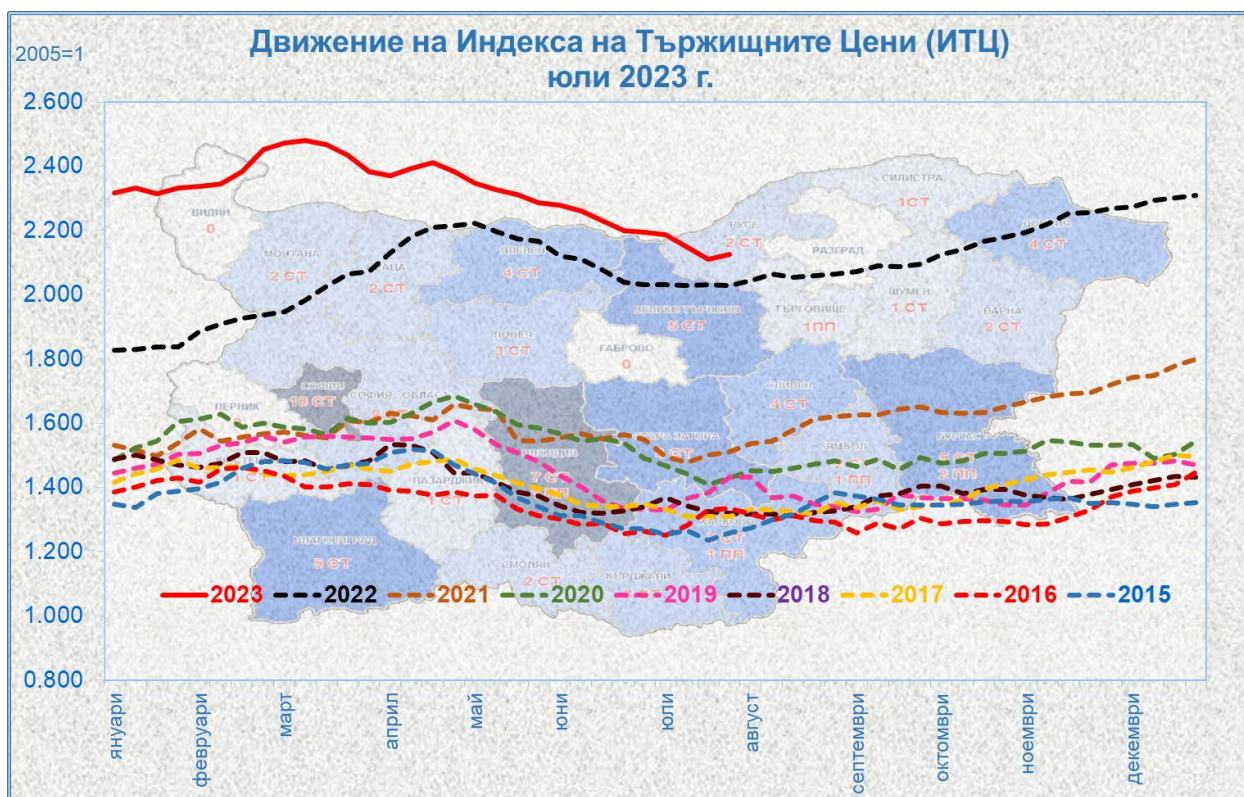

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. юли 2023 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	8
Хранителни стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	13
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	16
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през юли 2016 / 2023	19
• Анализ на цените на едро и на дребно през юли 2023 г.	22
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	24
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	26
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	27
Плодове и зеленчуци	31
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	33
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база ...	35
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през юли 2016/2023 г.	38
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	39
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	43
Международни цени	46
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	46
• Международни цени на зърнените култури	48
• Международни цени на растителните масла	52
• Международни цени на млечните продукти	55
• Международни цени на месата	58
• Международни цени на захарта	62

Таблицы

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към юли 2023 г. *	9
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки за юли'23 г. на месечна, годишна база*	16
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. юли за периода 2016/2023 г.*	19
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през юли за периода 2016/2023 г. *	20
Таблица 5 Средногодишен ИПЦ за периода декември 2022 г. – юли 2023 г.	21
Таблица 6 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през юли 2023 г.*	22
Таблица 7 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през юли 2022 и 2023 г.*	23
Таблица 8 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец юли 2023 г.*	25
Таблица 9 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец юли 2023 г.*	26
Таблица 10 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за юли на месечна, годишна база*	36
Таблица 11 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец юни за периода 2016/2023 г.*	38
Таблица 12 Цени на едро на зеленчуци по области през юли 2023 г.*	40
Таблица 13 Цени на едро на плодове по области през юли 2023 г.*	41
Таблица 14 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към юли 2023 г. *	46
Таблица 15 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец юли 2023 г.	57

Фигури

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец юли 2023 г.	8
фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.	8
фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.	10
фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юли 2023 г.	10
фигура 5 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юли 2023 г. (експоненциално изгладен ред)	11
фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.	12
фигура 7 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.	12
фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.	13
фигура 9 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.	14
фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.	15
фигура 11 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.	15
фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юли 2023 г. на месечна база	17
фигура 13 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юли 2023 г. на годишна база	18
фигура 14 Цени на хранителни стоки през м. юли 2023 г. и промяната им спрямо юли 2022 г.	18
фигура 15 Цени на едро на хранителните стоки през м. юли 2016/2023 г.	20
фигура 16 Стойност на потребителската кошница през юли 2016/2023 г. (ДКСБТ)	21
фигура 17 Инфлация на основни групи от потребителската кошница - януари – юли 2023 г.	22
фигура 18 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през юли 2023 г.	23
фигура 19 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през юли 2022 и 2023 г.	23
фигура 20 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. юли 2023 г. по области	25
фигура 21 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. юли 2023 г. по области	27
фигура 22 фигура 23	27

фигура 24	фигура 25.....	28
фигура 26	фигура 27.....	28
фигура 28	фигура 29.....	28
фигура 30	фигура 31.....	28
фигура 32	фигура 33.....	29
фигура 34	фигура 35.....	29
фигура 36	фигура 37.....	29
фигура 38	фигура 39.....	29
фигура 40	фигура 41.....	30
фигура 42	фигура 43.....	30
фигура 44	фигура 45.....	30
фигура 46	фигура 47.....	30
фигура 48	фигура 49.....	31
фигура 50	Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. юли 2023 г.	32
фигура 51	Относителен дял на продажбите на плодове през м. юли 2023 г.	32
фигура 52	Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци м. юли 2022/2023 г.	33
фигура 53	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.	34
фигура 54	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.	34
фигура 55	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през юли'23 на месечна база	36
фигура 56	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през юли'23 на годишна база	37
фигура 57	Цени на плодове и зеленчуци през м. юли 2023 г. и промяната им спрямо юли 2022 г.	37
фигура 58	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през юли 2016/2023 г.	38
фигура 59	Цени на едро на зеленчуци през м. юли 2023 г. по области	41
фигура 60	Цени на едро на плодове през юли 2023 г. по области	42
фигура 61	фигура 62.....	43
фигура 63	фигура 64.....	43
фигура 65	фигура 66.....	43
фигура 67	фигура 68.....	43
фигура 69	фигура 70.....	44
фигура 71	фигура 72.....	44
фигура 73	фигура 74.....	44
фигура 75	фигура 76.....	44
фигура 77	фигура 78.....	45
фигура 79	фигура 80.....	45
фигура 81	фигура 82.....	45
фигура 83	фигура 84.....	45
фигура 85	фигура 86.....	46
фигура 87	ФАО индекс през юли'23	фигура 88 ФАО индекс на храните юли'23.....
фигура 89	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.	47
фигура 90	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – юли 2023 г.	48
фигура 91	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'22 - юли'23	49
фигура 92	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 – юли'23.....	50
фигура 93	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–юли'23.....	50

фигура 94 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–юли'23.....	51
фигура 95 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–юли'23	51
фигура 96 Цена на царевичата на Чикагската борса за периода януари'14–юли'23	52
фигура 97 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – юли'23	53
фигура 98 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – юли 2023 г.	53
фигура 99 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/юли'23.....	54
фигура 100 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/юли'23.....	54
фигура 101 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – юли'23	55
фигура 102 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.	56
фигура 103 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец юли 2023 г.....	57
фигура 104 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.....	58
фигура 105 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.....	59
фигура 106 Цена на телешко трупно месо към юли 2023 г. в ЕС	59
фигура 107 Цени на свинското месо за ЕС към юли'23 г.....	60
фигура 108 Международни цени на пилешкото месо към м. юли 2023 г. в Бразилия, САЩ и ЕС ...	60
фигура 109 Международни цени на яйцата към м. юли 2023 г. в Бразилия, САЩ, Индия и ЕС	61
фигура 110 Международна цена на агнешко месо за страните от ЕС за 2021 г. – юли 2023 г.....	61
фигура 111 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.....	62
фигура 112 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – юли 2023 г.....	63
фигура 113 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – юли'23.....	63
фигура 114 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – юли'23.....	64

Увод

През юли на пазара на храни се запазва тенденцията от последните месеци на успокояване на цените.

При цените на стоките от стоквата група на хранителните продукти тенденциите са преобладаващо низходящи, което е най-силно изразено при цената на олиото.

Пазарът на яйца също се успокоява, като е отчетен низходящ тренд. При останалите стоки от групата има низходяща тенденция, макар и със слаби темпове. Известни колебания нагоре са отчетени при ориза и захарта.

Цените на млечните произведения запазват сравнително стабилни стойности, с лек възходящ темп при някои от тях.

Тенденциите на цените на месните произведения са преобладаващо възходящи, макар и в сравнително тесни диапазони.

При цените на плодовете и зеленчуците се наблюдават характерните за тези стоки сезонни колебания, водещи до намаление на цените.

На **месечна база** на пазара на храни преобладаващите трендове са низходящи. Намалението на цените на стоките от тази група през последните месеци води до успокояване на пазара.

При цените на млечните произведения трендът на плавен, макар и слаб ръст от предходните месеци се запазва. Промяната на месечните цени на месата и месните произведения през юли спрямо юни са определено нагоре, но с малки ценови колебания.

В резултат на много високата база от предходните месеци, на **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно около 10-20%. Рязкото покачване на цената на яйцата през есента на предходната година и достигането на пикови стойности през месец март настоящата година, е причина да бъде отчетен значителен ръст на стойностите на годишна база от 22%. Устойчивият възходящ тренд на цената на захарта през миналата година

рефлексират върху отчетения ръст на стойностите на годишна база от 8%. Международните цени на захарта също бележат ръст. Трайният низходящ тренд на цената на олиото от началото на настоящата година води до отчетен спад на годишна база от 42%. Стабилна остава и цената на годишна база на брашното.

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при всички млека и млечни продукти, което е в диапазона 10 - 15%. Изключение прави цената на маслото, която е около и малко под нивото от същия месец на предходната година. На пазара на месо през юли също се наблюдават значителни колебания нагоре, като цените на пилето и пилешките разфасовки, както и на месните произведения бележат ръст на годишна база от около 10-20%. За пореден месец цената на свинското месо остава стабилна. Цените на рибите се покачват спрямо същия месец на предходната година. Аналогично е движението на цените на захарните изделия.

През месец юли цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като на годишна база се наблюдава поскъпване на почти всички зеленчуците и плодовете, което при цените на някои от стоките достига до 60%.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юли в **периода 2016 – 2023 г.** показва, че през тази година цените на по-голяма част от хранителни продукти са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при захарта, ориза и млечните произведения. Изключение от общата тенденция правят цените на олиото, брашното, маслото и рибата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са изцяло възходящи спрямо същия месец на предходните години. Известно стабилизиране се наблюдава при цените на доматиите и краставиците от открити площи. Цената на лимоните остава много под пиковите нива от 2016 г.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец юли 2023 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г. Нарастването на годишна база е сравнително малко, в резултат на известното

успокояване на пазара през последните месеци на тази година, на фона на рязкото поскъпване на повечето храни през пролетта на миналата година.

Повишението на стойността на потребителската кошница на годишна база е 11 пункта (7,3%), а увеличението за последните осем години е 40 пункта или 63%.

Месечната **инфлация** през юли 2023 г. по данни на НСИ е 0,9%, а годишната инфлация спрямо юли 2022 г. е 8,5%.

През юли кривата на **Индекса на тържищните цени** има низходящ тренд, което се дължи на намалението на цените на голяма част от хранителните стоки и зеленчуците и плодовете. Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени със спад на стойностите през месеца на индексите на млечните произведения, хранителните стоки и плодовете и зеленчуците и покачване на индекса на месните произведения.

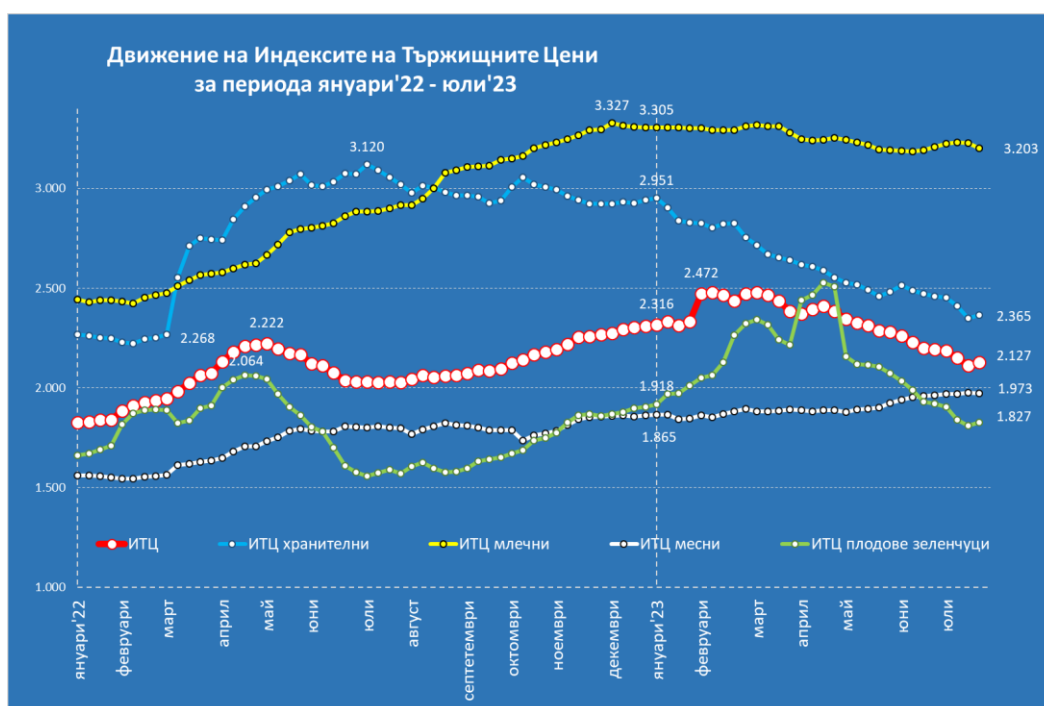
През месец юли на **международния пазар** се наблюдава увеличение на цените на растителните масла и леко намаление на цената на захарта, както и на цените на зърнените храни, млечните продукти и месото.

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

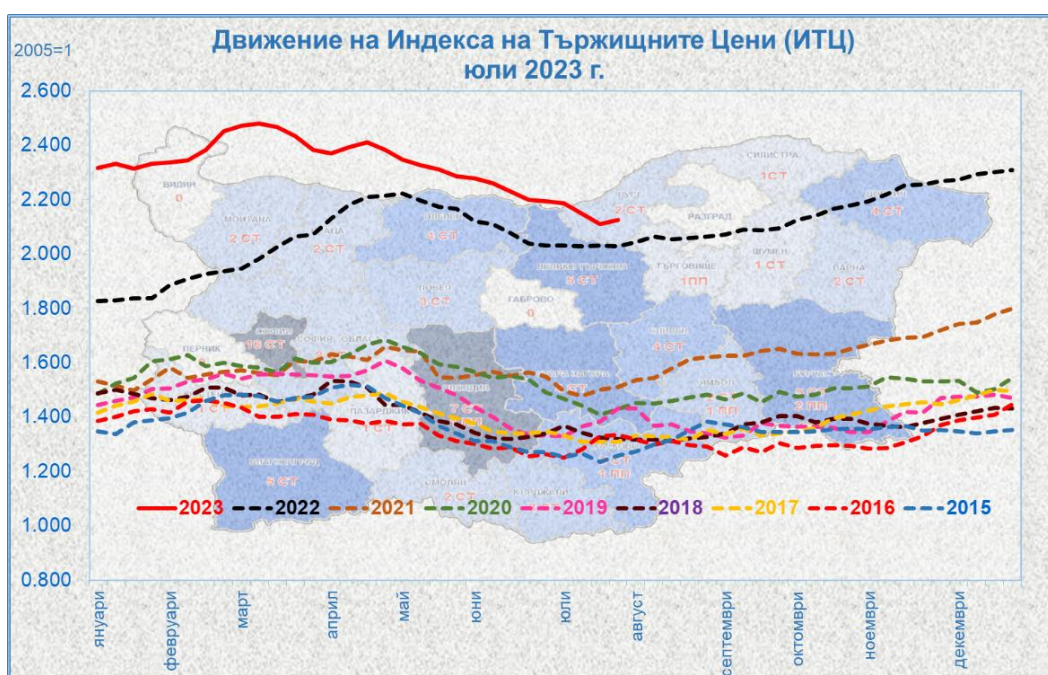
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на месец юли кривата на ИТЦ стартира от ниво 2,188 пункта. През следващите седмици се наблюдава траен низходящ тренд, който започва през последната седмица на месец април. В края на юли индексът стъпва на ниво от 2,127 пункта и спрямо първата седмица е отчетен спад от 3%.

Средномесечните стойности през юли са с 3,5% по-ниски спрямо предходния месец, а на годишна база е отчетен ръст на индекса от 5,6%. Таблица 1, фигура 3

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец юли 2023 г.

фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към юли 2023 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цени	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуци
януари'23	1	 2.316	 2.951	 3.305	 1.865	 1.918
	2	 2.333	 2.902	 3.307	 1.864	 1.968
	3	 2.314	 2.839	 3.306	 1.842	 1.973
	4	 2.331	 2.829	 3.302	 1.846	 2.012
февруари	1	 2.472	 2.825	 3.303	 1.861	 2.051
	2	 2.480	 2.802	 3.292	 1.854	 2.064
	3	 2.467	 2.822	 3.293	 1.870	 2.128
	4	 2.435	 2.825	 3.292	 1.882	 2.265
	5	 2.472	 2.754	 3.313	 1.896	 2.323
март	1	 2.480	 2.715	 3.320	 1.882	 2.341
	2	 2.467	 2.670	 3.312	 1.883	 2.315
	3	 2.435	 2.655	 3.313	 1.886	 2.241
	4	 2.383	 2.640	 3.281	 1.892	 2.216
април	1	 2.370	 2.618	 3.248	 1.887	 2.440
	2	 2.393	 2.608	 3.241	 1.881	 2.467
	3	 2.411	 2.590	 3.244	 1.887	 2.528
	4	 2.385	 2.553	 3.252	 1.887	 2.508
май	1	 2.347	 2.526	 3.245	 1.880	 2.159
	2	 2.327	 2.519	 3.231	 1.891	 2.119
	3	 2.312	 2.492	 3.217	 1.895	 2.114
	4	 2.287	 2.459	 3.196	 1.900	 2.105
	5	 2.280	 2.482	 3.191	 1.923	 2.075
юни	1	 2.261	 2.515	 3.188	 1.941	 2.033
	2	 2.229	 2.488	 3.186	 1.953	 1.989
	3	 2.201	 2.471	 3.193	 1.961	 1.932
	4	 2.194	 2.459	 3.210	 1.962	 1.920
юли	1	 2.188	 2.454	 3.223	 1.968	 1.904
	2	 2.150	 2.412	 3.230	 1.968	 1.840
	3	 2.111	 2.350	 3.227	 1.975	 1.809
	4	 2.127	 2.365	 3.203	 1.973	 1.827

Намалението на индекса през юли се дължи най-вече на спада на цените на голяма част от стоките от почти всички стокови групи.

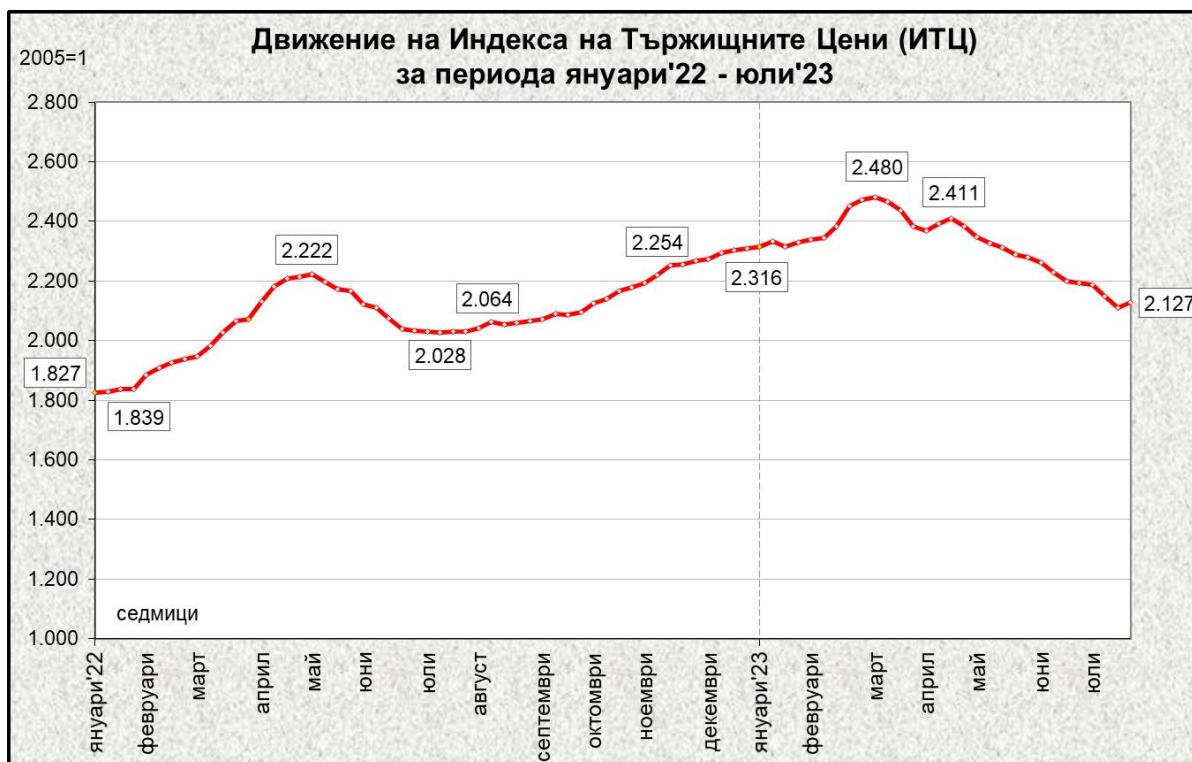
През м. юли 2023 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки намалението и стабилизирането на стойностите през последните месеци на настоящата година, нивата остават изключително високи. *фигура 1, фигура 2*

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – юли 2023 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през

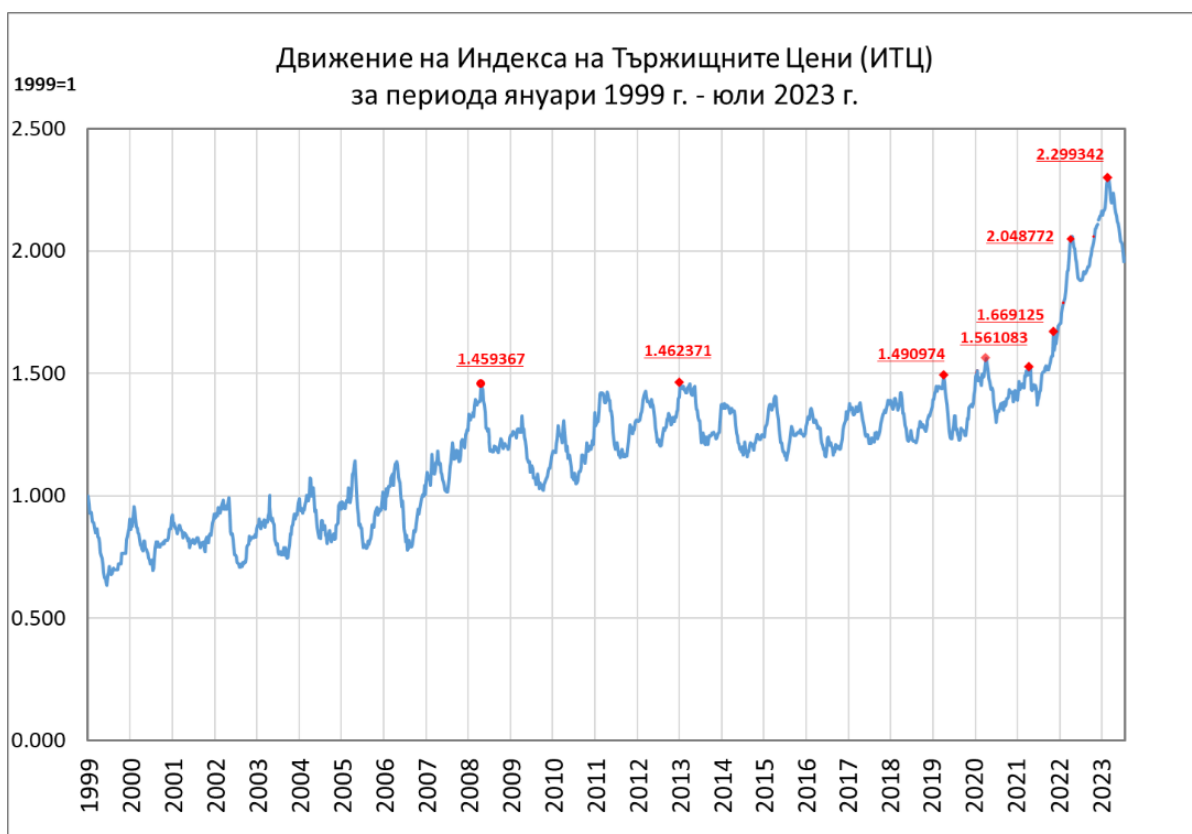
² * Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода

лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на май 2022 г., както и през първата седмица на март 2023 г.

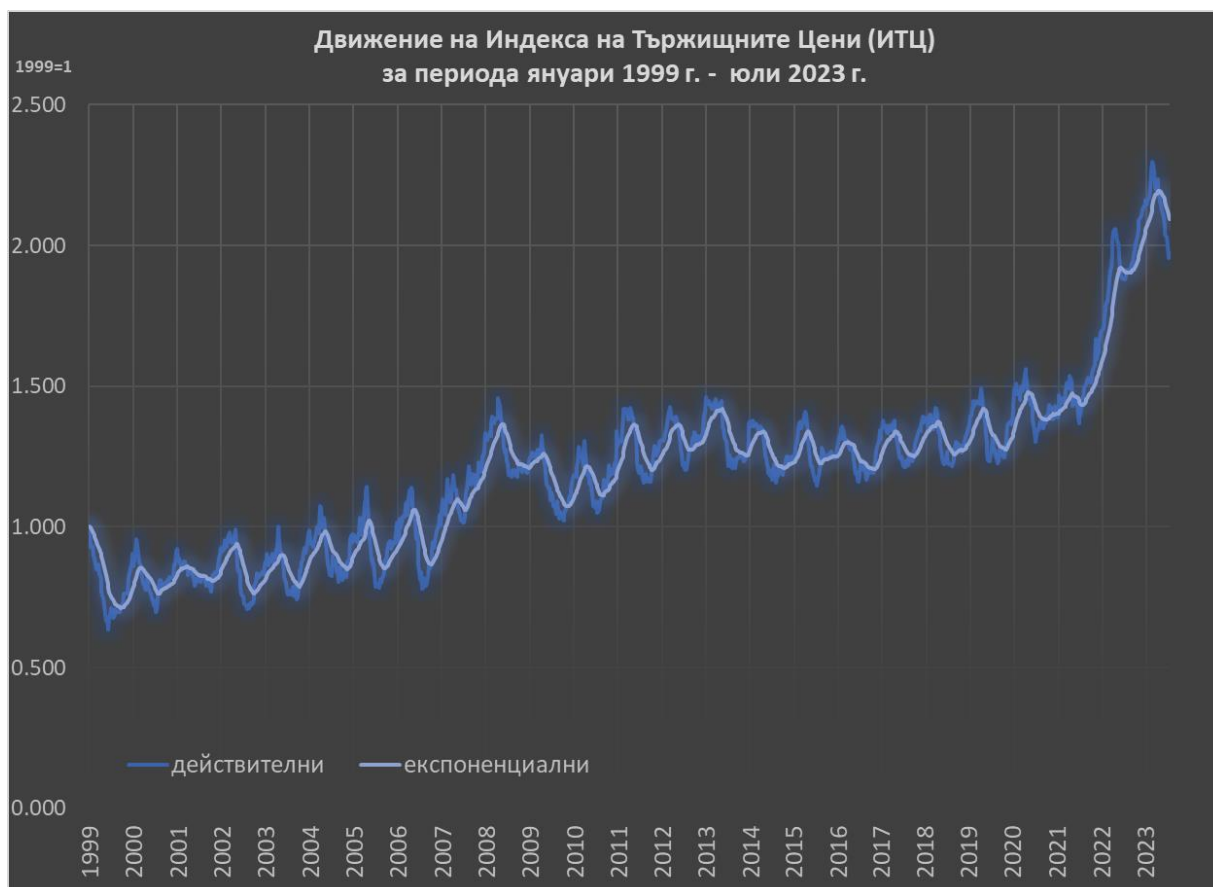
Пикови стойности, но на значително по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г. *фигура 4, фигура 5*

фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.

фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юли 2023 г.

фигура 5 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юли 2023 г. (експоненциално изгладен ред)

Хранителни стоки

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки**

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.

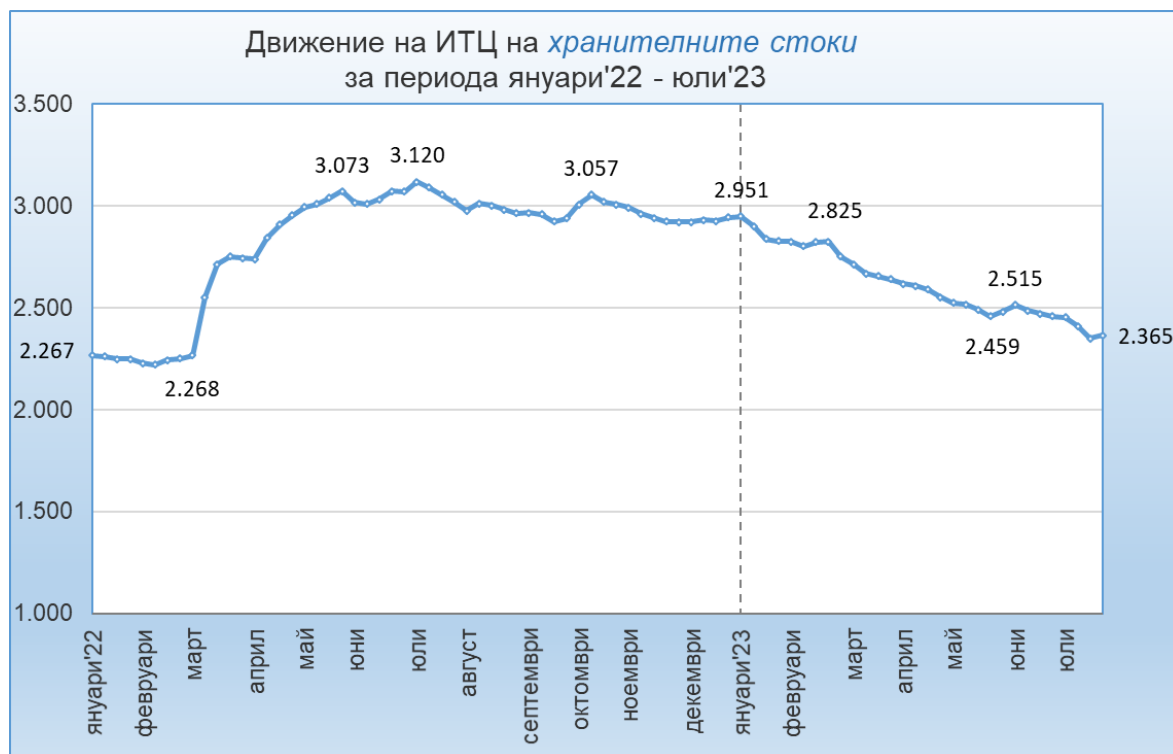
В началото на юли 2023 г. ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,454 пункта. През следващите седмици стойностите падат, а през последната седмица се наблюдава лек ръст на индекса и кривата стъпва на ниво от 2,365 пункта. Поевтиняването, макар и в тесни ценови диапазони на част от стоките в тази стокова група, рефлектира върху движението на кривата на индекса.

През юли средномесечните стойности са с 22% по-ниски спрямо същия месец на миналата година. *фигура 6*

В периода март – юни 2022 г. стойностите на този индекс рязко се покачиха в резултат на големия скок на цените на всички хранителни стоки и в началото на юли 2022 г. стойностите на ИТЦ на хранителните стоки достигнаха пикови нива от

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

3,120 пункта, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше и през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. *фигура 7*

фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.

фигура 7 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.

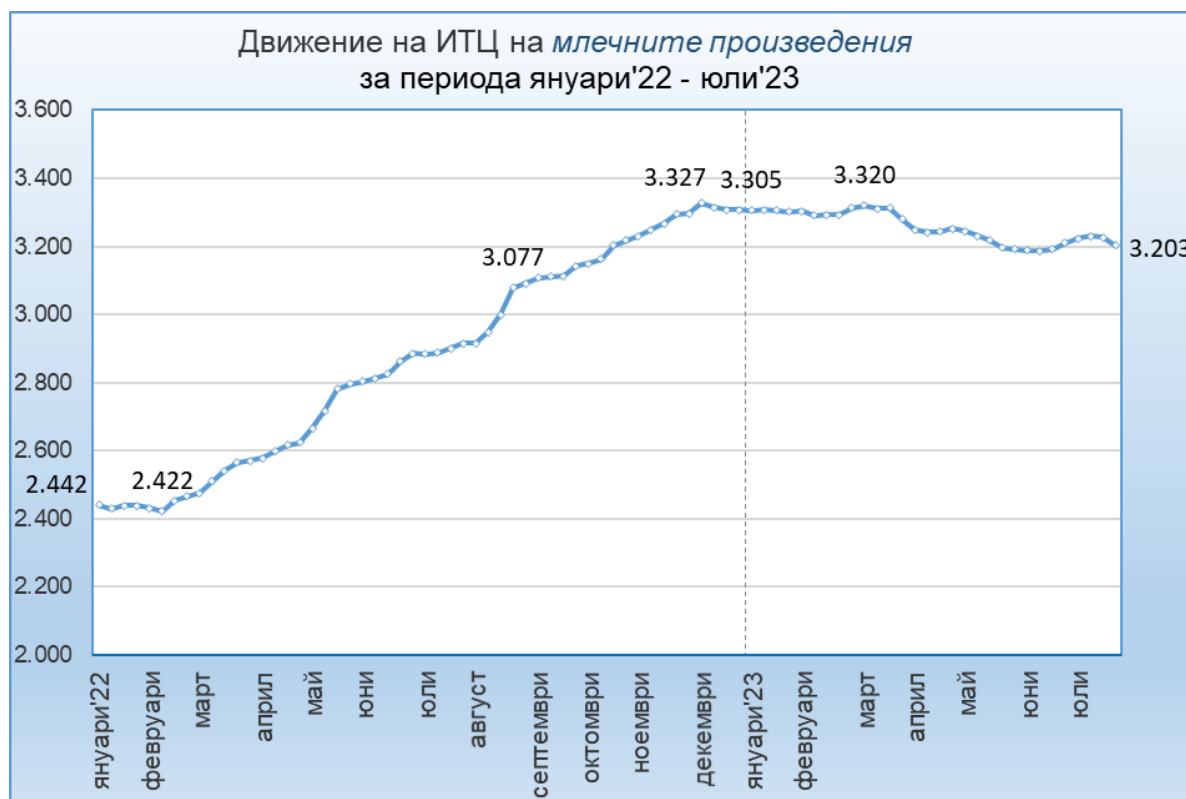
- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 3,223 пункта. През втората седмица се наблюдава покачване на стойностите, но през третата и четвъртата седмица трендът се обръща и в края на месеца кривата стъпва на ниво от 3,202 пункта. Движението на този индекс през юли се обуславя от задържане и спад на цените млечните произведения през първите десетина дена и лекото покачване през следващия период.

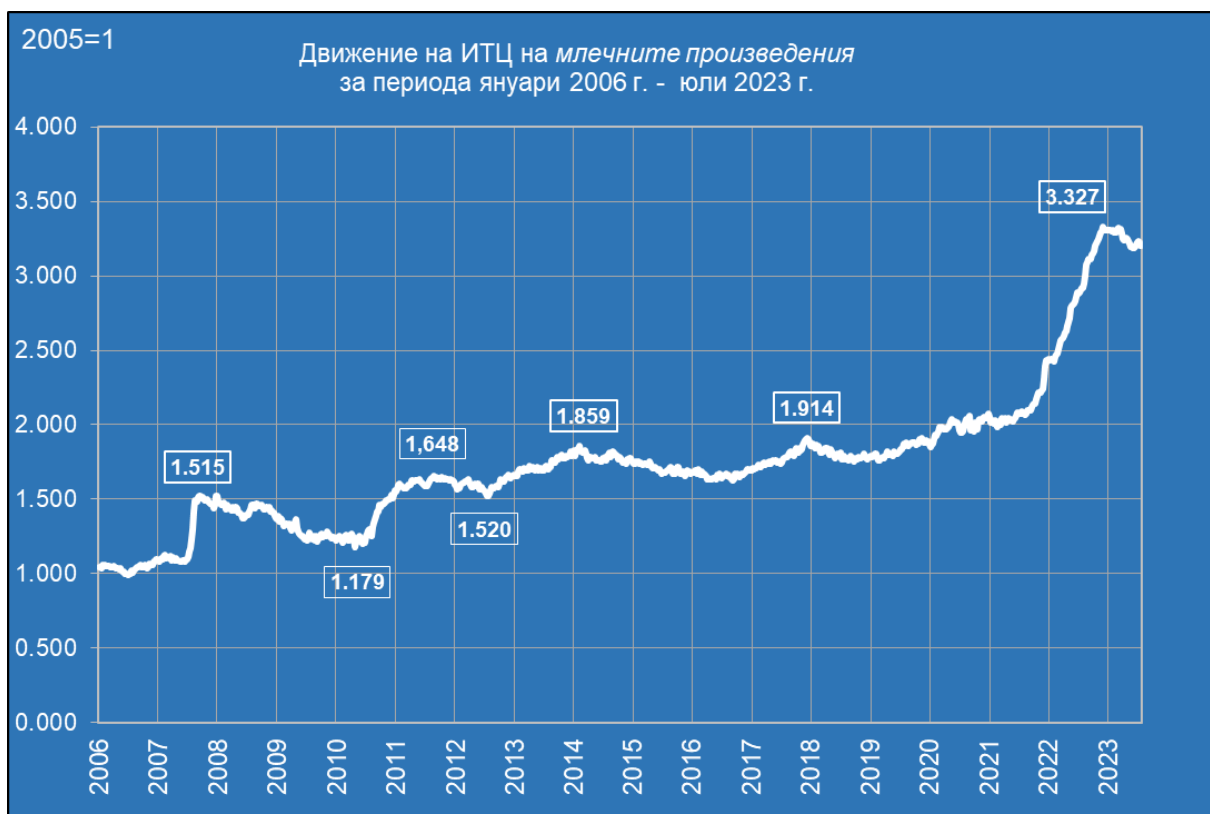
Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили с 13,5%, а в сравнение с предходните месеци индексът остава стабилен. *фигура 8*

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че пиковите стойности са достигнати през първата седмица на декември 2022 г. (3,3274 пункта). Рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше и през втората половина на 2017 г. *фигура 9*

фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

фигура 9 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

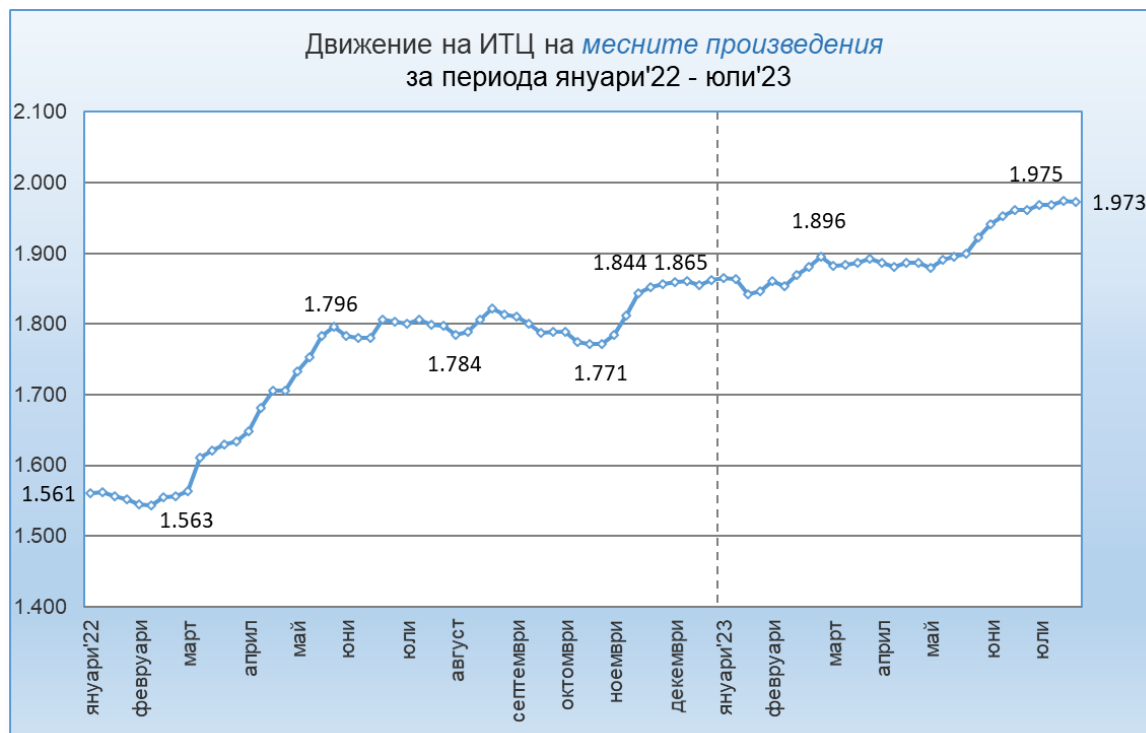
ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месец юли ИТЦ на месото стартира от ниво 1,968 пункта. През месеца наблюдаваният тренд е леко възходящ, което се дължи на покачването на цените на пилешкото месо и част от месните произведения. В края на месеца кривата на индекса стъпва на ниво от 1.972 пункта. На месечна база повишението на индекса е близо 1%. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 9,4 % по-високи. *фигура 10*

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на индекса от началото на 2023 г., стойностите достигнати през последната седмица на юли минават над пиковите нива от четвъртата седмица на месец август 2022 г.

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетени и през м. октомври 2020 г. – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 11*

фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.

фигура 11 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. юли показва низходящ тренд при някои от тях, като спрямо юни е отчетен спад на цената на олиото със 7%. Яйцата поевтиняват на месечна база с 3%, а цените на фасула и брашното бележат слаб спад от около 1%. Леко поскъпване от 1% има при захарта, а цената на ориза се повишава с 4%. Цената на лещата е без промяна спрямо предходния месец. *фигура 12, Таблица 2*

При млечните произведения през месец юли се наблюдават разнопосочни тенденции, като цените на сиренето, кашкавала и маслото поскъпват в диапазона 1-2%, а млеката поевтиняват с 3%.

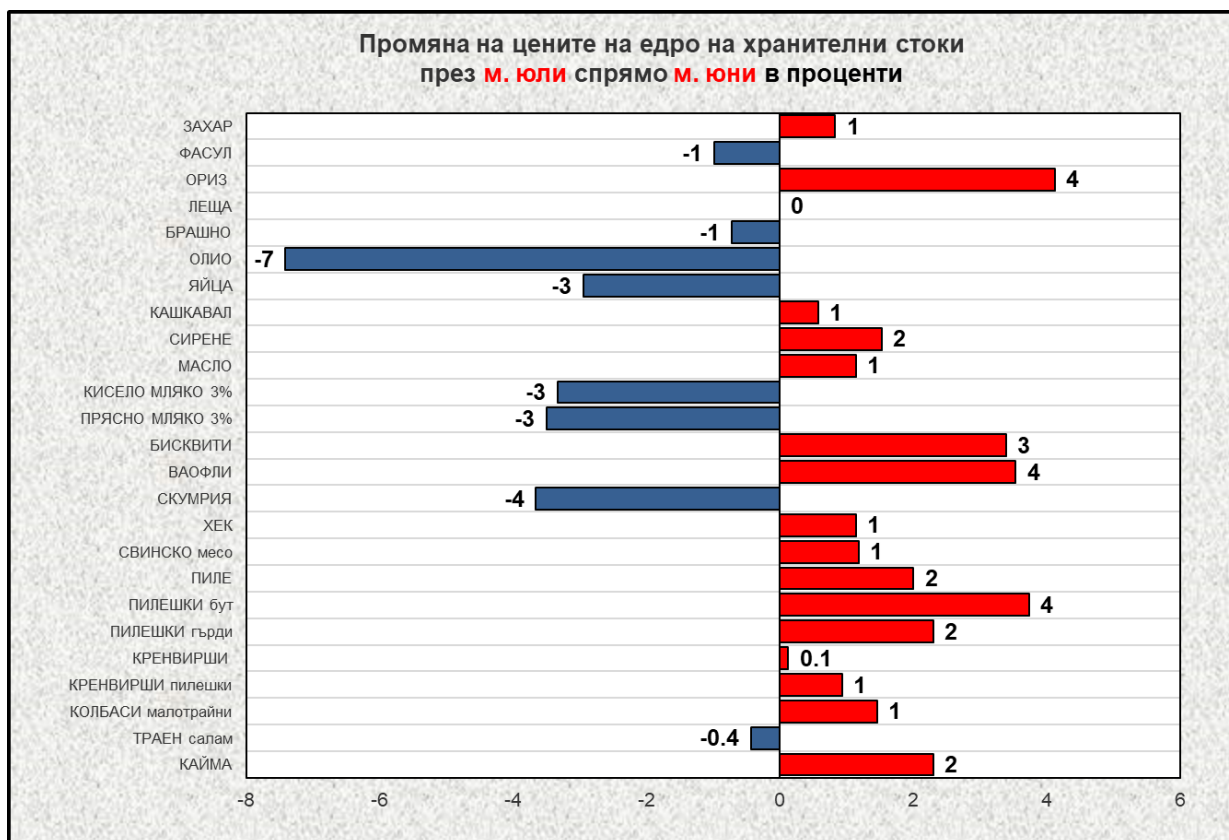
Колебанията на цените на месото и месните произведения през анализирувания месец са преобладаващо възходящи. Поскъпване с около 1-2% има при повечето меса и месни произведения. Пилешкият бут поскъпва с 4%, а трайният салам задържа цената си около нивото на предходния месец.

При групата на сладкарските изделия (бисквити, вафли) движението на цените е в интервала + 3-4%. Месечните наблюдения на рибите показват ръст на цената на хека с около 1% и поевтиняване на скумрията с 4%.

Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки за юли'23 г. на месечна, годишна база^{*6}

СТОКА	юни'23	юли'23				юли'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.		цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.41	2.43	▲ 0.8	0.02		2.24	▲ 8	0.19
ФАСУЛ	4.07	4.03	▼ -1.0	-0.04		3.84	▲ 5	0.19
ОРИЗ	3.15	3.28	▲ 4.1	0.13		2.78	▲ 18	0.50
ЛЕЩА	4.03	4.03	0.0	0.00		3.57	▲ 13	0.46
БРАШНО	1.38	1.37	▼ -0.7	-0.01		1.40	▼ -2	-0.03
ОЛИО	3.24	3.00	▼ -7.4	-0.24		5.14	▼ -42	-2.14
ЯЙЦА	0.34	0.33	▼ -2.9	-0.01		0.27	▲ 22	0.06
КАШКАВАЛ	17.34	17.44	▲ 0.6	0.10		15.52	▲ 12	1.92
СИРЕНЕ	11.09	11.26	▲ 1.5	0.17		10.10	▲ 11	1.16
МАСЛО	2.63	2.66	▲ 1.1	0.03		2.70	▼ -1	-0.04
КИСЕЛО МЛЯКО 3%	1.20	1.16	▼ -3.3	-0.04		1.09	▲ 6	0.07
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.29	2.21	▼ -3.5	-0.08		2.13	▲ 4	0.08
БИСКВИТИ	1.77	1.83	▲ 3.4	0.06		1.74	▲ 5	0.09
ВАОФЛИ	3.96	4.10	▲ 3.5	0.14		3.58	▲ 15	0.52
СКУМРИЯ	5.20	5.01	▼ -3.7	-0.19		5.18	▼ -3	-0.17
ХЕК	6.15	6.22	▲ 1.1	0.07		5.60	▲ 11	0.62
СВИНСКО месо	9.26	9.37	▲ 1.2	0.11		9.32	▲ 1	0.05
ПИЛЕ	6.49	6.62	▲ 2.0	0.13		5.97	▲ 11	0.65
ПИЛЕШКИ бут	4.82	5.00	▲ 3.7	0.18		4.63	▲ 8	0.37
ПИЛЕШКИ гърди	11.30	11.56	▲ 2.3	0.26		10.67	▲ 8	0.89
КРЕНВИРШИ	8.18	8.19	▲ 0.1	0.01		6.63	▲ 24	1.56
КРЕНВИРШИ пилешки	5.38	5.43	▲ 0.9	0.05		4.69	▲ 16	0.74
КОЛБАСИ малотрайни	6.15	6.24	▲ 1.5	0.09		5.74	▲ 9	0.50
ТРАЕН салам	11.50	11.45	▼ -0.4	-0.05		11.09	▲ 3	0.36
КАЙМА	8.27	8.46	▲ 2.3	0.19		7.39	▲ 14	1.07

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.

фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юли 2023 г. на месечна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки с изключение на олиото и брашното се наблюдават изцяло възходящи тенденции. Таблица 2, фигура 13, фигура 14 Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на яйцата 22% (7 ст./бр.). Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е в диапазона 5 - 18%.

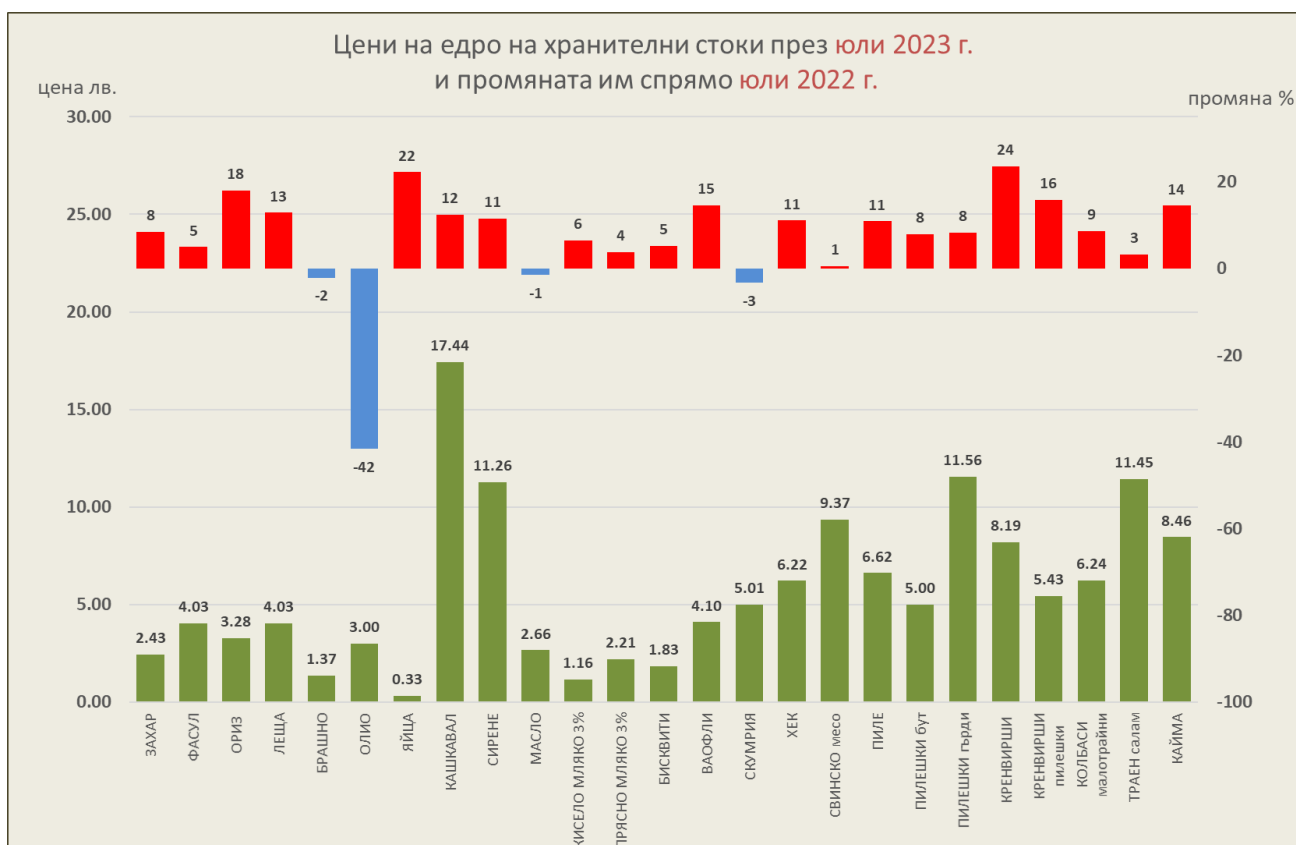
Въпреки известното успокояване на пазара на млечните произведения през последните два-три месеца, в резултат на устойчивия възходящ тренд на техните цени през цялата 2022 г., на годишна база е отчетено поскъпване с около 5-12%. При кашкавала и сиренето то е с 11-12%, при млеката съответно 4-6%, а при маслото се наблюдава лек спад на цената от 1%. фигура 44, фигура 48

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база също показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпването е от 8-11% при колбасите и пилешките разфасовки, 16-24% при кренвиршите. Стабилна се задържа цената на свинското месо, чиято цена се е повишила спрямо същия месец на миналата година с 1%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване с 11% на хека и поевтиняване с 3% при скумрията. При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 15% при вафлите и леко поскъпване от 5% при бисквитите.

фигура 13 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юли 2023 г. на годишна база

фигура 14 Цени на хранителни стоки през м. юли 2023 г. и промяната им спрямо юли 2022 г.

- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през юли 2016 / 2023

Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. юли за периода 2016/2023 г.^{*7}

ЮЛИ	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2016	1.49	3.09	1.86	0.79	2.10	0.15	9.11	5.45	1.25	3.70	6.60	3.75	4.54	44
2017	1.58	3.47	1.90	0.79	2.13	0.17	9.94	5.83	1.76	3.69	6.80	3.72	4.70	46
2018	1.04	3.19	1.91	0.80	2.00	0.20	9.70	5.93	2.27	3.67	6.64	3.90	4.45	46
2019	1.23	3.27	1.90	0.88	1.97	0.17	10.17	5.84	2.18	3.72	7.71	3.82	4.96	48
2020	1.35	3.69	2.25	0.94	2.07	0.17	10.63	6.63	1.95	4.69	9.03	4.00	5.60	53
2021	1.38	3.64	2.34	1.00	3.21	0.17	11.04	6.92	1.94	4.95	9.00	4.24	5.91	56
2022	2.24	3.84	2.78	1.40	5.14	0.27	15.52	10.10	2.70	5.18	9.32	5.97	7.39	72
2023	2.43	4.03	3.28	1.37	3.00	0.33	17.44	11.26	2.66	5.01	9.37	6.62	8.46	75
Sparklines														

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юли в периода 2016 – 2023 г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти, предмет на този анализ са най-високи за периода. *Таблица 3*

Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при захарта, фасула, ориза, яйцата, млечните и месните произведения.

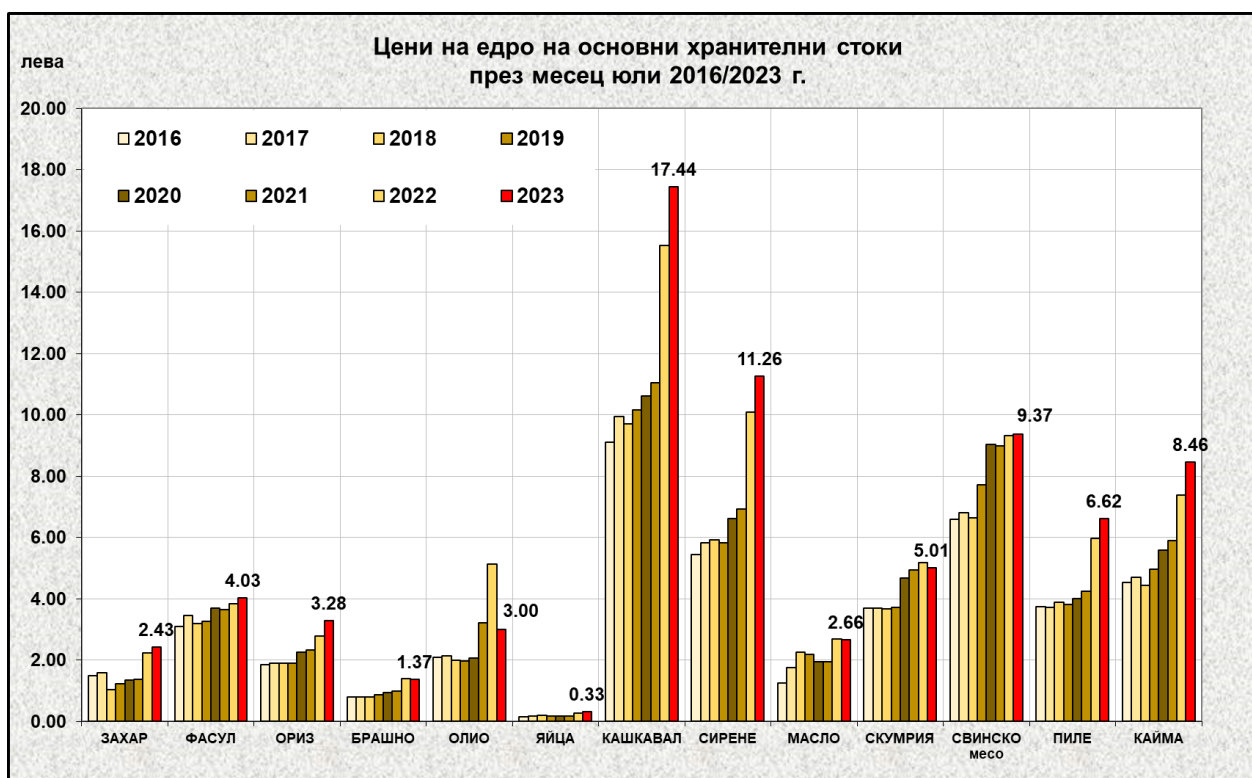
Цената на брашното се доближава и е малко под нивото от предходната година.

Цената на олиото е много под нивото от същия месец на предходната година и се доближава до нивото от месец юли на 2021 г.

Цените на пилето и каймата през месец юли тази година също са най-високи. Цената на свинското месо през 2023 г. е близка до нивата от предходните четири години.

Цената на скумрията през тази година се доближава до нивото от 2021 г. и е под стойността от същия месец на предходната година. *фигура 15*

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока през годините чрез Sparklines (блещукащи линии).

фигура 15 Цени на едро на харнителните стоки през м. юли 2016/2023 г.

Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през юли за периода 2016/2023 г. *8

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
юли	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2016 г.	44	19	<u>63</u>
2017 г.	46	17	<u>63</u>
2018 г.	46	19	<u>65</u>
2019 г.	48	19	<u>67</u>
2020 г.	53	19	<u>72</u>
2021 г.	56	19	<u>75</u>
2022 г.	72	24	<u>96</u>
2023 г.	75	28	<u>103</u>

⁸ *8*Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец юли 2023 г. сумата е 75 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 3 пункта или 4%.

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г. Увеличението на стойността на хранителните стоки в потребителската кошница за последните осем години е 31 пункта или 70%. *Таблица 4, фигура 16*

фигура 16 Стойност на потребителската кошница през юли 2016/2023 г. (ДКСБТ)

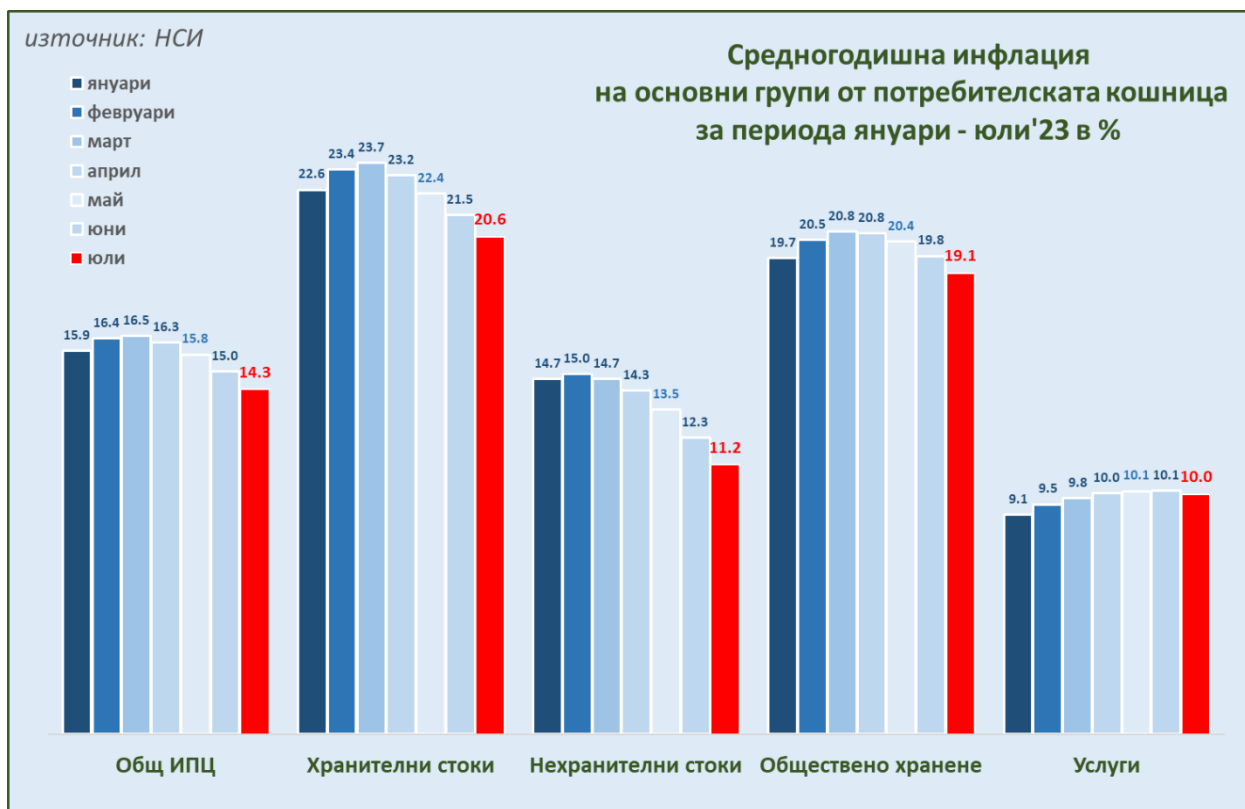
Месечната инфлация през юли 2023 г. по данни на НСИ е 0,9% спрямо предходния месец, а годишната инфлация спрямо юли 2022 г. е 8,5%.

Средногодишната инфлация на основни групи от потребителската кошница за месец юли е 14,3%, а на хранителните стоки тя е 20,6%.

При другите основни групи от потребителската кошница през месеца се наблюдава задържане и лек спад на стойностите. *Таблица 5, фигура 17*

Таблица 5 Средногодишен ИПЦ за периода декември 2022 г. – юли 2023 г.

групи	Декември	Януари	Февруари	Март	Април	Май	Юни	Юли
	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023
Общ ИПЦ	15.3	15.9	16.4	16.5	16.3	15.8	15.0	14.3
Хранителни стоки	21.5	22.6	23.4	23.7	23.2	22.4	21.5	20.6
Нехранителни стоки	14.4	14.7	15.0	14.7	14.3	13.5	12.3	11.2
Обществено хранене	18.7	19.7	20.5	20.8	20.8	20.4	19.8	19.1
Услуги	8.9	9.1	9.5	9.8	10.0	10.1	10.1	10.0

фигура 17 Инфлация на основни групи от потребителската кошница - януари – юли 2023 г.

- Анализ на цените на едро и на дребно през юли 2023 г.**

Таблица 6 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през юли 2023 г.⁹

СТОКА	цени на едро	цени на дребно	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	2.43	2.89	19	0.46
ОЛИО	3.00	3.95	32	0.95
БРАШНО	1.37	1.67	22	0.30
ЯЙЦА	0.33	0.48	45	0.15

Наблюдението на цените на едро и на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца през месец юли показва, че надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро са най-големи при яйцата – 45% и при олиото – 32%, следвани от брашното – 22% и захарта съответно 19%. Таблица 6, фигура 18

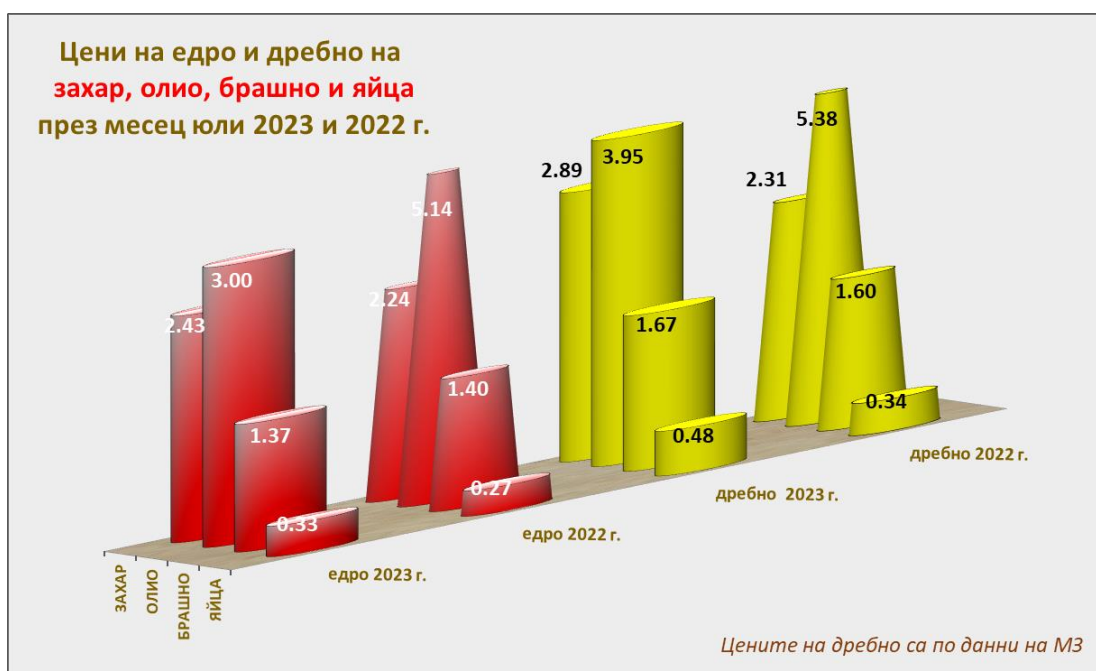
⁹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

фигура 18 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през юли 2023 г.

Таблица 7 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през юли 2022 и 2023 г.*¹⁰

СТОКА	едро			дребно		
	юли 2023 г.	юли 2022 г.	промяна %	юли 2023 г.	юли 2022 г.	промяна %
ЗАХАР	2.43	2.24	8	2.89	2.31	25
ОЛИО	3.00	5.14	-42	3.95	5.38	-27
БРАШНО	1.37	1.40	-2	1.67	1.60	4
ЯЙЦА	0.33	0.27	22	0.48	0.34	41

фигура 19 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през юли 2022 и 2023 г.

¹⁰ * Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира процентното изменение на годишна база

Сравнителният анализ на цените на едро и на дребно през юли 2023 г. спрямо 2022 г. показва, че захарта и яйцата през 2023 г. са поскъпнали, както на едро, така и на дребно. Брашното на дребно е поскъпнало с 4%, а на едро то е поевтиняло с 2%. Цената на олиото бележи спад както на едро (42%), така и на дребно (27%).

При захарта поскъпването на едро е 8%, а на дребно то е 25%.

През юли тази година яйцата на едро са поскъпнали на годишна база с 22%, а на дребно съответно с 41%. *Таблица 7, фигура 19*

От направения анализ следва, че ножицата между цените на едро и на цените на дребно е в диапазона 19-45%. *Таблица 6*

- **Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец юли показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона 55 - 142%. *Таблица 8, фигура 20*

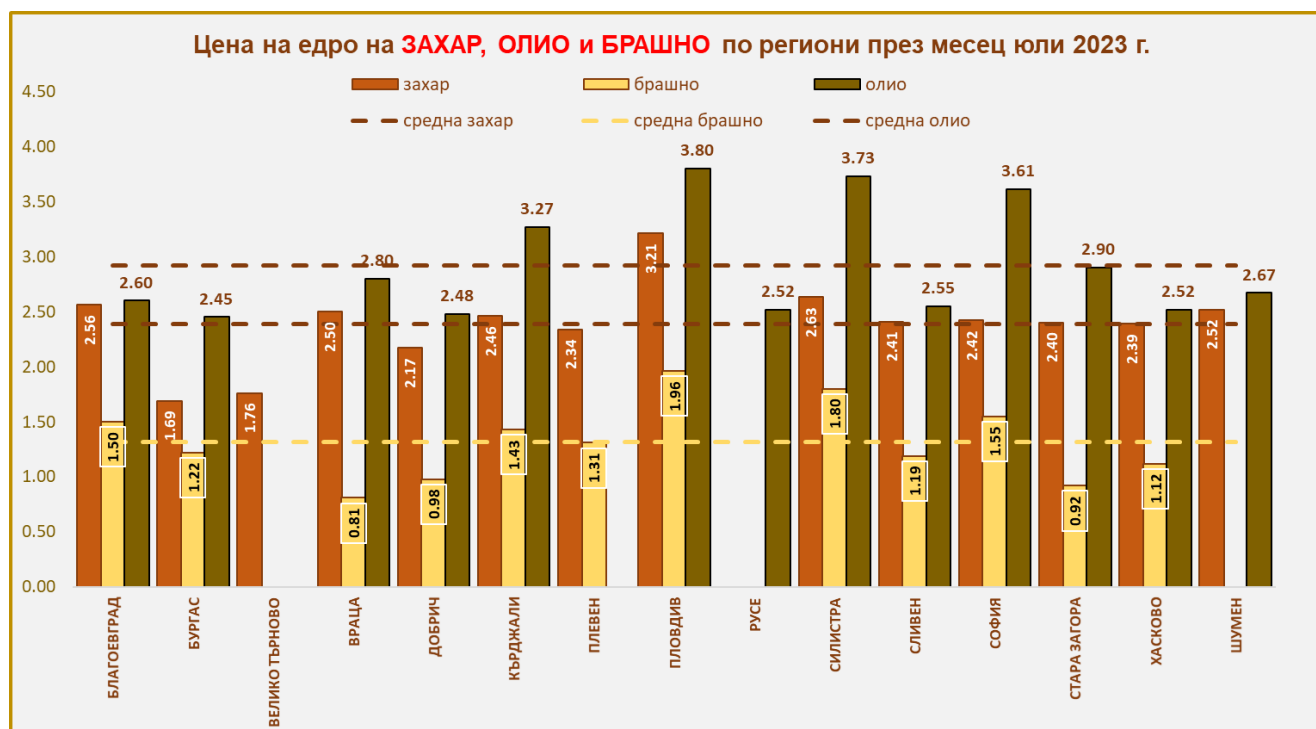
Средната за страната през месец юли 2023 г. цена на захарта е 2,39 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 3,21 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Бургас – 1,69 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 70% от тържищата. В четири области цената се доближава до средната за страната, а отклоненията в цените в различните региони са 90%.

При средна за страната цена на олиото 2,92 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 3,80 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Бургас – 2,45 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 55%. В 33% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена. В една област цената се доближава до средната за страната

На най-висока средна цена през юли брашното се е търгувало отново в Пловдивска област – 1,96 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Враца – 0,81 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,32 лв./кг. В 45% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, в една област цената се доближава до средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 142%.

Таблица 8 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец юли 2023 г.*¹¹

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	2.56	2.39	7	1.50	1.32	14	2.60	2.92	-11
БУРГАС	1.69	2.39	-29	1.22	1.32	-8	2.45	2.92	-16
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1.76	2.39	-26		1.32			2.92	
ВРАЦА	2.50	2.39	5	0.81	1.32	-39	2.80	2.92	-4
ДОБРИЧ	2.17	2.39	-9	0.98	1.32	-26	2.48	2.92	-15
КЪРДЖАЛИ	2.46	2.39	3	1.43	1.32	8	3.27	2.92	12
ПЛЕВЕН	2.34	2.39	-2	1.31	1.32	-1		2.92	
ПЛОВДИВ	3.21	2.39	34	1.96	1.32	48	3.80	2.92	30
РУСЕ		2.39			1.32		2.52	2.92	-14
СИЛИСТРА	2.63	2.39	10	1.80	1.32	36	3.73	2.92	28
СЛИВЕН	2.41	2.39	1	1.19	1.32	-10	2.55	2.92	-13
СОФИЯ	2.42	2.39	1	1.55	1.32	17	3.61	2.92	24
СТАРА ЗАГОРА	2.40	2.39	0	0.92	1.32	-30	2.90	2.92	-1
ХАСКОВО	2.39	2.39	0	1.12	1.32	-15	2.52	2.92	-14
ШУМЕН	2.52	2.39	5		1.32		2.67	2.92	-9
Spaklines									

фигура 20 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. юли 2023 г. по области

¹¹ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена

- Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 9 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец юли 2023 г.*¹²

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕВГРАД	▼ 12.44	16.15	-23	▼ 11.34	11.12	2	▼ 2.60	2.66	-2
БУРГАС		16.15		▼ 8.29	11.12	-25		2.66	
ВРАЦА	▲ 17.57	16.15	9	▲ 13.90	11.12	25	▼ 2.56	2.66	-4
ДОБРИЧ	▼ 11.38	16.15	-30	▼ 6.64	11.12	-40		2.66	
КЪРДЖАЛИ	▲ 18.75	16.15	16	▲ 11.62	11.12	4	▲ 2.74	2.66	3
ПЛЕВЕН	▲ 16.80	16.15	4	▼ 10.66	11.12	-4	▼ 2.51	2.66	-6
ПЛОВДИВ	▲ 19.10	16.15	18	▲ 13.50	11.12	21		2.66	
СИЛИСТРА		16.15		▲ 12.98	11.12	17	▲ 2.75	2.66	3
СЛИВЕН	▼ 14.53	16.15	-10	▼ 7.78	11.12	-30		2.66	
СОФИЯ	▲ 18.52	16.15	15	▲ 11.64	11.12	5	▲ 2.82	2.66	6
СТАРА ЗАГОРА	▼ 15.44	16.15	-4	▲ 13.10	11.12	18		2.66	
ШУМЕН	▲ 17.00	16.15	5	▲ 11.98	11.12	8		2.66	
Sparklines									

Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 12 - 109%, като тези отклонения са най – големи при кравето сирене, а най-малки съответно при маслото. Таблица 9, фигура 21

Средната за страната през месец юли 2023 г. цена на кашкавала е 16,15 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 19,10 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 11,38 лв./кг. В 60% от областите, в които има данни за продажби, тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 68%.

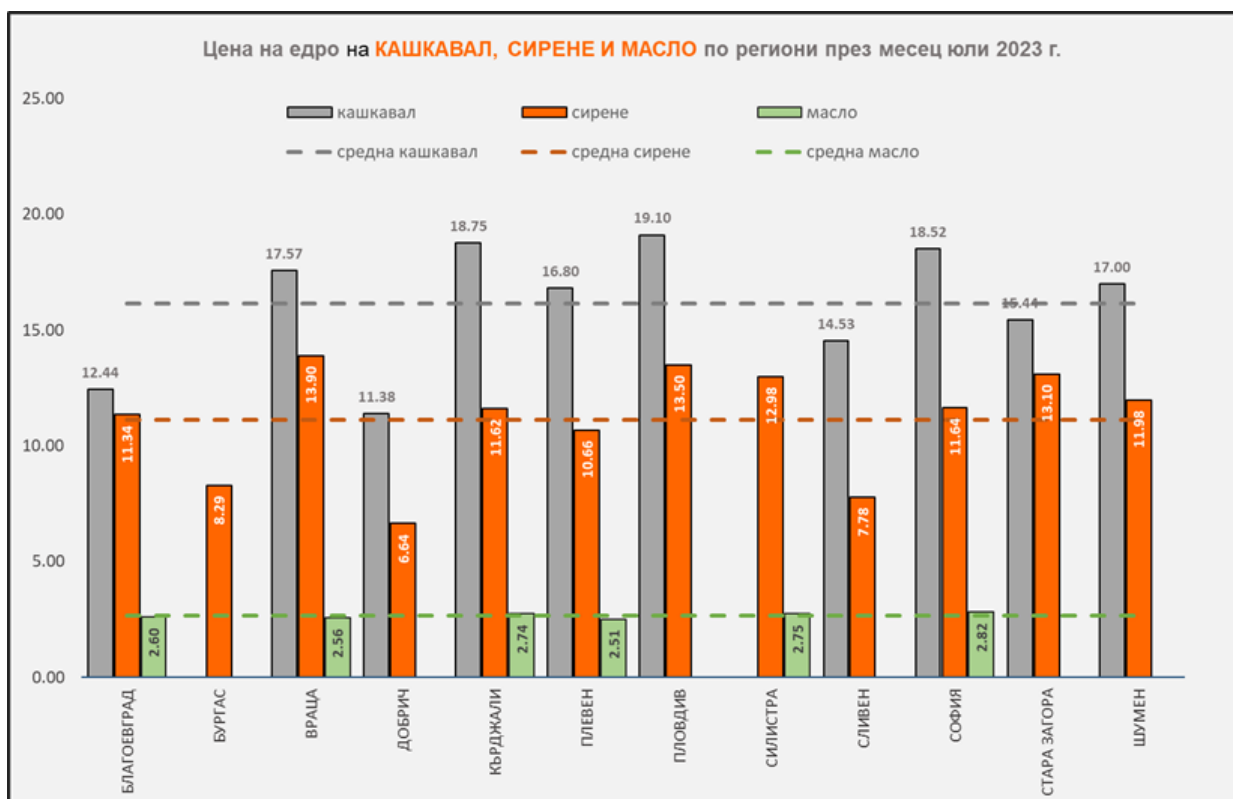
При средна за страната цена на сиренето 11,12 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Враца – 13,90 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Добрич – 6,64 лв./кг. В 63% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а в една област цената се доближава до средната за страната.

Отклоненията в цените в различните региони са 109%. Този марж на цените при сиренето се дължи на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища.

При средна за страната за месец юли цена на маслото 2,66 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област София – 2,82 лв./бр., а минималната средна за

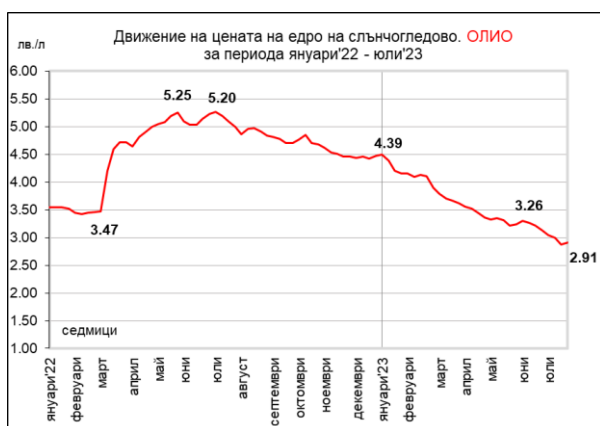
¹² Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

месеца цена е била в област Плевен – 2,51 лв. В 60% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклонението в цените в различните региони е 12%. В една от областите маслото се е търгувало на цена близка до средната за страната.

фигура 21 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. юли 2023 г. по области

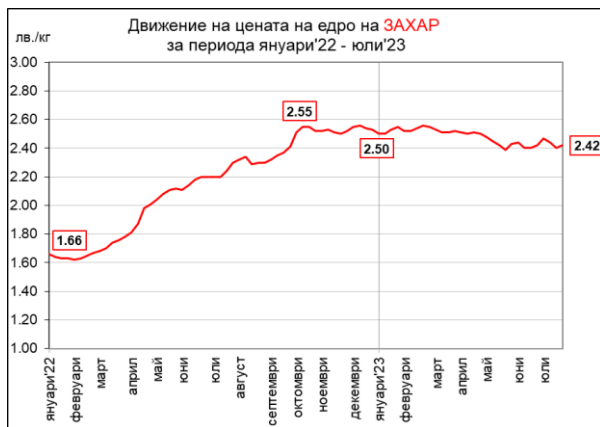
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

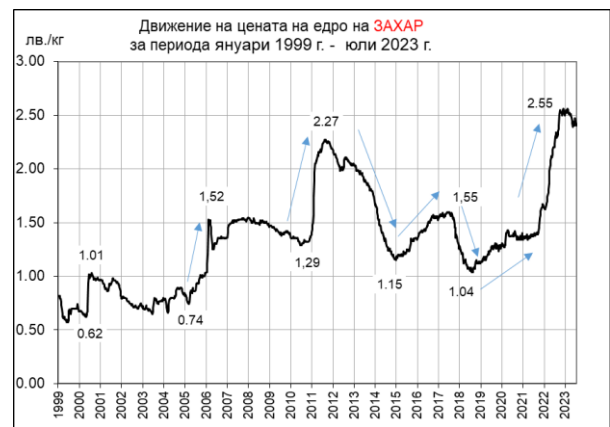
фигура 22

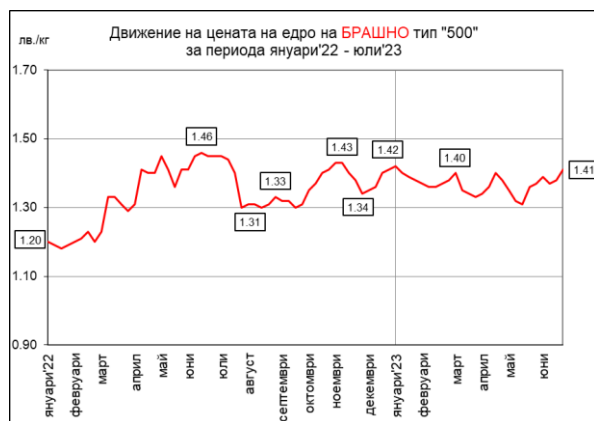
фигура 23

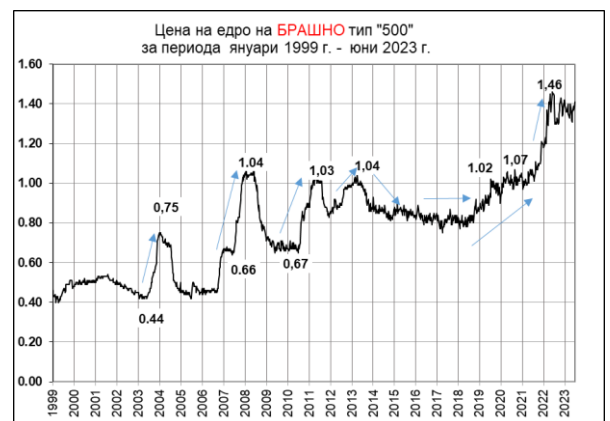
фигура 24

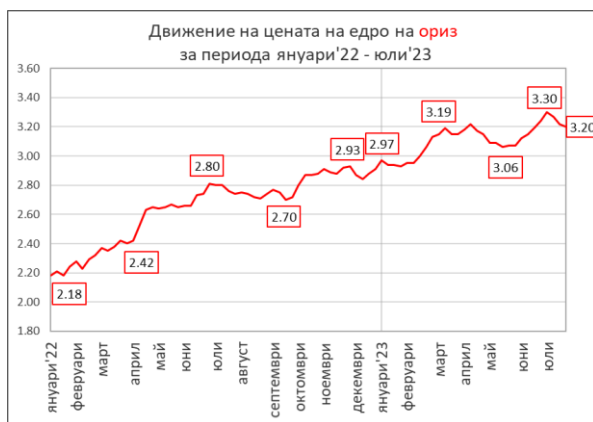
фигура 25

фигура 26

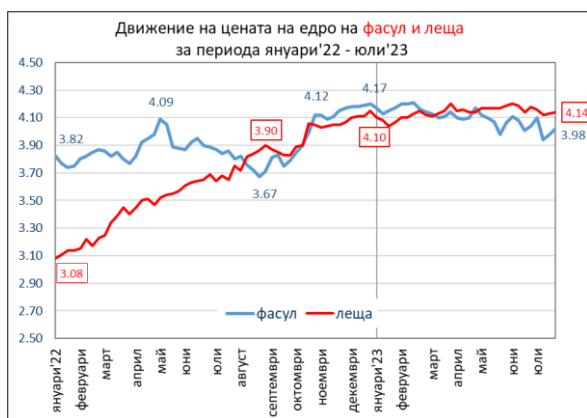
фигура 27

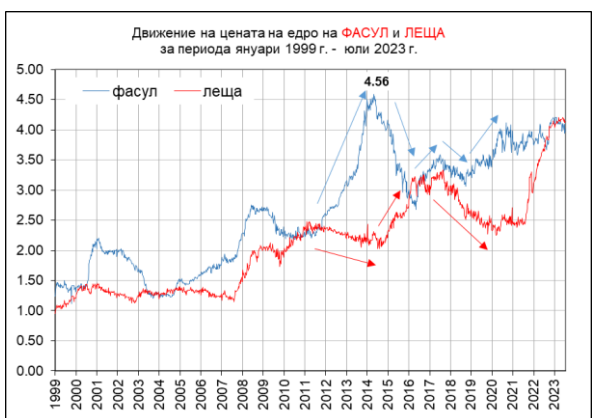
фигура 28

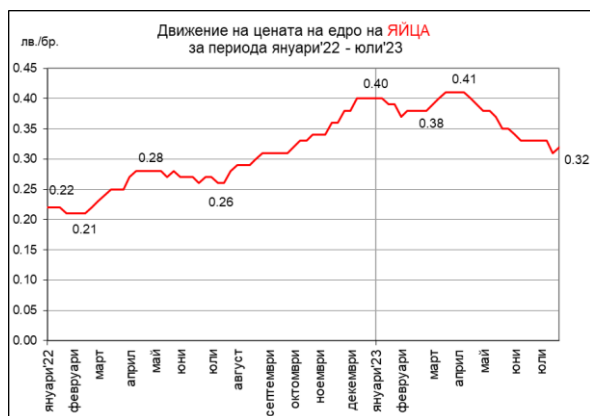
фигура 29

фигура 30

фигура 31

фигура 32

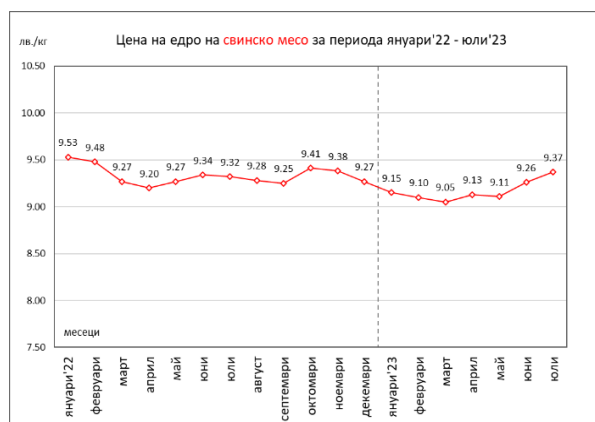
фигура 33

фигура 34

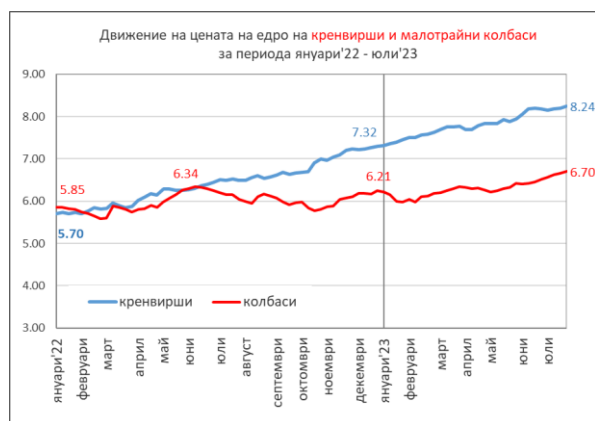
фигура 35

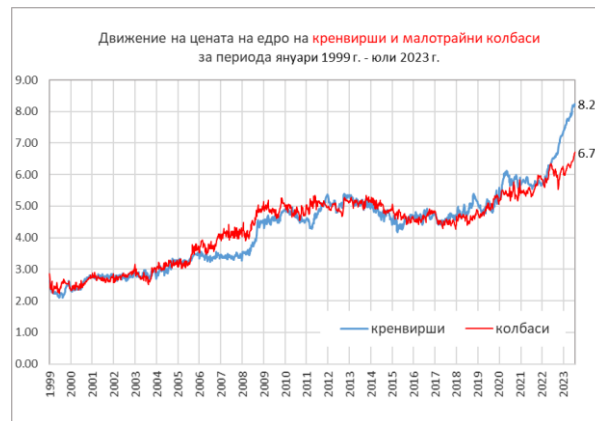
фигура 36

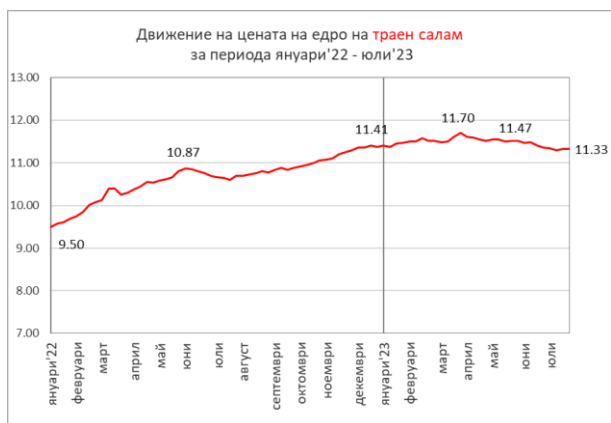
фигура 37

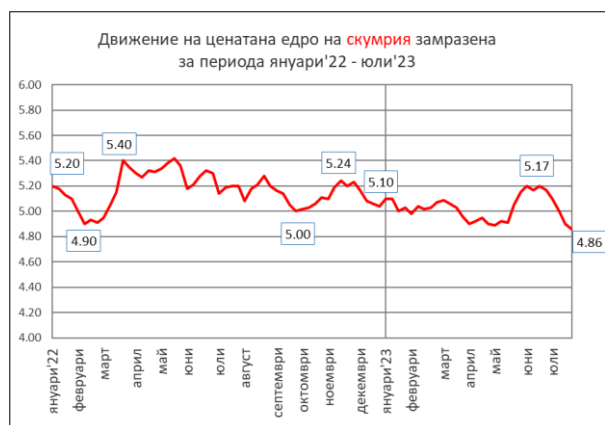
фигура 38

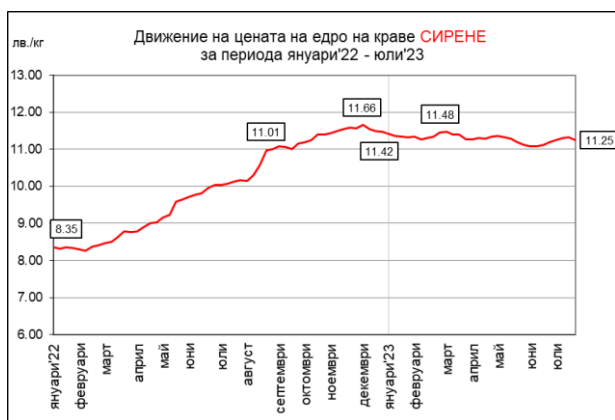
фигура 39

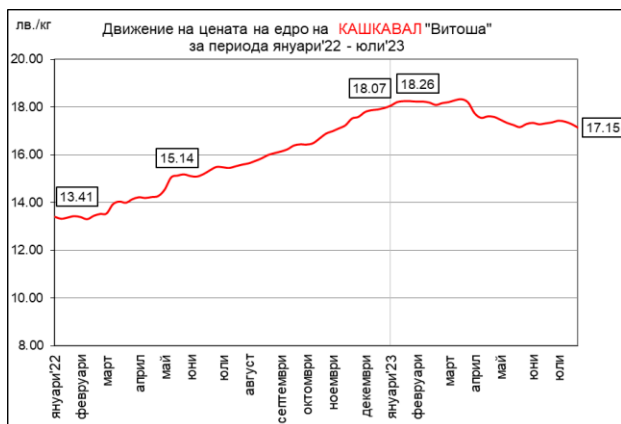
фигура 40

фигура 42

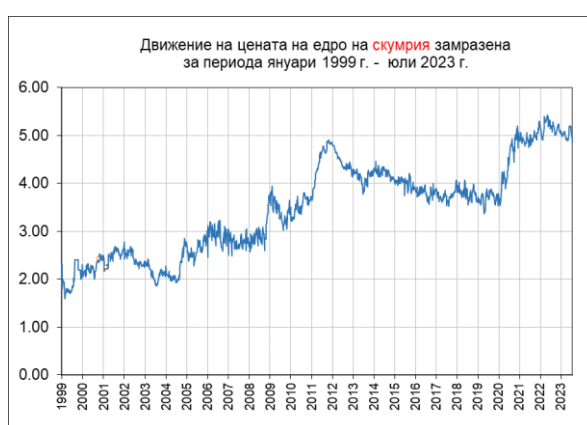
фигура 44

фигура 46

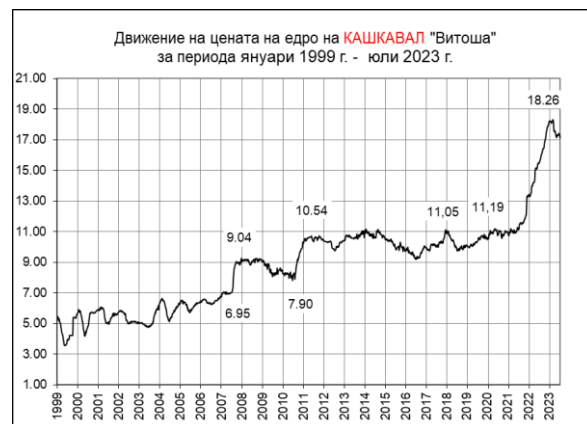
фигура 41

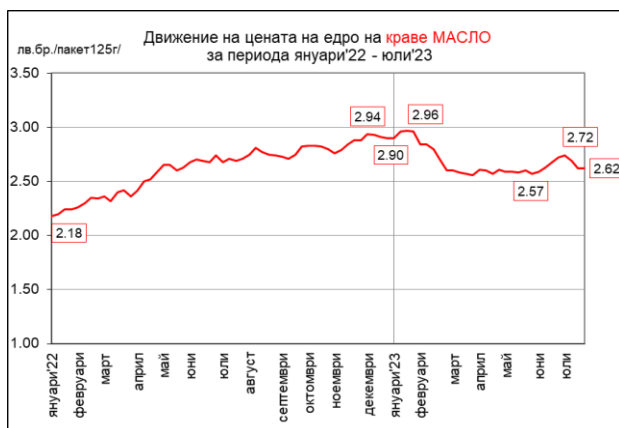
фигура 43

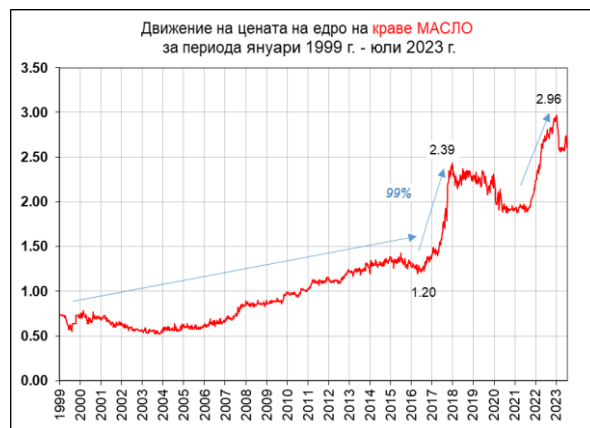
фигура 45

фигура 47

фигура 48

фигура 49

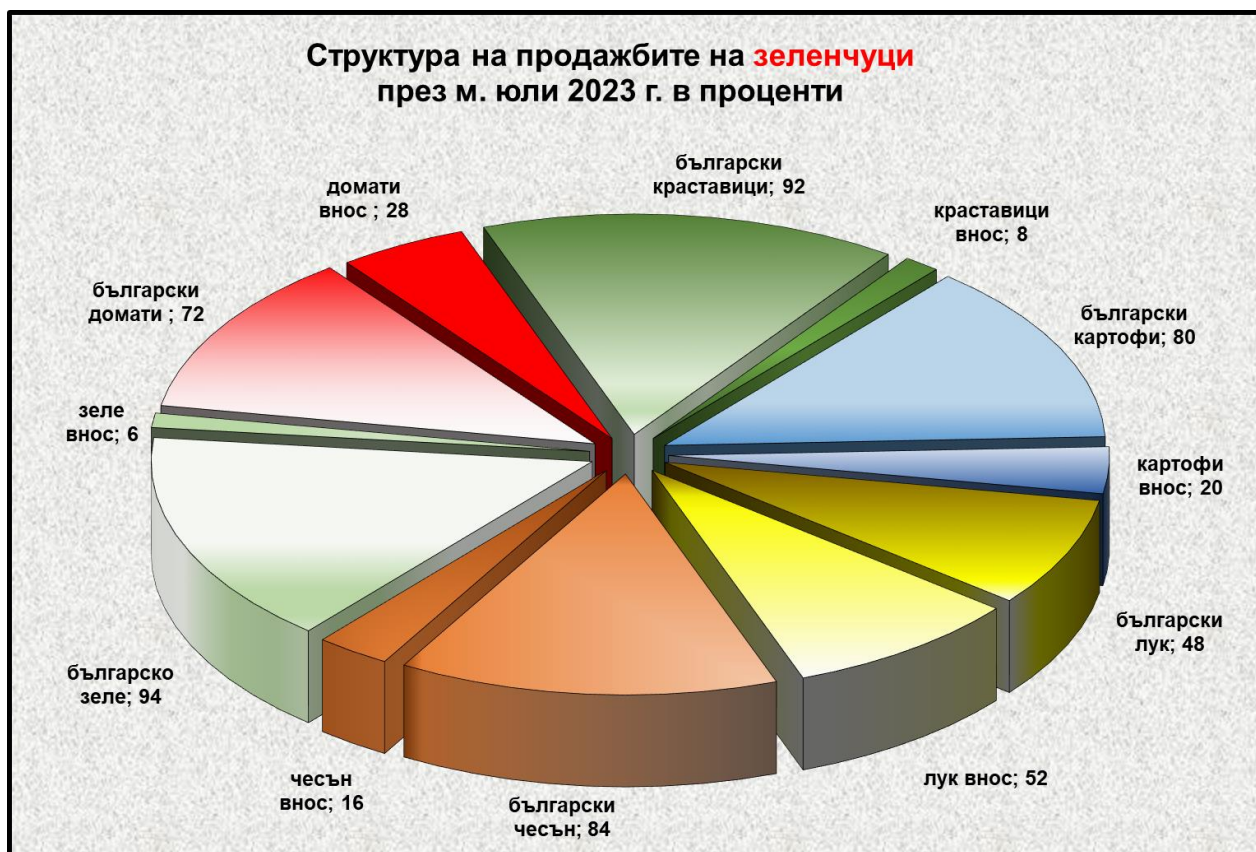
Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата родна продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. юли показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция в сравнение с предходните месеци се увеличават.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на родната продукция при продажбите на краставици (92%), чесън (84%), зеле (94%). По-голям относителен дял на българската продукция е регистриран при домати (72%) и картофите (80%). Съпоставими са количествата при продажбите на вносна и българска продукция при зрелия лук (52%:48%). *фигура 50*

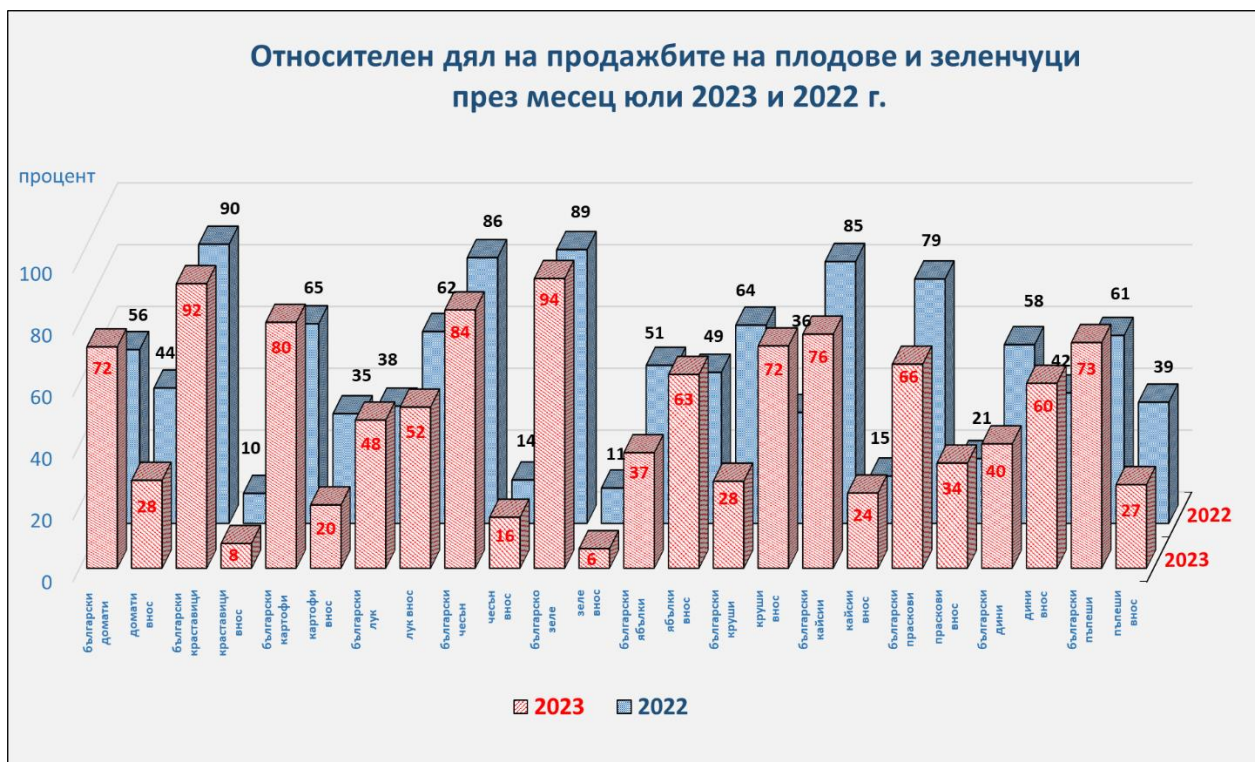
Предлагането на българските плодове (ябълки, круши, дини) през месец юли е по-малко от вносното. О относителният дял на продадените количества български праскови, кайсии и пъпеши е по-голям и е в диапазона 76 - 66%. *фигура 51*

фигура 50 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. юли 2023 г.

фигура 51 Относителен дял на продажбите на плодове през м. юли 2023 г.

фигура 52 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци м. юли 2022/2023 г.

Сравнителният анализ на продажбите през месец юли тази година в сравнение със същия месец на предходната година показва, че количествата българските домати, картофи, лук, зеле и пъпеши през тази година са малко по-големи от предходната година. *фигура 52*

• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците

Движението на кривата на ИТЦ¹³ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през миналата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

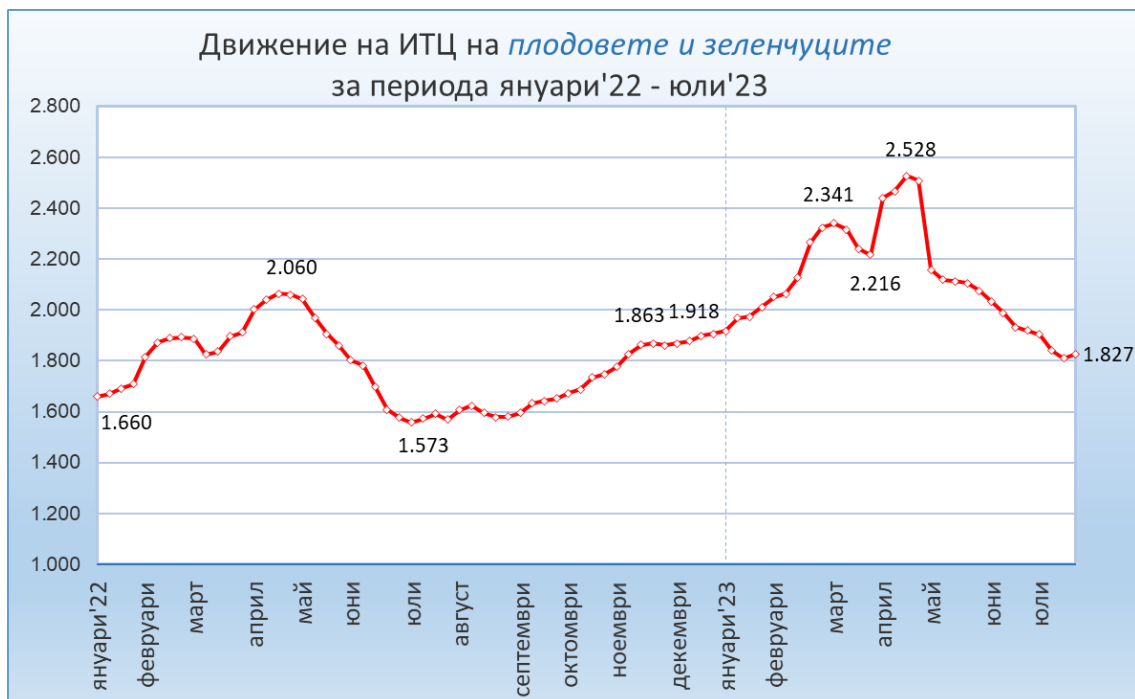
В началото на месец юли 2023 г. кривата стартира от ниво 1,904 пункта, като е значително под нивото от последната седмица на предходния месец. През следващите седмици стойностите продължават да падат и в края на месеца стъпват на ниво от 1,827 пункта, като през последната седмица се наблюдава лек ръст в стойностите.

¹³ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

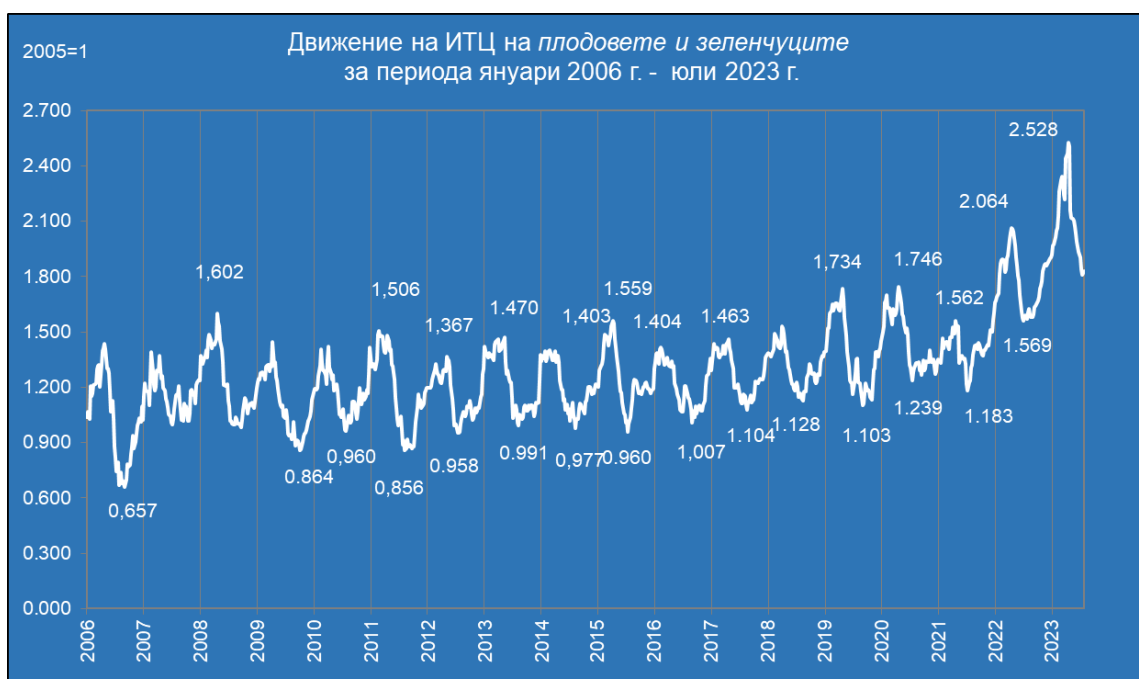
В сравнение със същия месец на предходната година средномесечните стойности са с около 17% по-високи. *фигура 53*

Върху движението на индекса през месеца рефлектира намалението на цените на повечето зеленчуците и на плодовете, които са в активен период на производство и предлагане.

Нивото от 2,528 достигнато през третата седмица на април е най-високото от началото на годината и е пиково за целия период на наблюдение на цените на едро на плодове и зеленчуците. *фигура 54*

фигура 53 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.

фигура 54 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец юли трендовете на цените на плодове и зеленчуците са преобладаващо низходящи, като при зеленчуците е отчетен спад в диапазона 6-27%, а при плодовете 3-35%.

Цените на оранжерийните и полските домати бележат спад на месечна база от 6-18%. Оранжерийните краставици поевтиняват с 6%, а полските поскъпват с 13%. Поскъпване има при чесъна – 7-10%, а цените на останалите зеленчуци, предмет на този анализ, отбелязват спад в диапазона 6-27%.

През месец юли поевтиняване на месечна база е отчетено при пъпешите (35%), дините (24%), прасковите (6%) и бананите (3%). Поскъпване на месечна база е отчетен при ябълките, лимоните и кайсиите с около 3-12%. *Таблица 10, фигура 55*

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с преобладаващо положителни трендове.

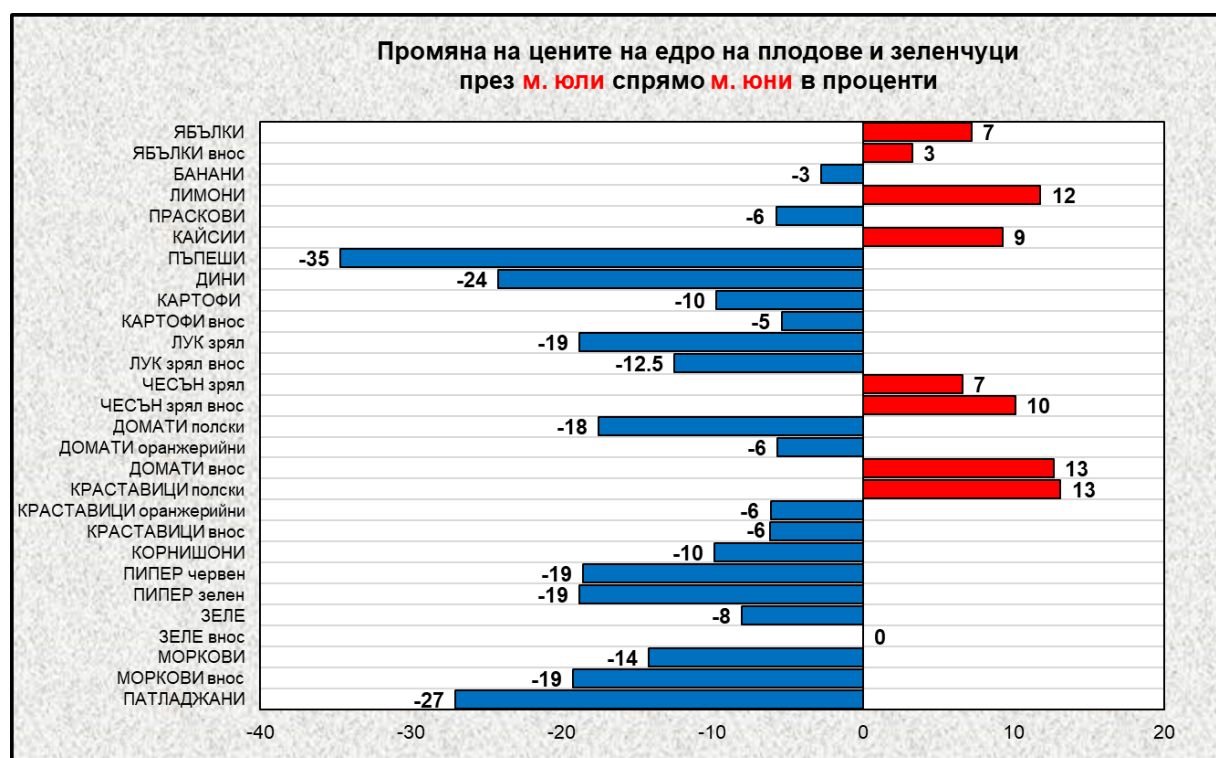
Значителен скок на цените е отчетен при зрелия лук и морковите (50-60%). Цените на другите зеленчуци се увеличават на годишна база в интервала 9-40%.

Лек спад спрямо същия месец на предходната година има при полските домати и корнишоните.

Цените на плодовете през тази година също са по-високи спрямо предходната, като отчетеният ръст е 10-60%. Най-голямо поскъпване има при пъпешите (62%), кайсиите (46%) и дините (45%). Малко по-евтини през тази година са лимоните (8%). *Таблица 10, фигура 56, фигура 57*

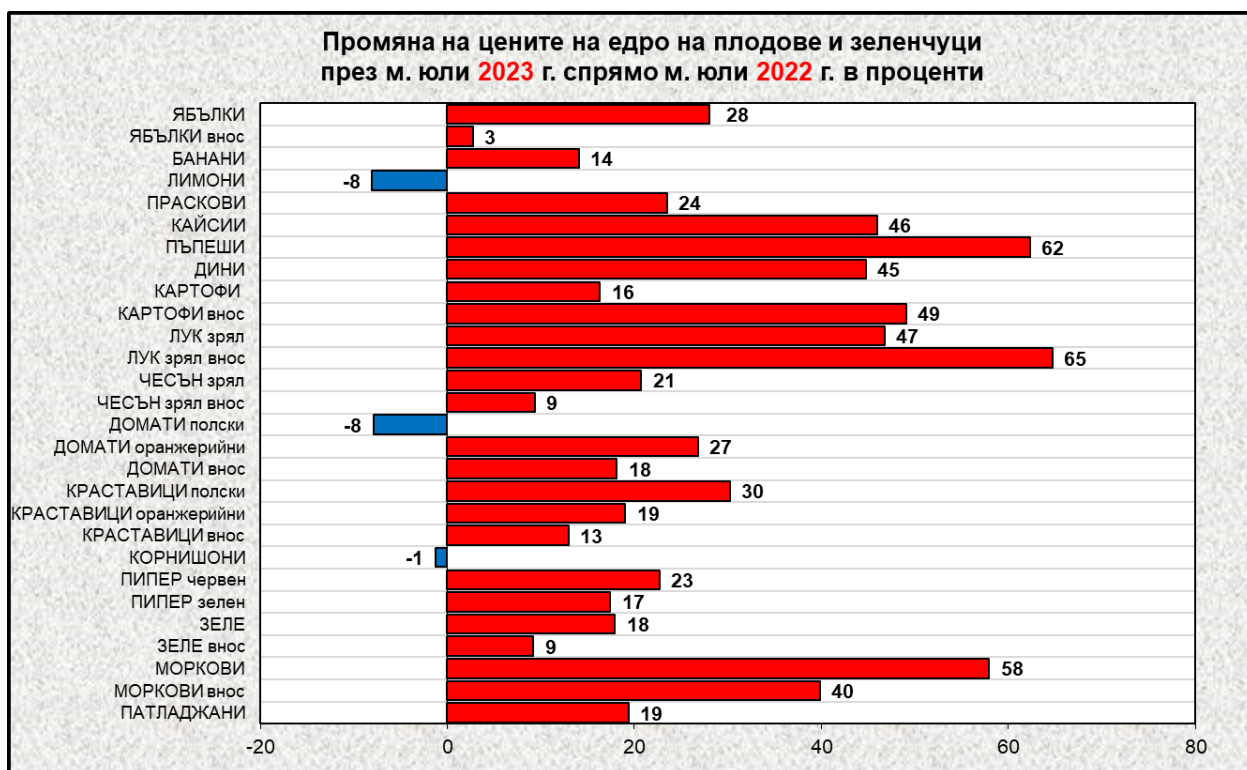
Таблица 10 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за юли на месечна, годишна база^{*14}

СТОКА	юни'23	юли'23			юли'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.66	1.78	▲ 7	0.12	1.39	▲ 28	0.39
ЯБЪЛКИ внос	1.81	1.87	▲ 3	0.06	1.82	▲ 3	0.05
БАНАНИ	2.92	2.84	▼ -3	-0.08	2.49	▲ 14	0.35
ЛИМОНИ	2.46	2.75	▲ 12	0.29	2.99	▼ -8	-0.24
ПРАСКОВИ	2.62	2.47	▼ -6	-0.15	2.00	▲ 24	0.47
КАЙСИИ	2.79	3.05	▲ 9	0.26	2.09	▲ 46	0.96
ПЪПЕШИ	3.03	1.98	▼ -35	-1.05	1.22	▲ 62	0.76
ДИНИ	1.28	0.97	▼ -24	-0.31	0.67	▲ 45	0.30
КАРТОФИ	1.34	1.21	▼ -10	-0.13	1.04	▲ 16	0.17
КАРТОФИ внос	1.67	1.58	▼ -5	-0.09	1.06	▲ 49	0.52
ЛУК зрял	1.97	1.60	▼ -19	-0.37	1.09	▲ 47	0.51
ЛУК зрял внос	1.92	1.68	▼ -13	-0.24	1.02	▲ 65	0.66
ЧЕСЪН зрял	4.53	4.83	▲ 7	0.30	4.00	▲ 21	0.83
ЧЕСЪН зрял внос	4.14	4.56	▲ 10	0.42	4.17	▲ 9	0.39
ДОМАТИ полски	2.97	2.45	▼ -18	-0.52	2.66	▼ -8	-0.21
ДОМАТИ оранжерийни	3.01	2.84	▼ -6	-0.17	2.24	▲ 27	0.60
ДОМАТИ внос	2.37	2.67	▲ 13	0.30	2.26	▲ 18	0.41
КРАСТАВИЦИ полски	1.60	1.81	▲ 13	0.21	1.39	▲ 30	0.42
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2.13	2.00	▼ -6	-0.13	1.68	▲ 19	0.32
КРАСТАВИЦИ внос	1.95	1.83	▼ -6	-0.12	1.62	▲ 13	0.21
КОРНИШОНИ	1.73	1.56	▼ -10	-0.17	1.58	▲ -1	-0.02
ПИПЕР червен	3.39	2.76	▼ -19	-0.63	2.25	▲ 23	0.51
ПИПЕР зелен	2.82	2.29	▼ -19	-0.53	1.95	▲ 17	0.34
ЗЕЛЕ	1.00	0.92	▼ -8	-0.08	0.78	▲ 18	0.14
ЗЕЛЕ внос	1.07	1.07	0	0.00	0.98	▲ 9	0.09
МОРКОВИ	1.97	1.69	▼ -14	-0.28	1.07	▲ 58	0.62
МОРКОВИ внос	1.87	1.51	▼ -19	-0.36	1.08	▲ 40	0.43
ПАТЛАДЖАНИ	2.70	1.97	▼ -27	-0.73	1.65	▲ 19	0.32

фигура 55 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през юли'23 на месечна база

¹⁴ * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

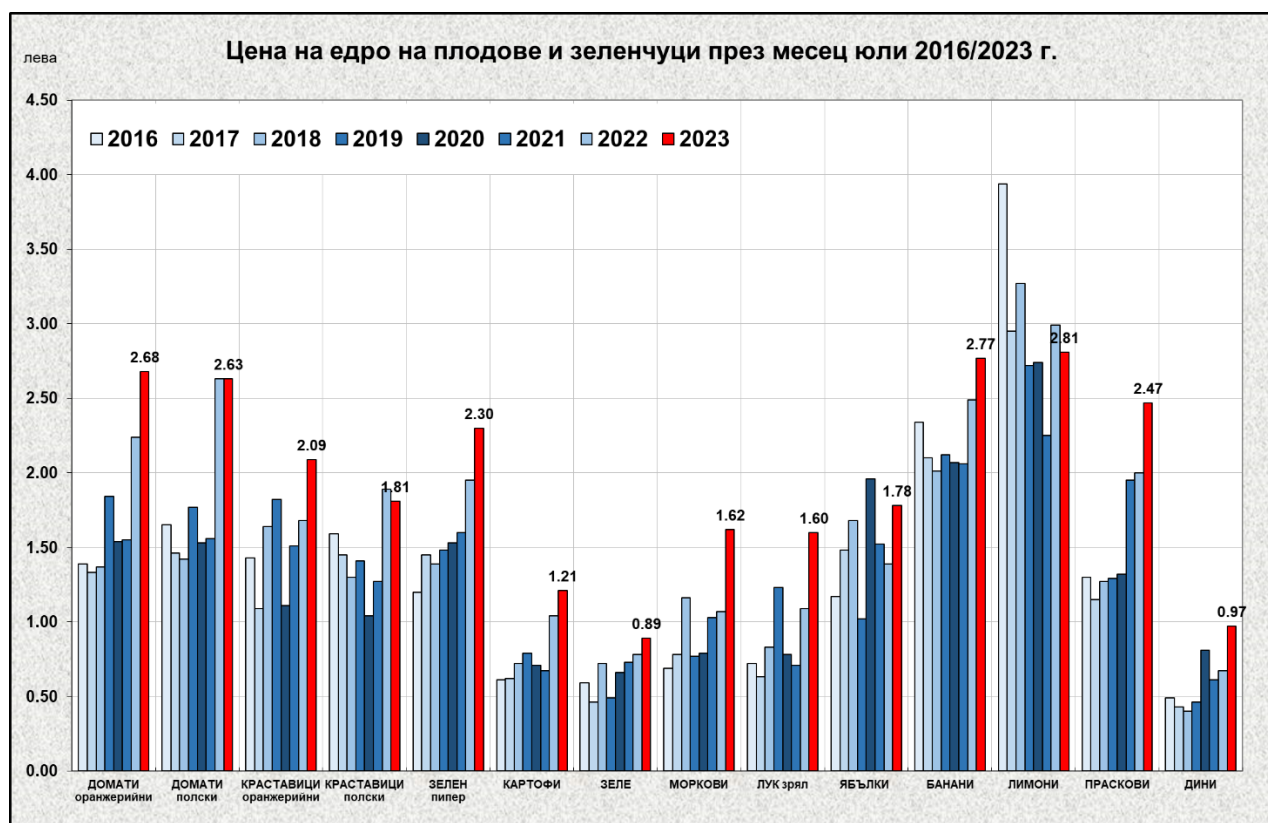

фигура 56 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през юли'23 на годишна база

фигура 57 Цени на плодове и зеленчуци през м. юли 2023 г. и промяната им спрямо юли 2022 г.

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през юли 2016/2023 г.

фигура 58 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през юли 2016/2023 г.

Таблица 11 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец юни за периода 2016/2023 г.*¹⁵

ЮЛИ	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ полски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ полски	ЗЕЛЕН липер	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ПРАСКОВИ	ДИНИ	стойност на единица продукт
2016	1.39	1.65	1.43	1.59	1.20	0.61	0.59	0.69	0.72	1.17	2.34	3.94	1.30	0.49	19
2017	1.33	1.46	1.09	1.45	1.45	0.62	0.46	0.78	0.63	1.48	2.10	2.95	1.15	0.43	17
2018	1.37	1.42	1.64	1.30	1.39	0.72	0.72	1.16	0.83	1.68	2.01	3.27	1.27	0.40	19
2019	1.84	1.77	1.82	1.41	1.48	0.79	0.49	0.77	1.23	1.02	2.12	2.72	1.29	0.46	19
2020	1.54	1.53	1.11	1.04	1.53	0.71	0.66	0.79	0.78	1.96	2.07	2.74	1.32	0.81	19
2021	1.55	1.56	1.51	1.27	1.60	0.67	0.73	1.03	0.71	1.52	2.06	2.25	1.95	0.61	19
2022	2.24	2.63	1.68	1.89	1.95	1.04	0.78	1.07	1.09	1.39	2.49	2.99	2.00	0.67	24
2023	2.68	2.63	2.09	1.81	2.30	1.21	0.89	1.62	1.60	1.78	2.77	2.81	2.47	0.97	28
Sparklines															

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли 2023 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2016 – 2023 г.) показва следните тенденции: Таблица 11, фигура 58

¹⁵ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- Посъщата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юли на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.

- Цените на домати, краставици, зеления пипер, картофите, зелето, морковите и зрелия лук минават над нивата от предходните години на периода.

- Най-голям ръст през тази година е отчетен при зрелия лук.

- Цените на част от плодовете през юли настоящата година също са най-високи (банани, праскови и дини).

- Цената на ябълките се доближава до нивото от същия месец на 2018 година.

- През месец юли цената на лимоните се доближава до нивата от предходните години. Най-висока стойност е регистрирана през месец юли 2016 и 2020 г.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец юли 2023 г. сумата е 28 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 4 пункта (17%).

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г.

Увеличението на стойността на плодовете и зеленчуците в потребителската кошница за последните осем години е 9 пункта или 47%. *Таблица 4, фигура 16*

- **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на домати, краставици и картофите по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са в диапазона 67-247%. *Таблица 12, фигура 59*

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Варна (3,99лв./кг), а най-ниските съответно в област Хасково (1.87 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 2,68 лв./кг. В 40% от областите цената е

била по-висока от средната, а маржът е 113%. В една област цената е била на нивото на средната.

Краставиците са се търгували на най-високи цени в Силистра (3,47 лв./кг), а най-ниските цени през юли са регистрирани на тържищата в Хасково (1,00 лв./кг). При средна за страната цена на краставиците за месеца 2,14лв./кг, в 46% от областите цената е била по-висока, в две области тя е била на нивото на средната за страната, а маржът в различните региони е 247%.

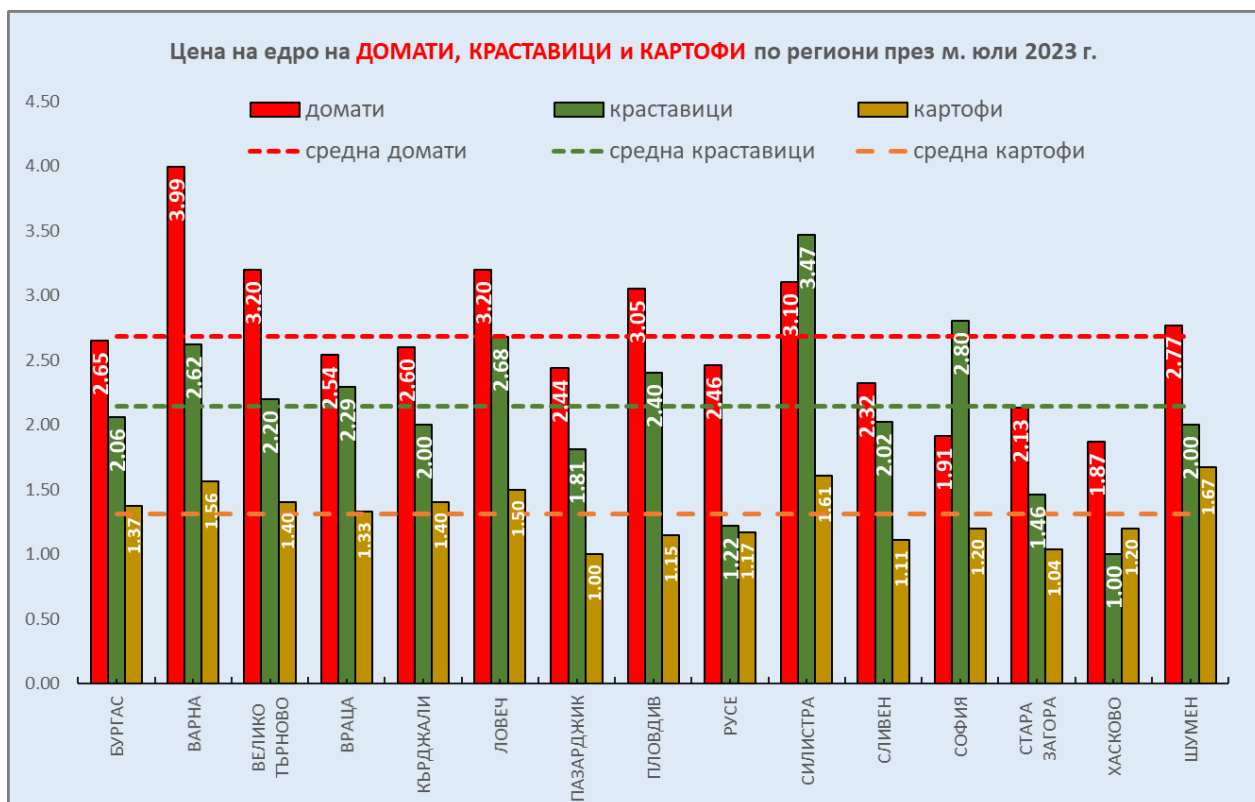
Картофите са се търгували на най-високи цени в Шумен (1,67лв.), а най-ниските цени през юли са регистрирани на тържищата в Пазарджик (1,00 лв./кг). При средна за страната цена на картофите за месеца 1,31 лв./кг, в 50% от областите цената е била по-висока, в една област тя е била на нивото на средната за страната, а маржът в различните области е 67%.

Високите стойности на маржа се дължат на различното качество и различните сортове на зеленчуците, които си търгуват на отделните тържища.

Таблица 12 Цени на едро на зеленчуци по области през юли 2023 г.*¹⁶

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната	КАРТОФИ	средна картофи	изменение спрямо средната
БУРГАС	2.65	2.68	-1	2.06	2.14	-4	1.37	1.31	5
ВАРНА	3.99	2.68	49	2.62	2.14	22	1.56	1.31	19
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	3.20	2.68	19	2.20	2.14	3	1.40	1.31	7
ВРАЦА	2.54	2.68	-5	2.29	2.14	7	1.33	1.31	2
КЪРДЖАЛИ	2.60	2.68	-3	2.00	2.14	-7	1.40	1.31	7
ЛОВЕЧ	3.20	2.68	19	2.68	2.14	25	1.50	1.31	15
ПАЗАРДЖИК	2.44	2.68	-9	1.81	2.14	-15	1.00	1.31	-24
ПЛОВДИВ	3.05	2.68	14	2.40	2.14	12	1.15	1.31	-12
РУСЕ	2.46	2.68	-8	1.22	2.14	-43	1.17	1.31	-11
СИЛИСТРА	3.10	2.68	16	3.47	2.14	62	1.61	1.31	23
СЛИВЕН	2.32	2.68	-13	2.02	2.14	-6	1.11	1.31	-15
СОФИЯ	1.91	2.68	-29	2.80	2.14	31	1.20	1.31	-8
СТАРА ЗАГОРА	2.13	2.68	-21	1.46	2.14	-32	1.04	1.31	-21
ХАСКОВО	1.87	2.68	-30	1.00	2.14	-53	1.20	1.31	-8
ШУМЕН	2.77	2.68	3	2.00	2.14	-7	1.67	1.31	27
Sparklines									

¹⁶ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

фигура 59 Цени на едро на зеленчуци през м. юли 2023 г. по области

Таблица 13 Цени на едро на плодове по области през юли 2023 г.*¹⁷

ОБЛАСТ	КАЙСИИ	средна кайсии	изменение спрямо средната	ПРАСКОВИ	средна праскови	изменение спрямо средната	ЯБЪЛКИ	средна ябълки	изменение спрямо средната
БУРГАС	▲ 3.21	3.06	5	▲ 2.93	2.54	15	▲ 2.11	1.89	12
ВАРНА	▲ 3.41	3.06	11	▼ 2.26	2.54	-11	▲ 2.40	1.89	27
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▲ 3.40	3.06	11	▲ 2.70	2.54	6	▲ 2.40	1.89	27
ВРАЦА	▼ 2.80	3.06	-8	▲ 3.13	2.54	23	▲ 1.86	1.89	-
КЪРДЖАЛИ	▼ 2.80	3.06	-8	▼ 2.10	2.54	-17	▼ 1.50	1.89	-2
ЛОВЕЧ	▲ 4.00	3.06	31	▲ 2.93	2.54	15	▲ 2.29	1.89	21
ПАЗАРДЖИК	▼ 2.25	3.06	-26	▼ 2.01	2.54	-21	▼ 1.59	1.89	-1
ПЛОВДИВ	▲ 3.10	3.06	1	▲ 3.00	2.54	18	▲ 2.20	1.89	16
РУСЕ	▼ 2.55	3.06	-17	▲ 2.49	2.54	-2	▲ 1.99	1.89	5
СИЛИСТРА	▲ 3.45	3.06	13	▲ 2.88	2.54	13	▼ 1.66	1.89	-1
СЛИВЕН	▲ 3.00	3.06	-2	▲ 3.00	2.54	18	▲ 2.05	1.89	8
СОФИЯ	▲ 3.00	3.06	-2	▼ 1.80	2.54	-29	▼ 1.50	1.89	-2
СТАРА ЗАГОРА	▼ 2.61	3.06	-15	▼ 2.24	2.54	-12	▼ 1.37	1.89	-2
ХАСКОВО	▲ 3.22	3.06	5	▼ 2.06	2.54	-19	▼ 1.60	1.89	-1
ШУМЕН		3.06			2.54		▲ 1.86	1.89	-
Spaklines									

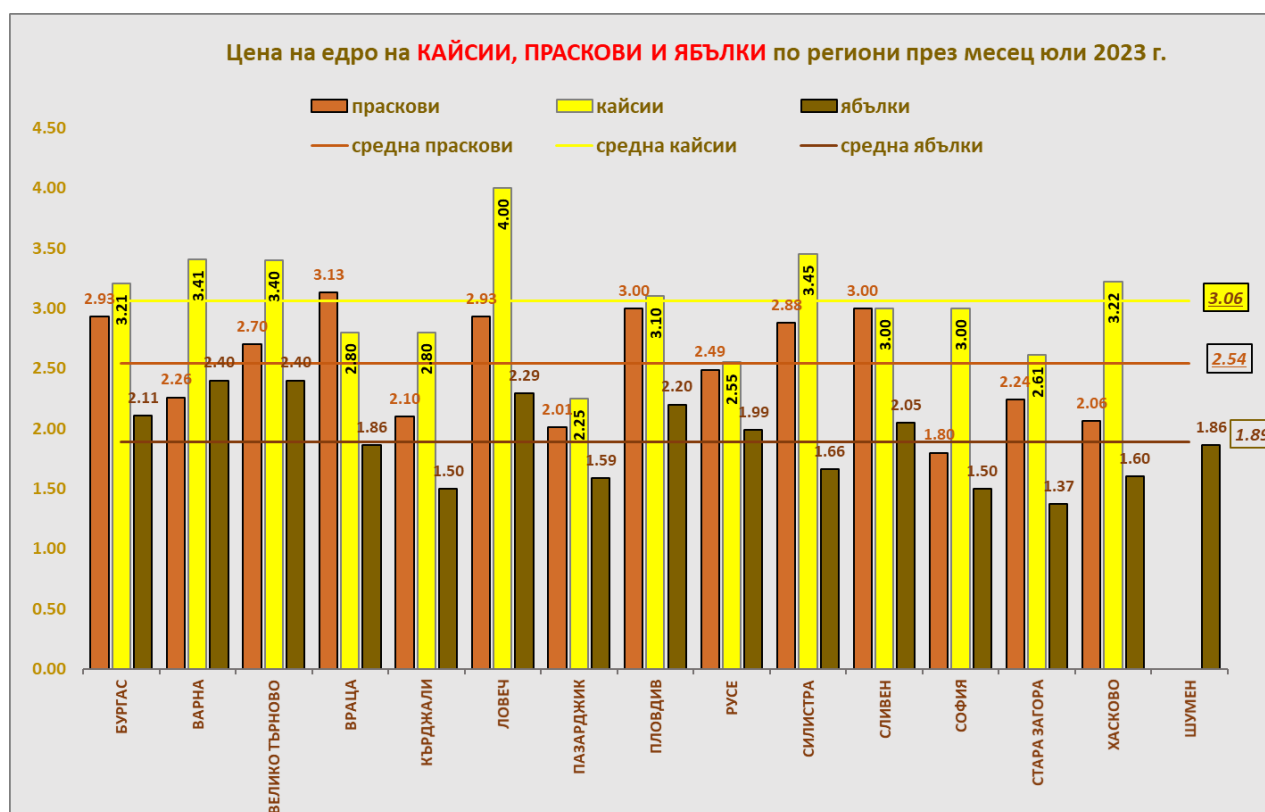
¹⁷ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Наблюденията на цените по региони на кайсиите, прасковите и ябълките показват, че разликите в цените в страната са в интервала 74-78%, като най-големият марж е при цената на кайсиите. *Таблица 13, фигура 60*

При средна цена на кайсиите през месеца 3,06 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Ловеч (4,00 лв.), а минималните съответно са били в Пазарджик (2,25 лв.). Отклоненията в цените на кайсиите в различните региони са 78%, в 55% от областите цената е над средната за страната, а в три области (Пловдив, Сливен и София) цената е около нивото на средната за страната.

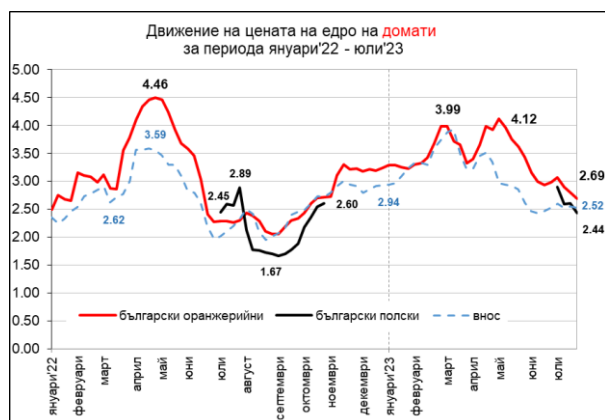
Наблюденията на цените на ябълките по региони през юли показват, че при средна цена за месеца 1,89 лв./кг, най-високата стойност е регистрирана на стоковите тържища в област Велико Търново и Варна – 2,40 лв./кг, а най-ниска в Стара Загора – 1,37 лв./кг. В 54% от областите цената е над средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 75%, а в две области (Враца и Шумен) цената е около нивото на средната за страната.

Прасковите са се търгували през месеца най-скъпо в област Враца (3,13 лв./кг), а най-евтини са били в област София (1,80 лв./кг), при средна цена на прасковите 2,54 лв./кг. В 54% от областите цената е била над средната за страната, а в една област тя се доближава до средната. Отклоненията в цените в различните области е 74%.

фигура 60 Цени на едро на плодове през юли 2023 г. по области

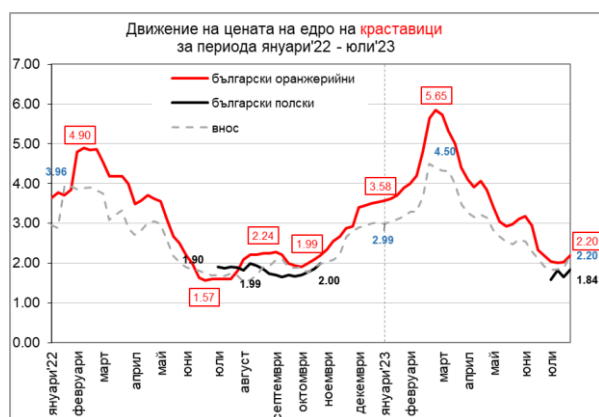
- **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

фигура 61

фигура 62

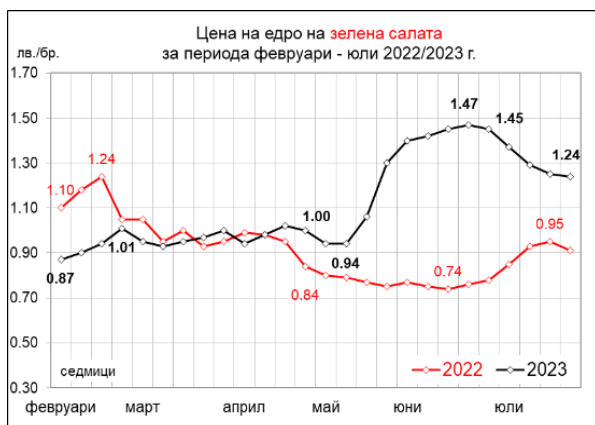
фигура 63

фигура 64

фигура 65

фигура 66

фигура 67

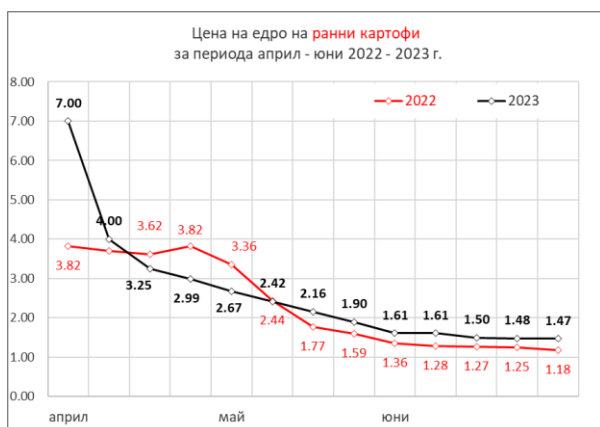
фигура 68

фигура 69

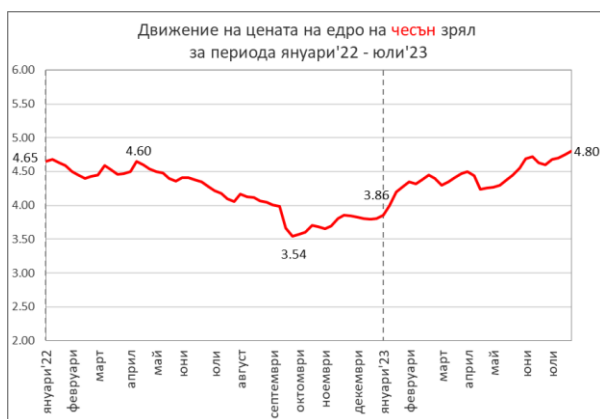
фигура 70

фигура 71

фигура 72

фигура 73

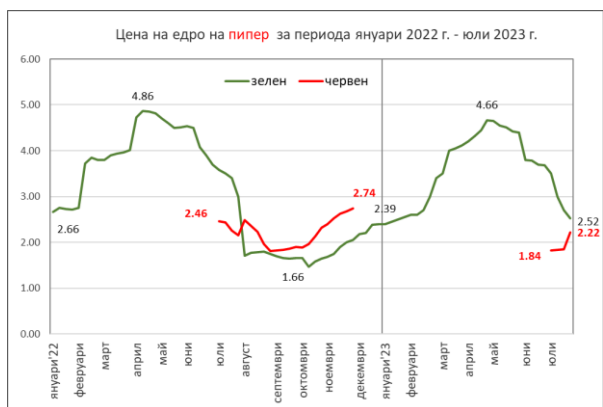
фигура 74

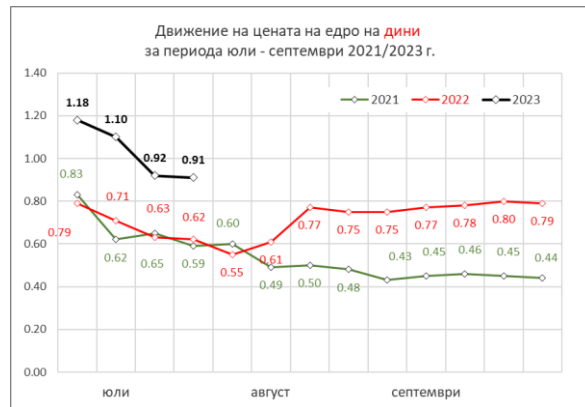
фигура 75

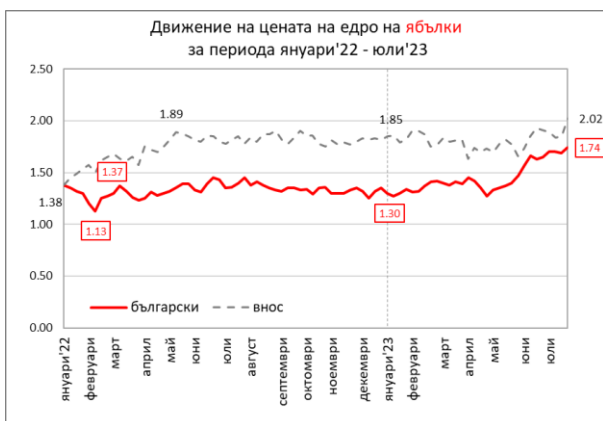
фигура 76

фигура 77

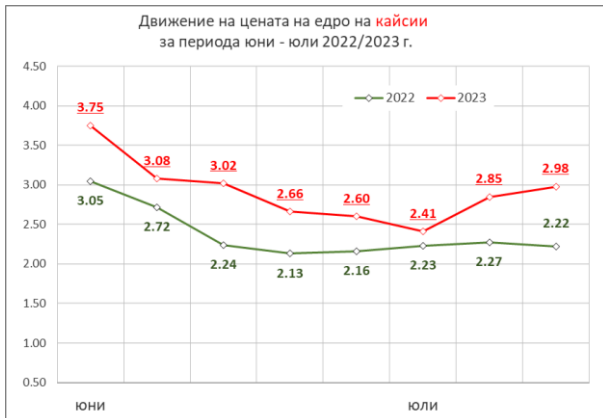
фигура 78

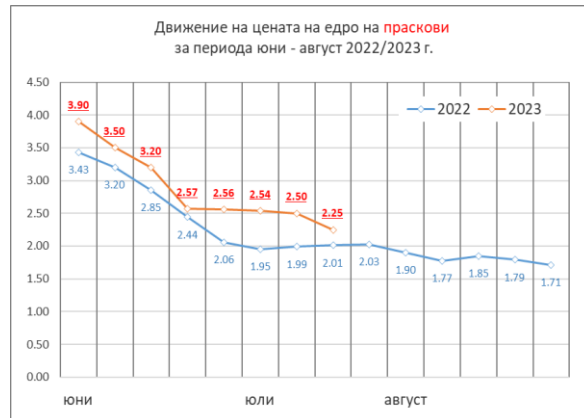
фигура 79

фигура 80

фигура 81

фигура 82

фигура 83

фигура 84

фигура 85

фигура 86

Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁸

През юли 2023 г. стойностите на Индекса на цените на храните¹⁹ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) ФАО леко се повишават. *фигура 89*

Таблица 14 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към юли 2023 г. ^{*20}

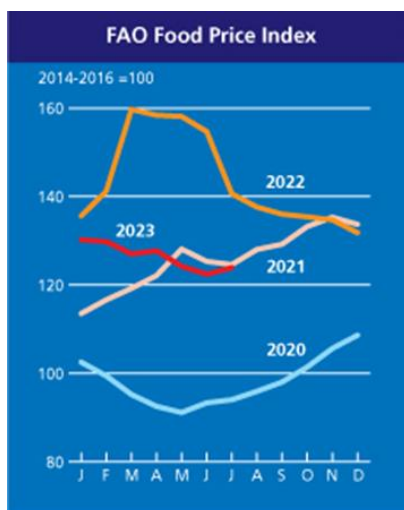
FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.2	113.9	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.4	121.9	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	158.1	122.9	144.2	173.5	229.2	120.4
2022-06	154.7	125.9	150.2	166.3	211.8	117.3
2022-07	140.6	124.1	146.5	147.3	168.8	112.8
2022-08	137.6	121.1	143.4	145.6	163.3	110.5
2022-09	136.0	120.3	142.7	147.9	152.6	109.7
2022-10	135.4	116.8	139.3	152.3	151.3	108.6
2022-11	134.7	114.6	137.4	150.1	154.7	114.4
2022-12	131.8	112.4	138.2	147.3	144.6	117.2
2023-01	130.2	111.1	134.5	147.5	140.4	116.8
2023-02	129.8	113.3	129.4	146.7	135.9	125.2
2023-03	127.0	114.7	126.8	138.6	131.8	127.0
2023-04	127.7	116.8	122.6	136.1	130.0	149.4
2023-05	124.2	118.1	117.8	129.3	118.7	157.2
2023-06	122.4	118.1	116.7	126.6	115.8	152.2
2023-07	123.9	117.8	116.3	125.9	129.8	146.3

¹⁸ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](#)

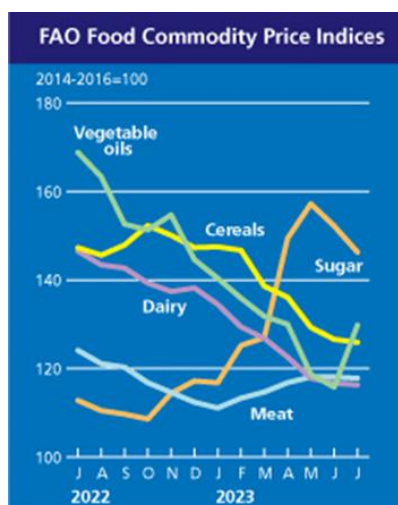
¹⁹ FFPI – FAO Food Price Index

²⁰ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.²¹

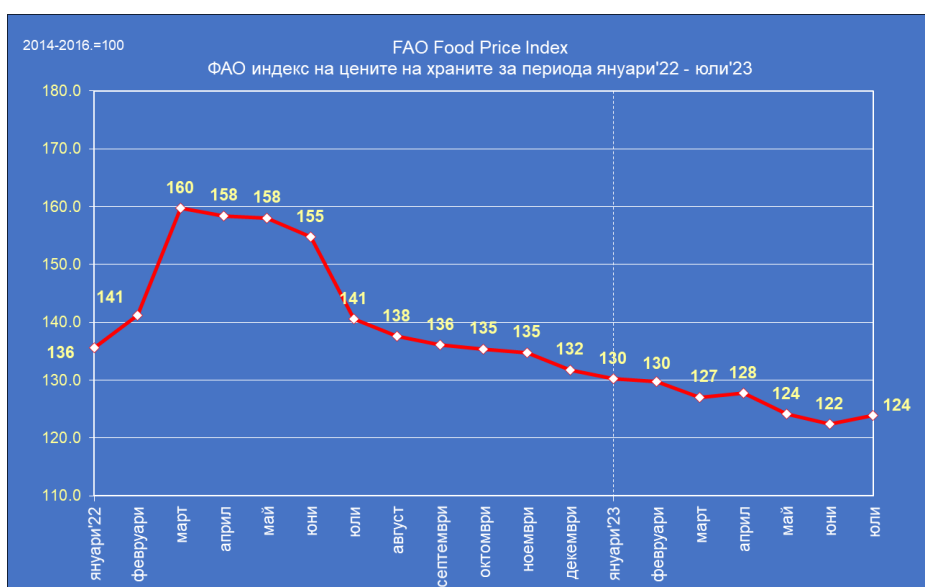
фигура 87 ФАО индекс през юли'23

фигура 88 ФАО индекс на храните юли'23

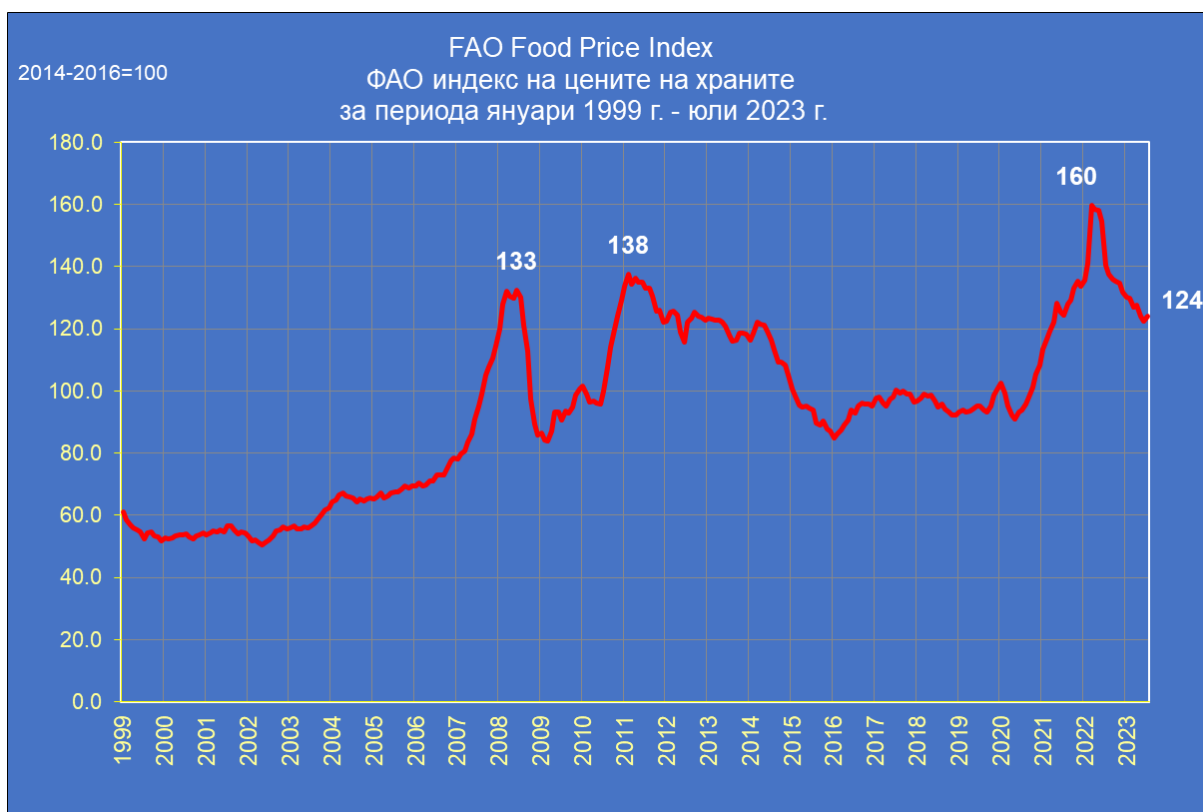
Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през юли е 123,9 пункта, като спрямо юни е регистриран лек ръст от 1,5 пункта (1,3%), а на годишна база понижението на индекса е 16,6 пункта (11,8%) .

Увеличението на Индекса на цените на храните през юли се дължи на рязкото увеличение на индекса на цените на растителните масла, което частично е компенсирано от значителния спад в индекса на цените на захарта и по-лекото намаление на индексите на цените на зърнените храни, млечните продукти и месото. Таблица 14, фигура 90, фигура 89

фигура 89 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.

²¹ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

фигура 90 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – юли 2023 г.

- **Международни цени на зърнените култури**

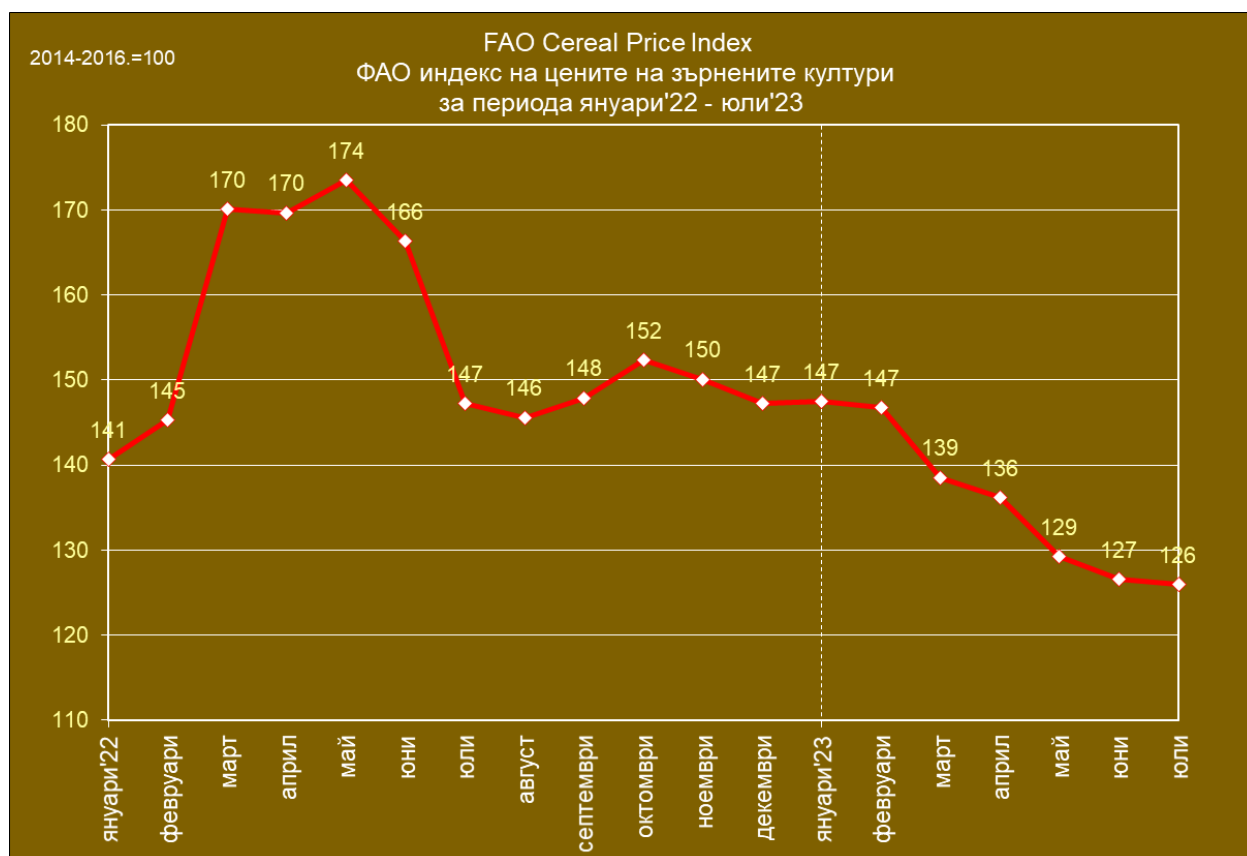
Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²² през юли е средно 25,9 пункта, като е отчетен спад от 0,7 пункта (0,5%) спрямо юни и 21,3 пункта (14,5%) спрямо същия месец на миналата година. Лекият спад през този месец се обяснява с намалението на световните цени на фуражното зърно, които спрямо юни са с 4,8% по-ниски.

Световните цени на царевичата продължават да се понижават в резултат на сезонното увеличение на предлагането поради пристигането на култури от Аржентина и Бразилия, както и на фона на по-високото от очакваното производство в Съединените американски щати. В резултат на подобряването на метеорологичните условия, е преразгледана Прогнозата за посевните площи в САЩ. След цените на царевичата понижение на цените на соргото също бележат спад. Световните цени на ечемика остават стабилни под влияние на ситуацията на

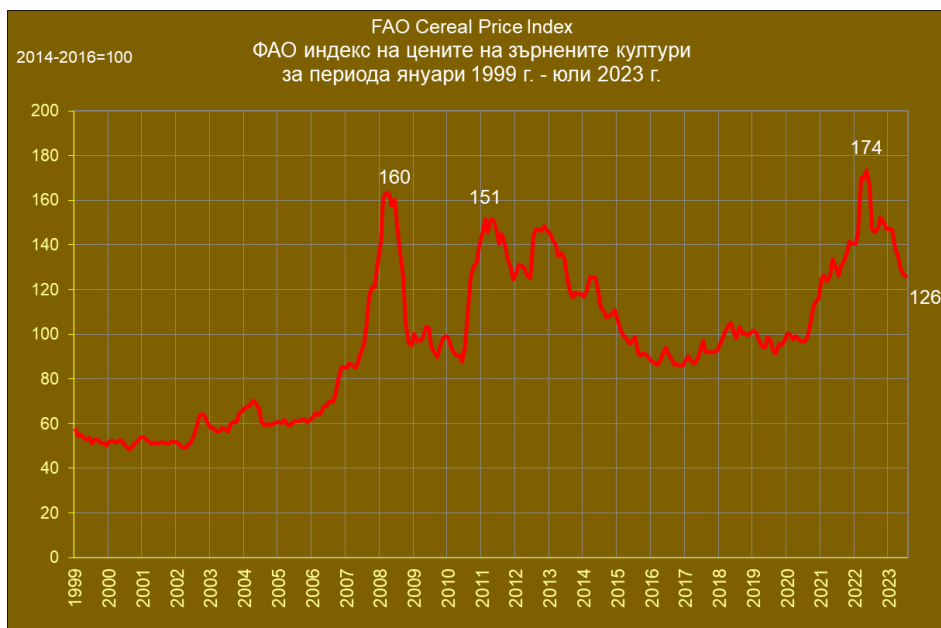
²² В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

пазарите на пшеница. Световните цени на пшеницата се повишават с 1,6% за първи път от девет месеца, главно поради несигурността относно експортните доставки от Украйна, причинена от решението на Руската федерация да се оттегли от Черноморската инициатива за зърно и във връзка с щетите върху пристанищната инфраструктура на Украйна на Черно море и река Дунав. Друг фактор за повишението на цените на пшеницата е продължаващото сухо време в Канада и САЩ.

Индексът на цените на ориза се повишава през юли с 2,8 процента, достигайки най-високото си ниво от септември 2011 г. Основният фактор за този ръст са покачващите се цени на индийския пазар на ориз. След забраната на Индия от 20 юли за износ на индийски сортове ориз, се очаква продажбите на ориз от други страни да се увеличат и това, заедно със сезонните съкращения на доставките и големите покупки от азиатските страни, допълнително допринася за повишаването на цените на ориза. *фигура 91*

фигура 91 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'22 - юли'23

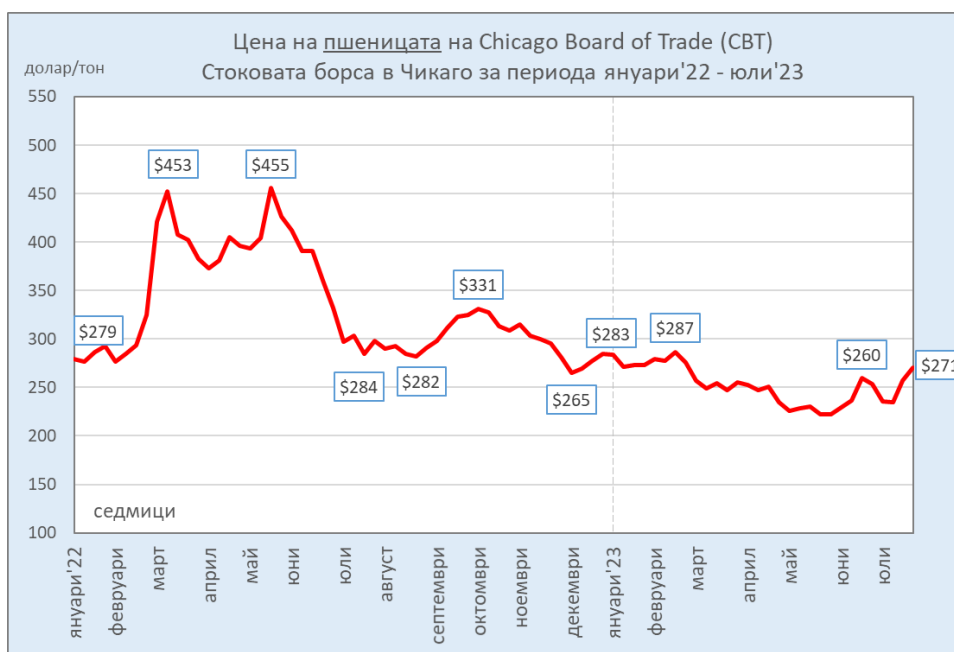

фигура 92 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 – юли'23

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²³ през м. юли стартира от ниво 236 долар/тон. През втората половина на месеца кривата има възходящ тренд и достига до 271 долара.

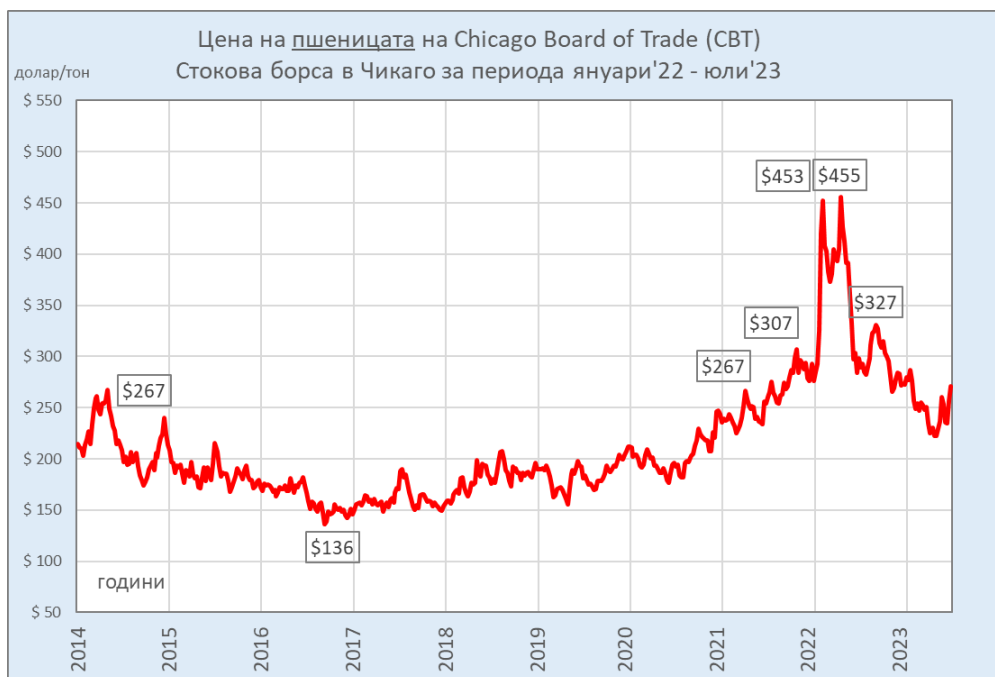
В сравнение със същия период на миналата година, когато бяха достигнати пикови нива на цената от 455 долара, средномесечната цена за месец юли тази година е с 46 долара (15,5%) по-ниска. *фигура 94*

На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г., а пиковите стойности са регистрирани през третата седмица на месец май 2022 г. *фигура 93*

фигура 93 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–юли'23

²³ <https://www.cmegroup.com/>

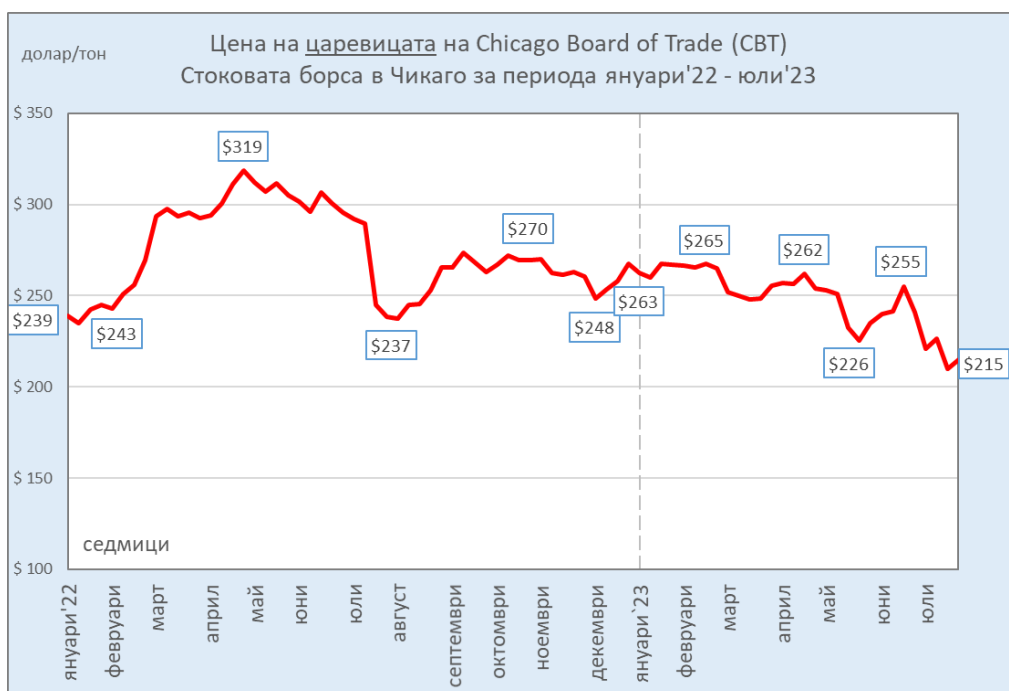

фигура 94 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–юли'23

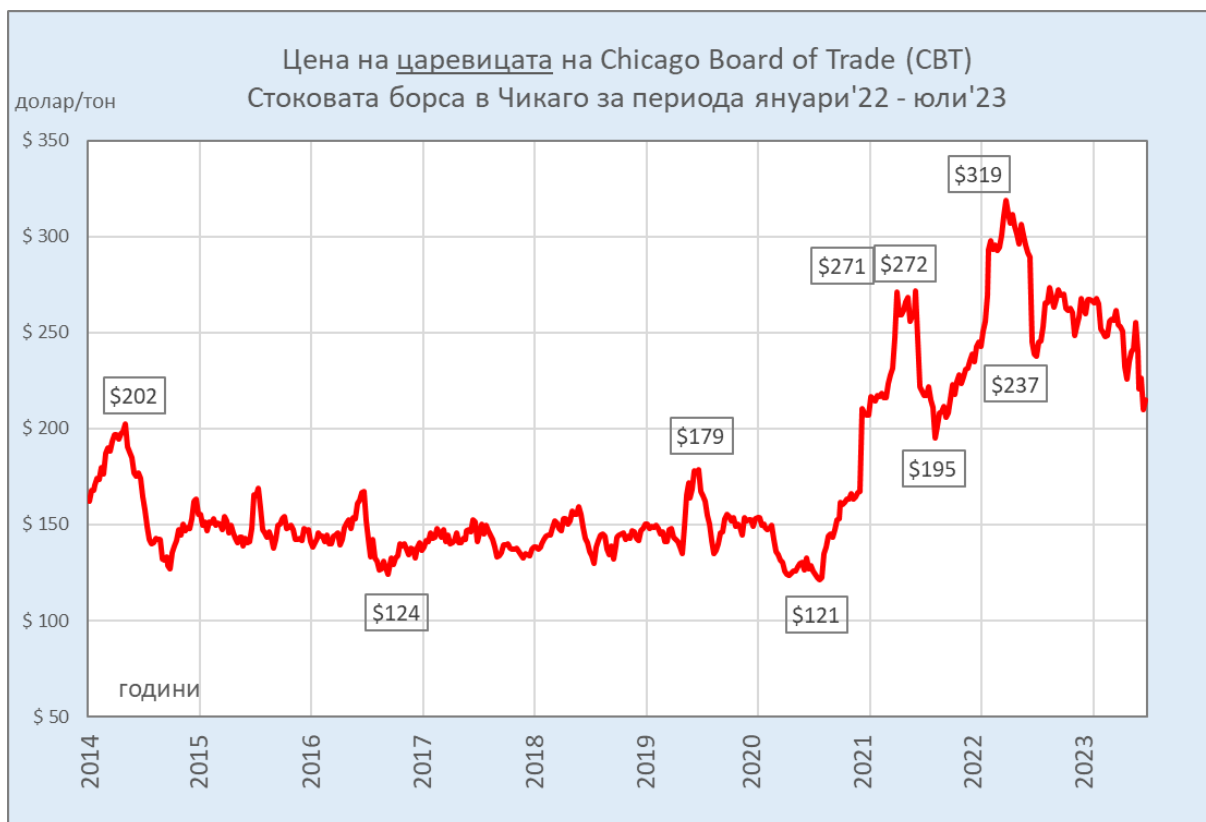
В началото на месец юли 2023 г. цената на царевичата стартира от 221 долар/тон. След краткотраен ръст на стойностите през втората седмица на месеца, кривата отново тръгва надолу и стъпва на ниво от 215 долара.

На годишна база е отчетено поевтиняване от 18% (48 пункта). *фигура 95*

Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април 2022 година са достигнати нови пикови нива от 319 долара, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските отчетени нива са през лятото на 2020 г. *фигура 96*

фигура 95 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–юли'23

фигура 96 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14–юли'23

• **Международни цени на растителните масла**

Индексът на цените на растителните масла на ФАО²⁴ през юли е 129,8 пункта, като е с 14,0 пункта (12,1%) по-висок от стойността му през юни и е първото увеличение след продължителен седеммесечен период на спад. Този значителен ръст, регистриран през юли, се обяснява с повишаването на световните котировки на слънчогледово, палмово, соево и рапично масло.

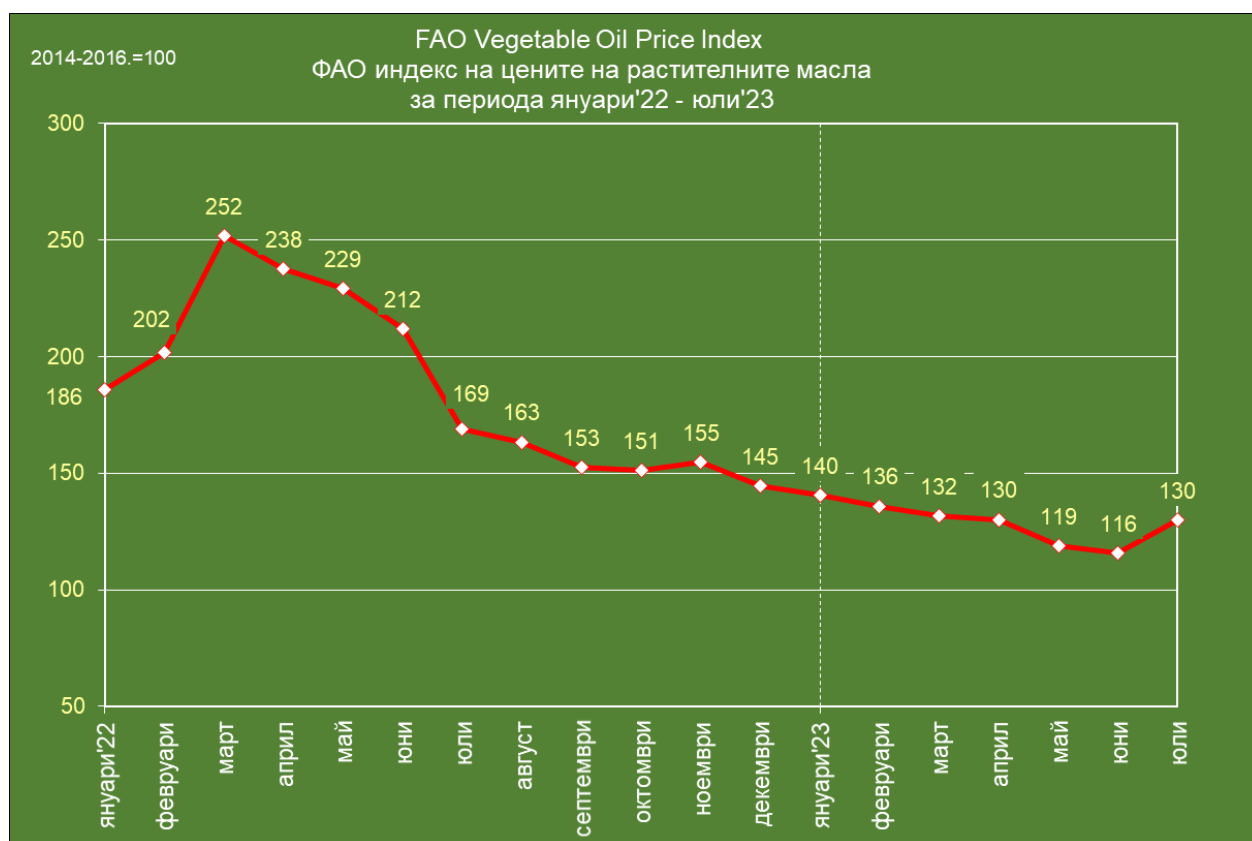
Световните цени на слънчогледовото олио се повишават с повече от 15% спрямо миналия месец, главно поради подновената несигурност с експортните доставки от Черноморския регион във връзка с решението на Руската федерация да се оттегли от Черноморската инициатива за зърно.

Световните цени на палмовото масло също се повишават значително на фона на прогнозираното забавяне на растежа на производството в основните страни производителки.

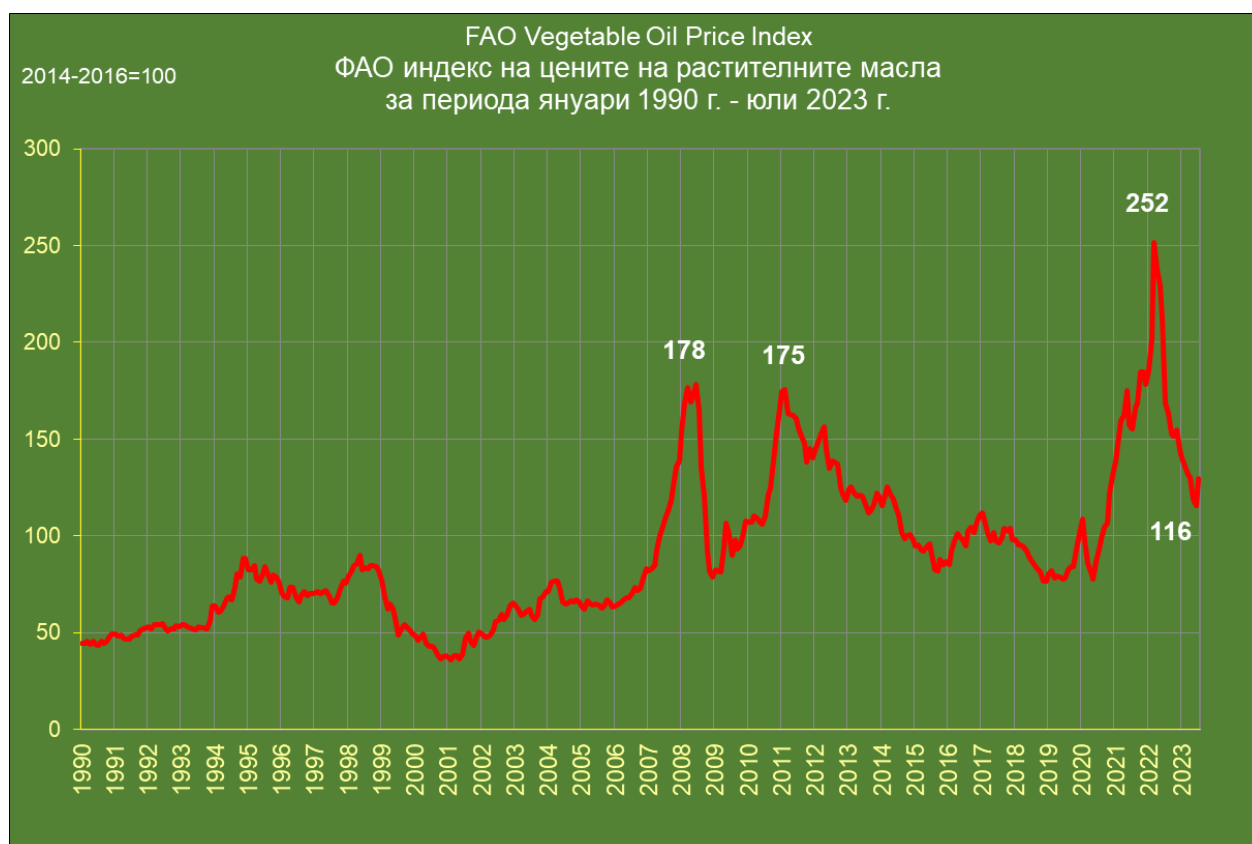
Световните цени на соевото и рапичното масло се повишават поради продължаващите опасения относно соевите култури в САЩ и рапицата в Канада.

За увеличението на цените на растителните масла допринася и повишаването на световните котировки на суровия петрол. *фигура 98, фигура 97*

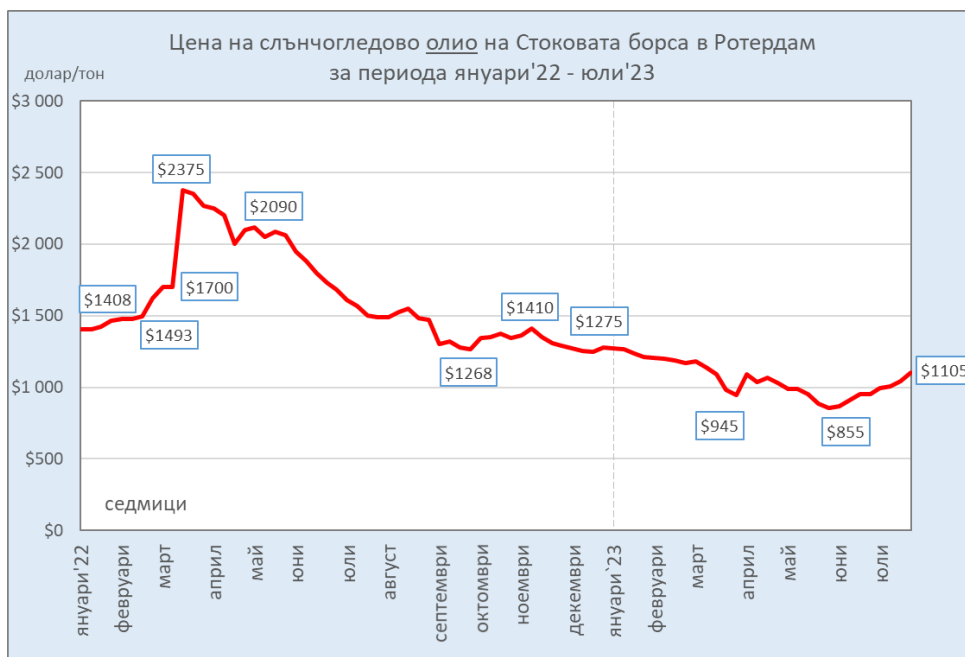
²⁴ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

фигура 97 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – юли'23

фигура 98 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – юли 2023 г.

фигура 99 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/юли'23

В началото на юли цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам²⁵ тръгва от ниво 995 долара. През следващите седмици се запазва възходящият тренд, зародил се през месец юни. През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 1105 долара. Покачването на цената за последните два месеца е близо 30%. На годишна база е регистрирано понижение на цената с 504 долара (33%). *фигура 99* Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани през месец март 2022 г. (2375 долара), като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 100*

фигура 100 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/юли'23

²⁵ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>

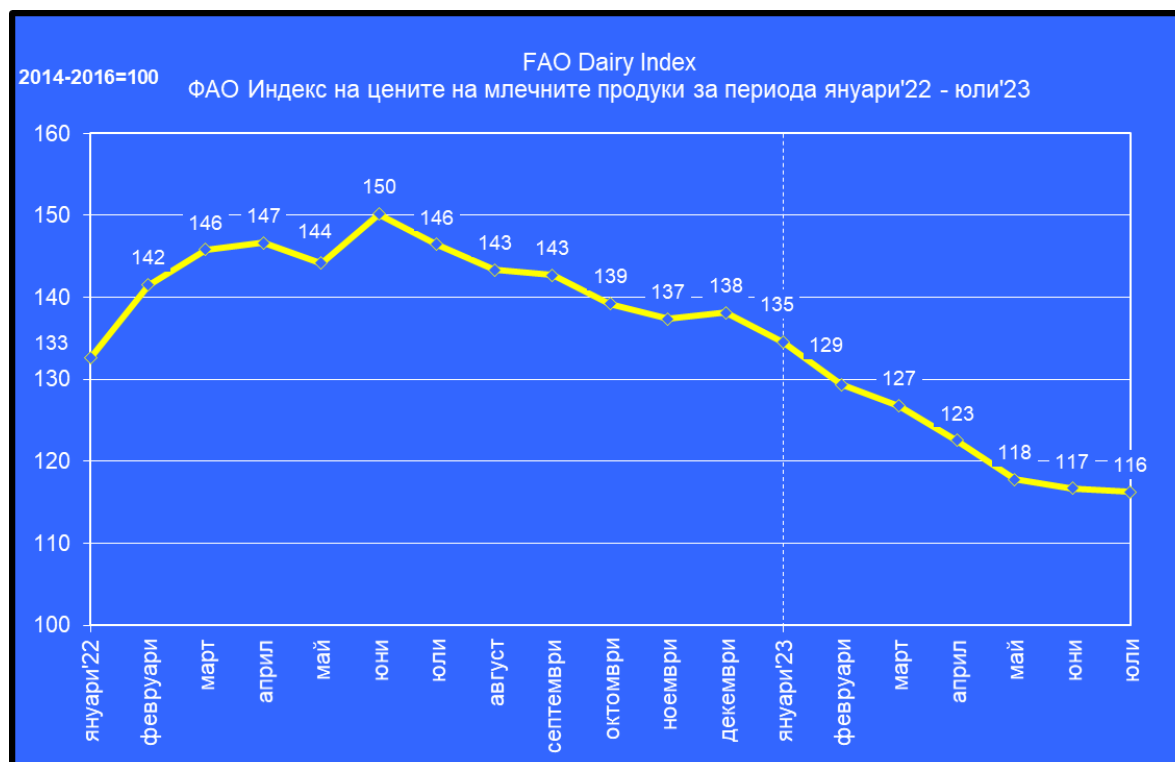
- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО²⁶ през юли е 116,3 пункта, което е спад от 0,5 пункта (0,4%) от нивото през юни. Намаляването на стойностите на този индекс продължава седми пореден месец, в резултат на което стойността му е с 30,2 пункта (20,6%) по-ниска от съответния период на миналата година.

Регистрираният спад през юли се дължи на по-ниските цени на обезмасленото мляко на прах и маслото, водени от слабата пазарна активност в Европа. Това се дължи на настъпването на летните ваканции и очаквания спад на търсенето на внос през следващите месеци в резултат на пазарната несигурност относно по-нататъшно развитие на цените.

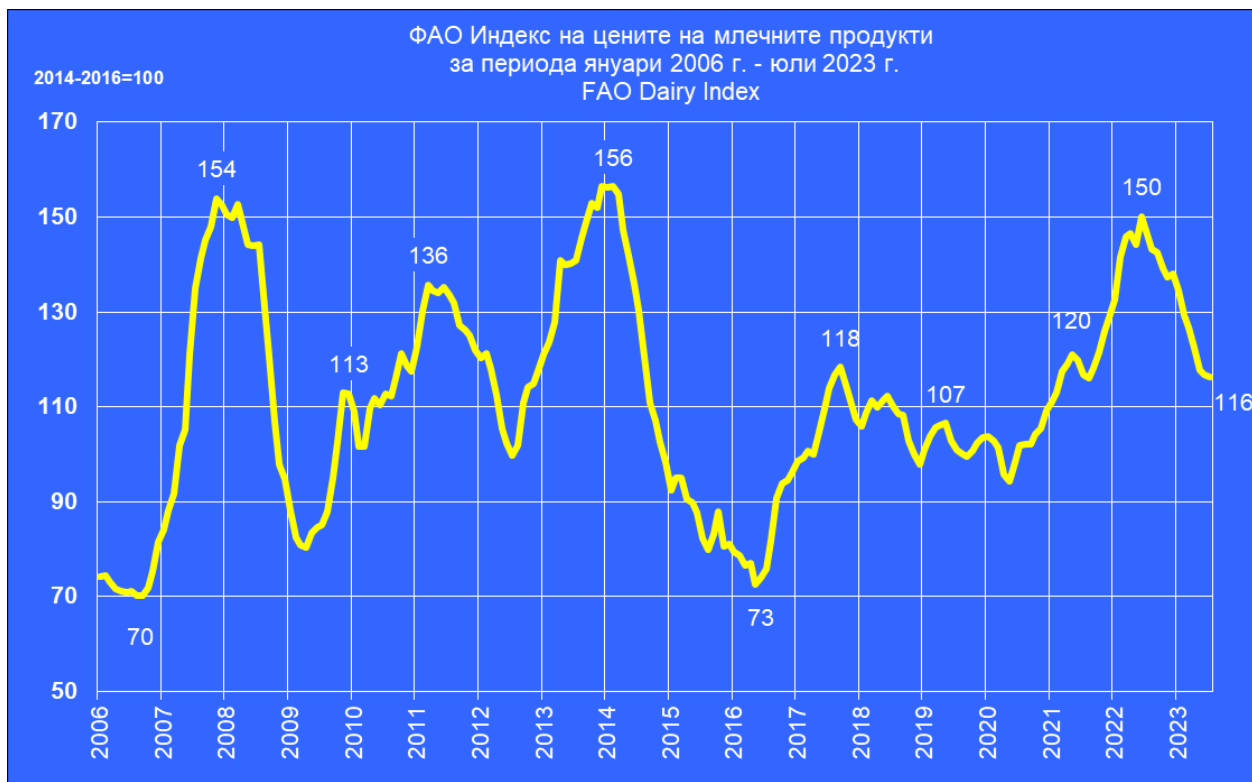
За разлика от това, цените на пълномасленото мляко на прах се повишават леко, главно поради колебанията на обменния курс и въпреки силното сезонно производство в Нова Зеландия.

След пет месеца на постоянен спад, световните цени на сиренето се повишават незначително, тъй като продажбите в сектора на общественото хранене се увеличават. Освен това предлагането на мляко в Европа спада сезонно под влиянието на горещото време. *фигура 101, фигура 102*

фигура 101 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – юли'23

²⁶ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

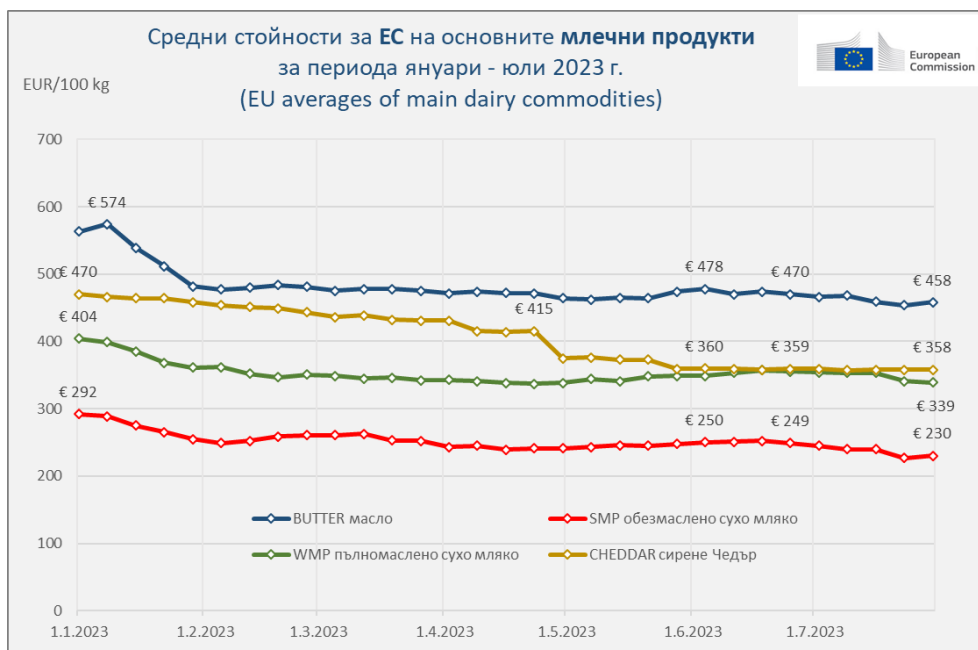
фигура 102 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.

Данните от Евростат²⁷ на ЕС показват успокояване на европейския пазар на млечни продукти.

През първия месец на годината стойностите тръгват от високи нива, след което се наблюдава стабилизиране на цените на маслото, сухите млека и сиренето на европейско ниво.

През месец юли се наблюдава леко понижение на цената на млечните продукти на месечна база, като на маслото то е 2.5%, на млеката спадът е в диапазона 1.6-5.6%, а цената на сиренето се доближава до нивото от предходния месец. Таблица 15, фигура 103

²⁷ Евростат е статистическата служба на Европейския съюз. Тя отговаря за публикуването на висококачествени европейски статистически данни и показатели, които дават възможност за сравнения между държавите и регионите.

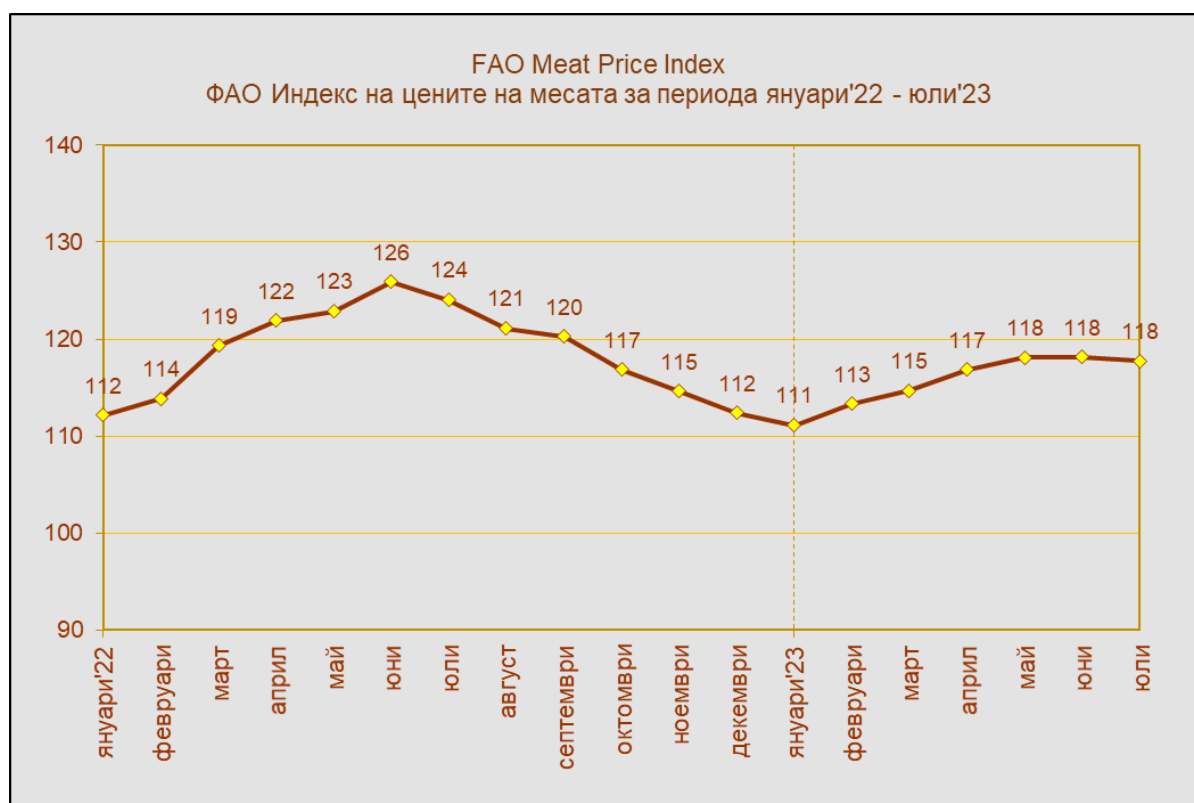
фигура 103 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец юли 2023 г

Таблица 15 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец юли 2023 г.²⁸

data	BUTTER масло	SMP обезмаслено сухо мляко	WMP пълномаслено сухо мляко	CHEDDAR сирене Чедър
1.1.2023	563	292	404	470
8.1.2023	574	289	399	466
15.1.2023	539	275	385	464
22.1.2023	512	265	368	464
29.1.2023	482	255	361	458
5.2.2023	477	249	362	454
12.2.2023	480	252	352	451
19.2.2023	484	259	347	449
26.2.2023	481	261	351	443
5.3.2023	475	261	349	436
12.3.2023	478	263	345	439
19.3.2023	478	253	346	432
26.3.2023	475	252	342	431
2.4.2023	471	243	343	431
9.4.2023	474	245	341	415
16.4.2023	472	239	338	414
23.4.2023	471	241	337	415
30.4.2023	464	241	338	375
7.5.2023	462	243	344	376
14.5.2023	465	246	341	373
21.5.2023	464	245	348	373
28.5.2023	474	248	349	359
4.6.2023	478	250	349	360
11.6.2023	470	251	353	359
18.6.2023	474	252	357	358
25.6.2023	470	249	355	359
2.7.2023	466	245	354	359
9.7.2023	468	240	353	357
16.7.2023	459	240	353	358
23.7.2023	454	227	341	358
30.7.2023	458	230	339	358

²⁸ Източник: Регламент (ЕС) № 2017/1185 Член 11 - Приложение I. (Source: Regulation (EU) No 2017/1185 Article 11 - Annex I.7)

- **Международни цени на месата**

фигура 104 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – юли 2023 г

Стойността на Индекса на цените на месото ФАО²⁹ през месец юли е 117,8 пункта и е с 0,4 пункта (0,3%) под нивото от юни и с 6,3 пункта (5,1%) по-ниска спрямо същия месец на предходната година.

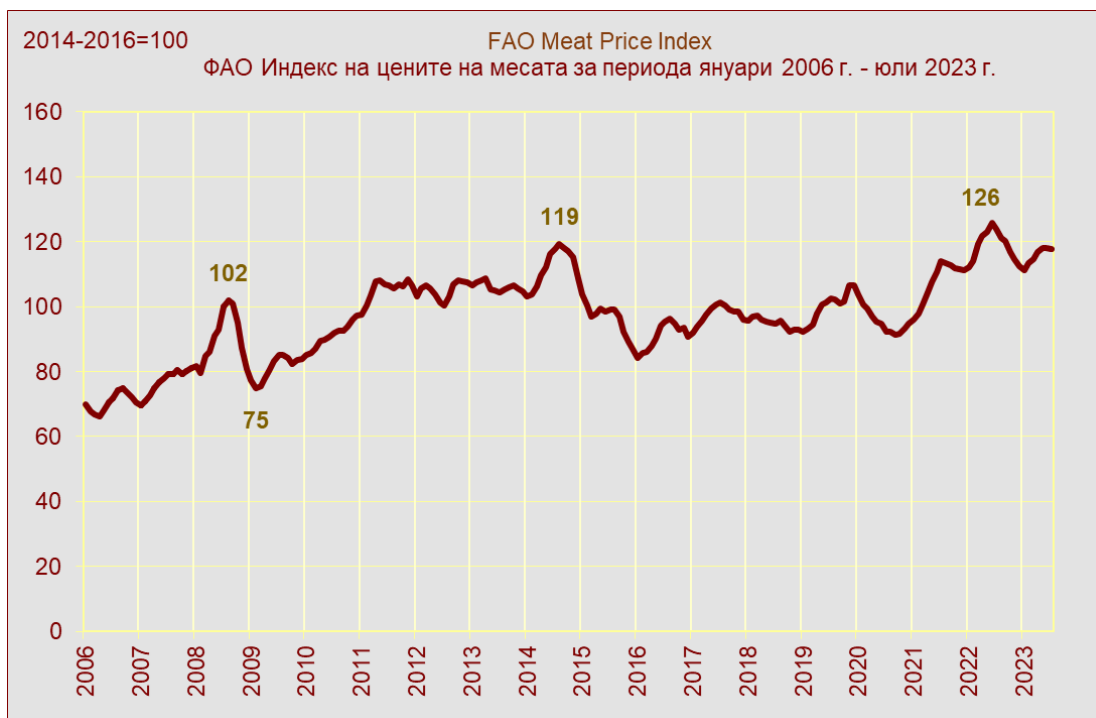
Световните цени на говеждото падат в резултат на увеличените експортни доставки от Океания и по-ниското търсене на внос от азиатските страни поради нарастващите запаси и забавянето на продажбите на вътрешния пазар.

Цените на птичето месо също се понижават леко, водени от увеличените доставки от основните страни износителки, въпреки продължаващото въздействие на огнища на птичи грип в основните производствени региони.

Цените на агнешкото продължават да намаляват за трети пореден месец, поради големите обеми на предлагане в Океания и по-ниското търсене от основните вносители, включително Китай и Западна Европа.

За разлика от това, цените на свинското месо се повишават за шести пореден месец поради продължаващото ограничено предлагане в Западна Европа и Съединените американски щати и силното сезонно търсене. *фигура 105*

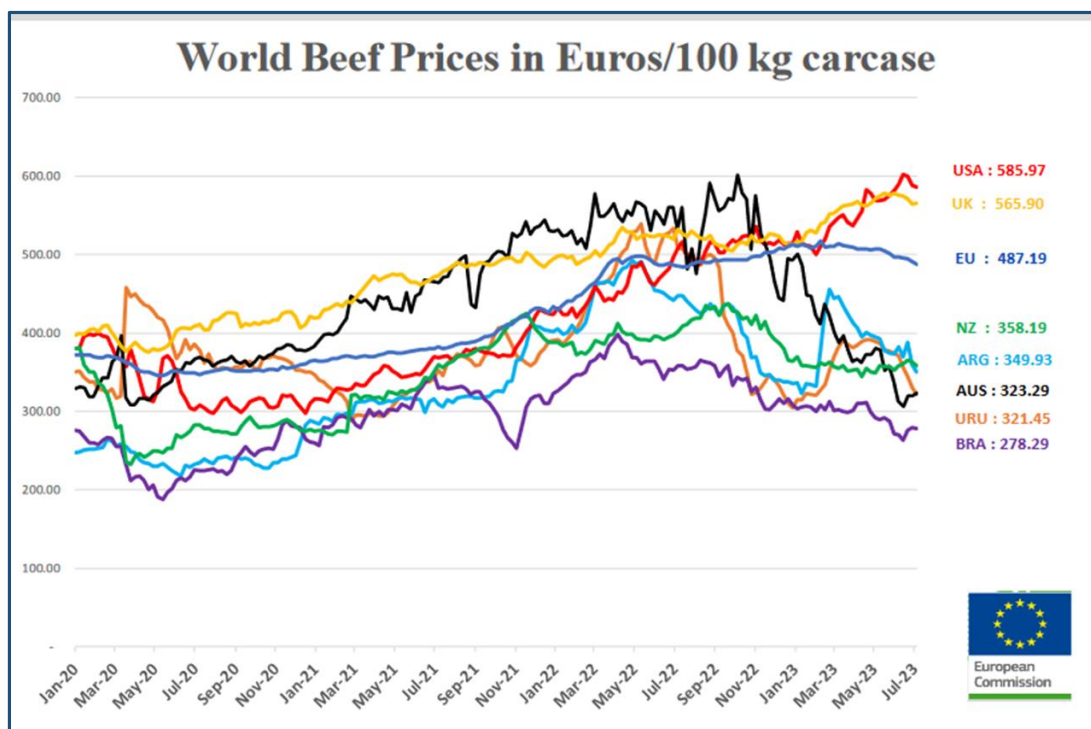
²⁹ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

фигура 105 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – юли 2023 г.

Данните на Евростат сочат за стабилни цени на говеждото месо през първите месеци на годината и плавен низходящ тренд в периода април – юли.

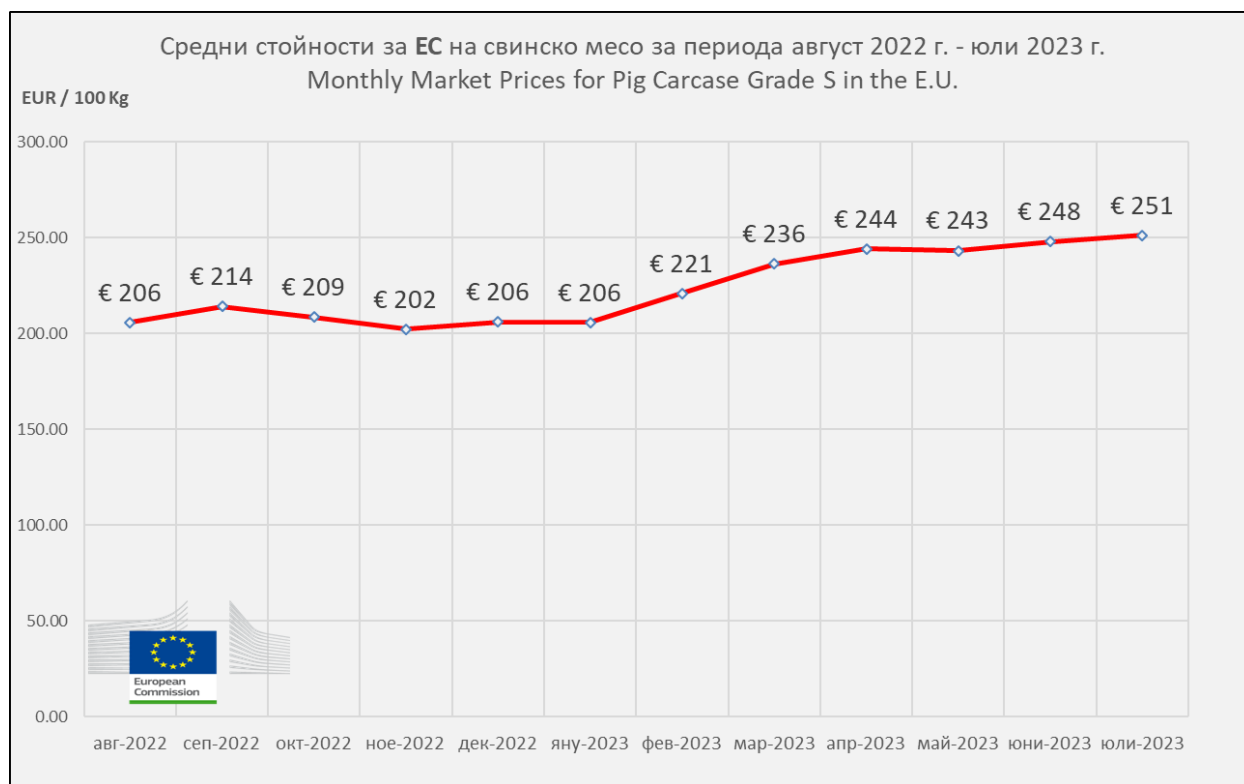
фигура 106

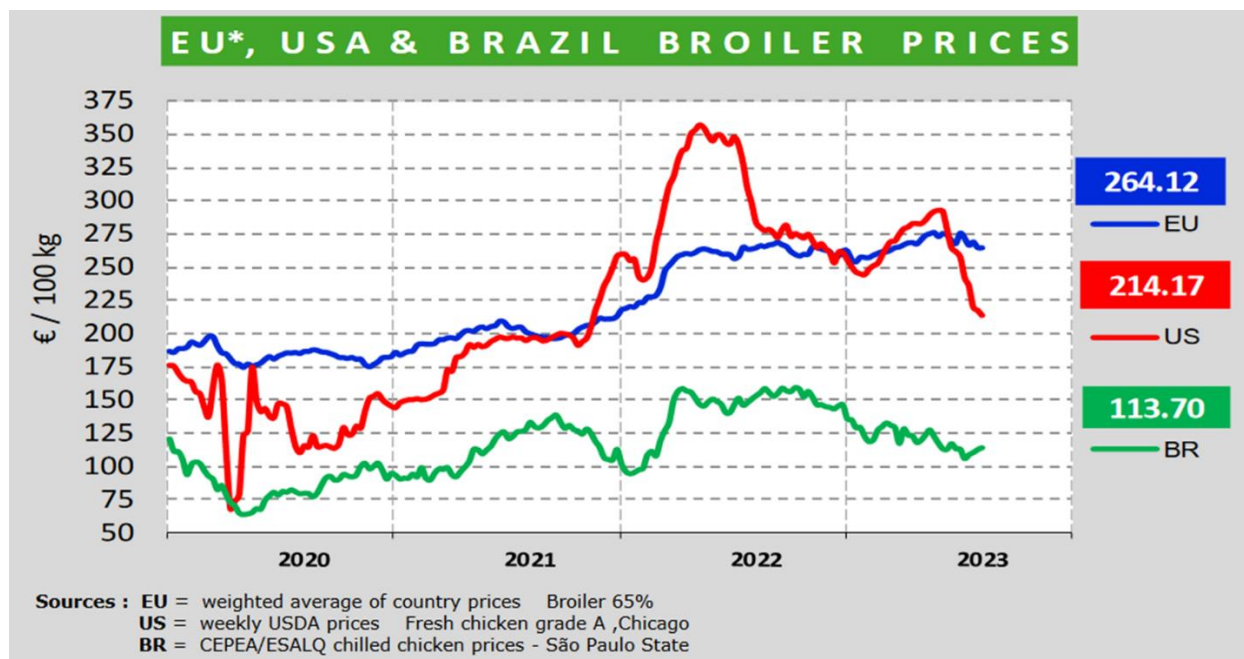
фигура 106 Цена на телешко трупно месо към юли 2023 г. в ЕС³⁰

³⁰ Обсерватория на пазара на месо - говеждо и телешко месо ЕС

Данните на Евростат за цените на свинското месо сочат за покачване на цените в периода януари – април 2023 г. и стабилизиране на стойностите през последните месеци с незначителен възходящ тренд. *фигура 107*

фигура 107 Цени на свинското месо за ЕС към юли'23 г.³¹

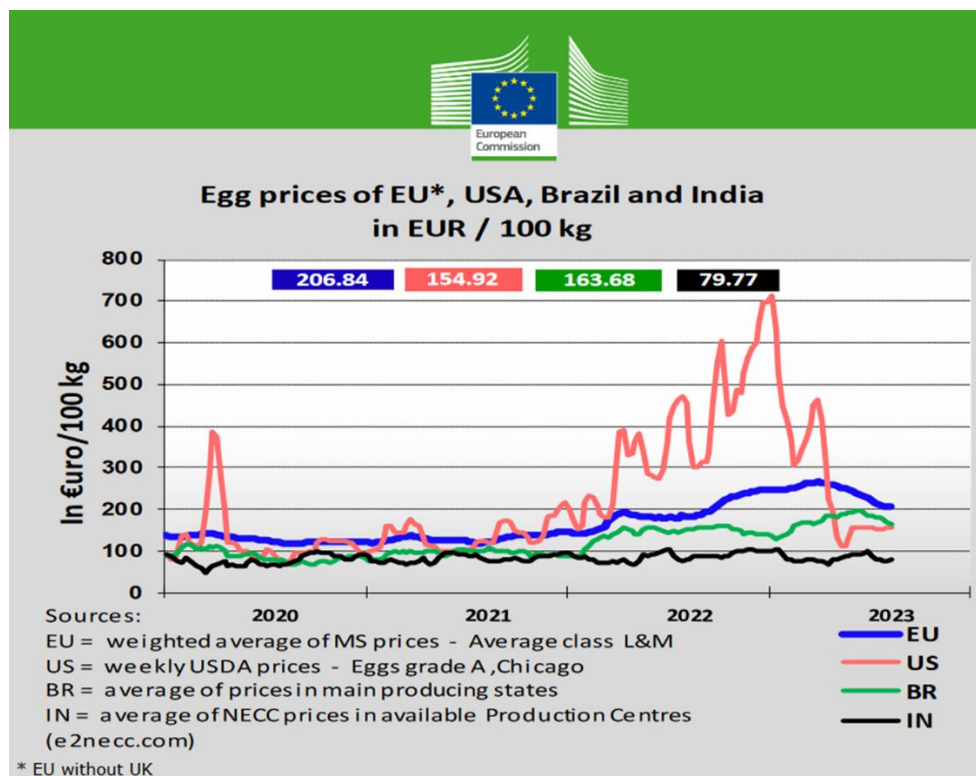
фигура 108 Международни цени на пилешкото месо към м. юли 2023 г. в Бразилия, САЩ и ЕС³²

³¹ Източник ЕС

³² Източник ЕС

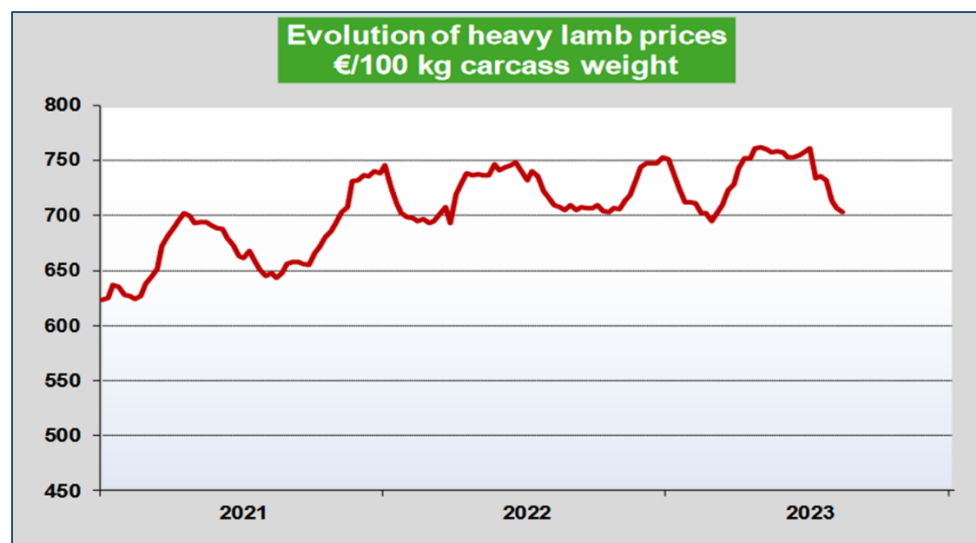
По данни на Евростат за цените на пилешкото месо цената се покачва през първите месеци на годината, през юни кривата се стабилизира, а през месец юли стойностите бележат известен спад. *фигура 108*

Аналогично е движението в страните от ЕС на цената на яйцата. *фигура 109*

фигура 109 Международни цени на яйцата към м. юли 2023 г. в Бразилия, САЩ, Индия и ЕС³³

Наблюденията на цените на агнешкото месо по данни на Евростат показват, че от месец февруари 2023 г. цената започва да се покачва, а през юни и юли трендът се обръща и кривата придобива низходящ тренд. *фигура 110*

фигура 110 Международна цена на агнешко месо за страните от ЕС за 2021 г. – юли 2023 г.

³³ Източник ЕС

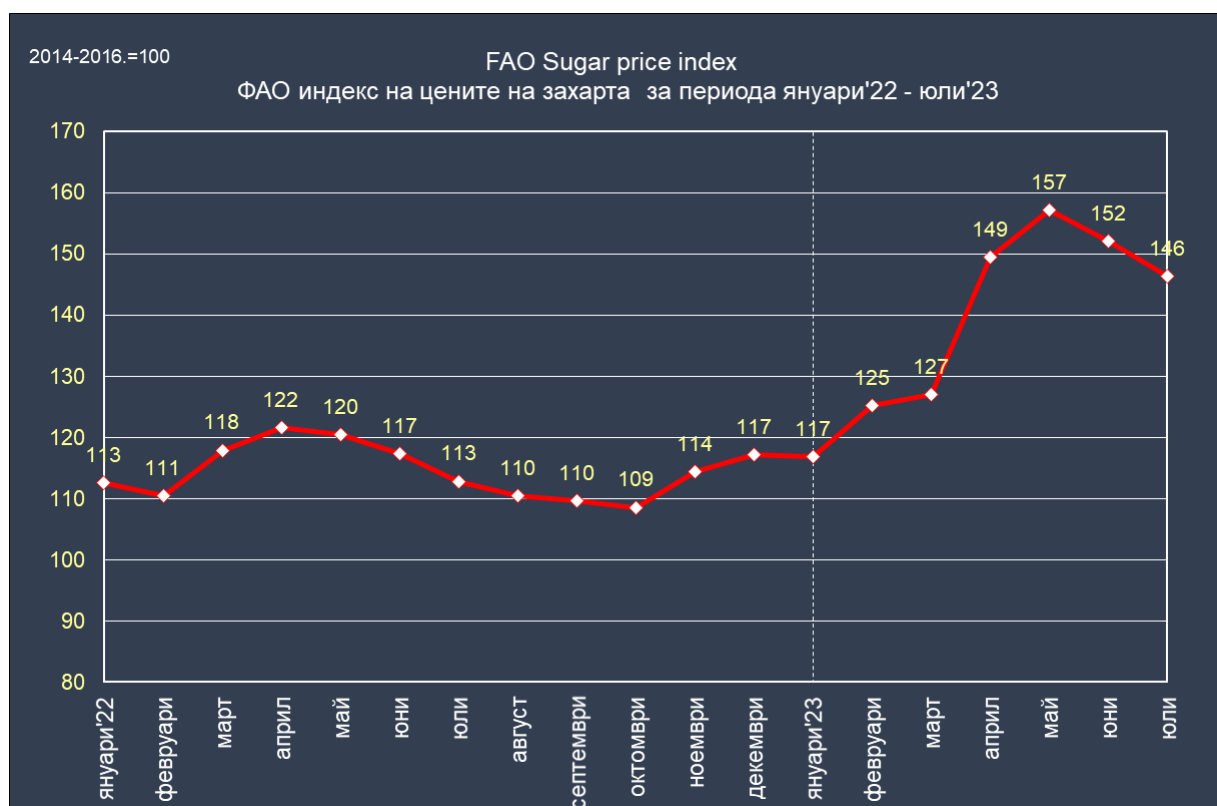
- **Международни цени на захарта**

Индексът на цените на захарта FAO³⁴ през юли е 146,3 пункта и отбелязва спад от 5,9 пункта (3,9%) спрямо юни. Намаляването на стойностите на този индекс се наблюдава за втори пореден месец, но стойността му остава с 33,4 пункта (29,65) над нивото от същия месец на миналата година.

През юли глобалните котировки на захарта са повлияни от доброто темпо на кампанията за прибиране на реколтата 2023-2024 г. в Бразилия и увеличаването на валезите в повечето райони на отглеждане в Индия, което има положителен ефект върху влажността на почвата.

Допълнителен натиск върху цените идва от слабото търсене от страна на най-големите вносители на захар в света Индонезия и Китай.

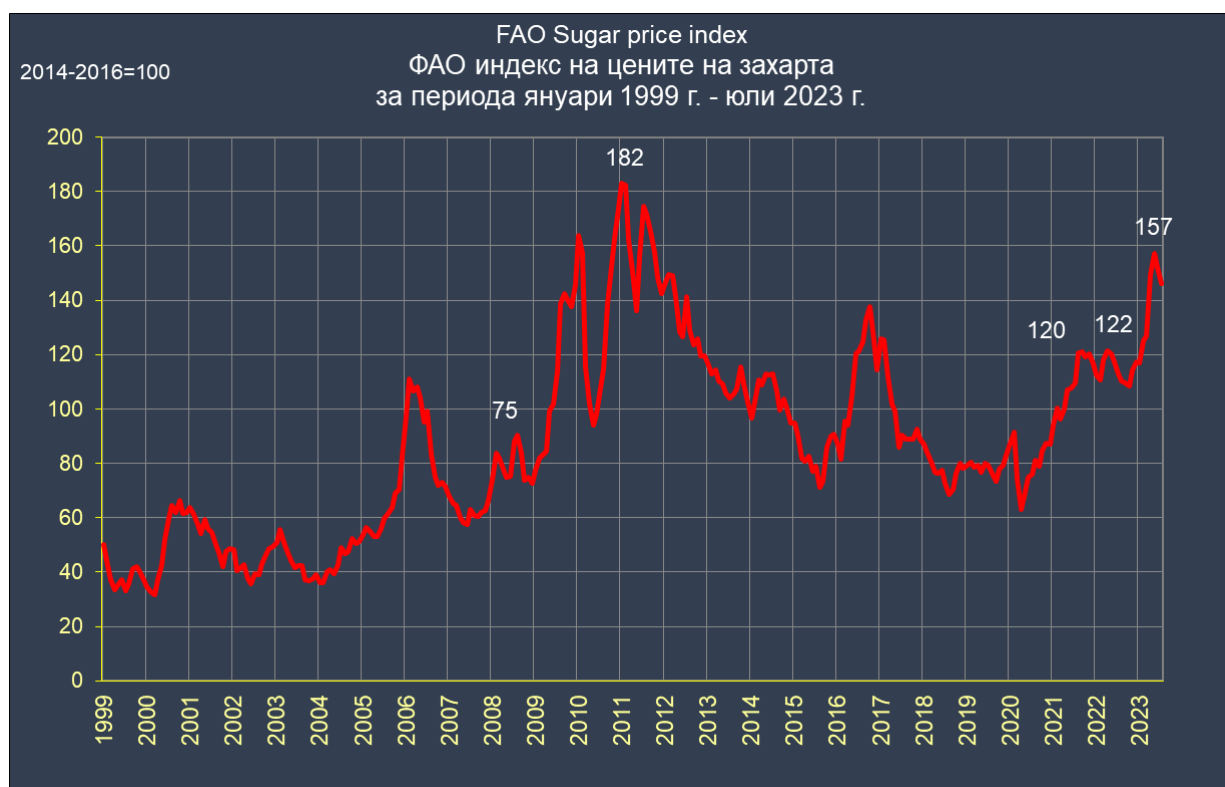
Въпреки това продължаващите опасения относно потенциалното въздействие на събитието Ел Ниньо³⁵ върху реколтата от захарна тръстика през 2023-2024 г., особено в Тайланд, заедно с по-високите глобални цени на суровия петрол, попречи на цените на захарта да паднат допълнително. *фигура 111, фигура 112*

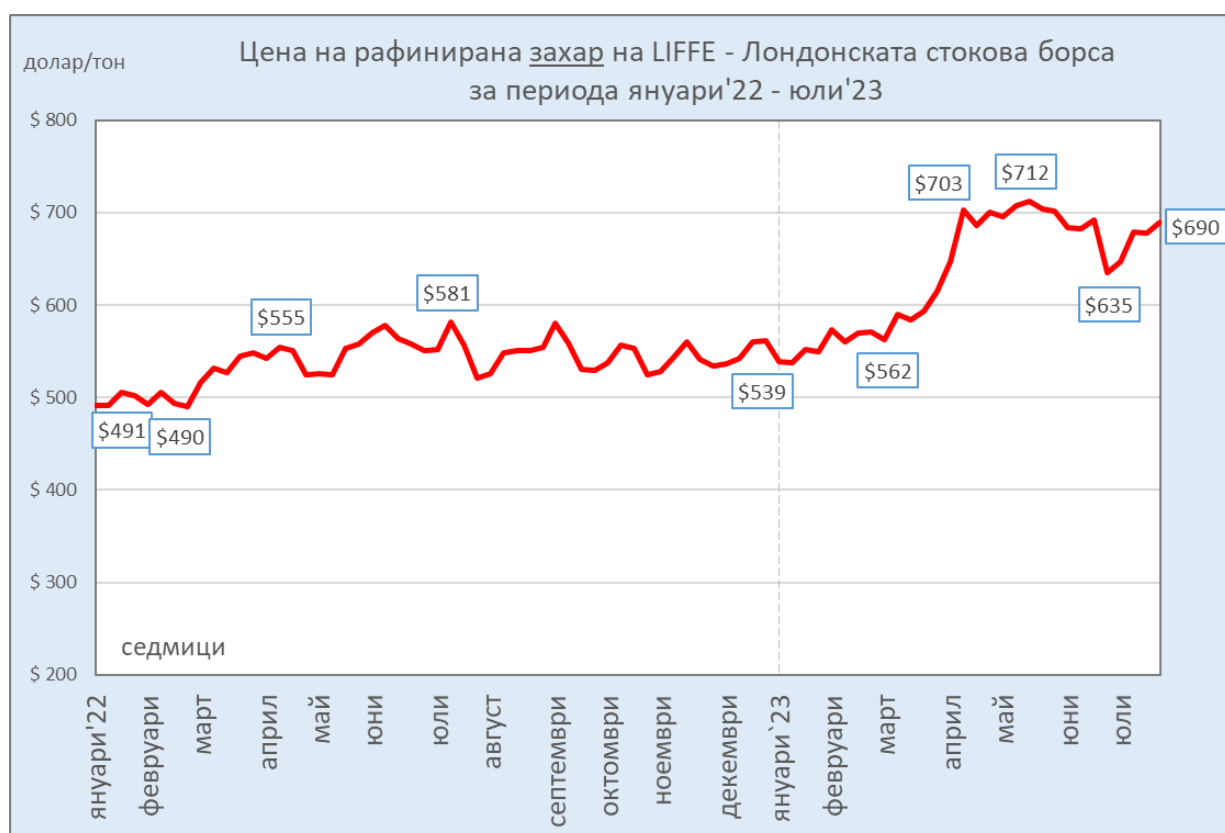
фигура 111 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – юли 2023 г.

³⁴ FAO Sugar price index

³⁵ Ел Ниньо (от [испански](#): *El Niño*) е топлата фаза на [Южното колебание](#), [квазипериодично](#) изменение в температурата на повърхностния слой на водата в екваториалната част на [Тихия океан](#).

фигура 112 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – юли 2023 г.

фигура 113 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – юли'23

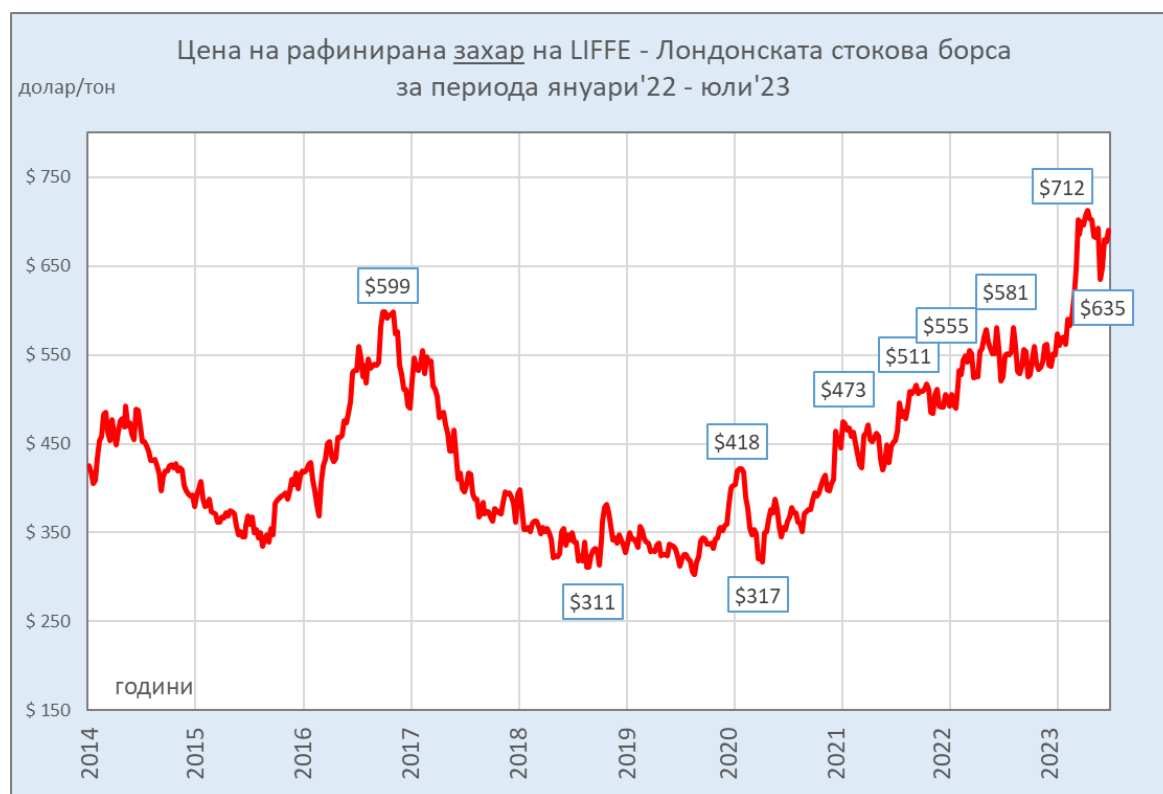
От началото на настоящата година цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса има устойчив възходящ тренд.

В периода април - юни 2023 г. цената се стабилизира около ниво от 700 долара. През третата седмица на юни е регистриран лек, краткотраен пик, а в края на месеца цената бележи значителен спад и стъпва на ниво от 635 долара.

В началото на юли цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса стартира от ниво 647 долара. През следващите седмици кривата има устойчив възходящ тренд и в края на месеца стъпва на ниво от 690 долара.

Средномесечните стойности през месец юли настоящата година са със 121 долара (22%) по-високи спрямо същия месец на предходната година. *фигура 114, фигура 113*

След голямото покачване на цените през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. и януари 2023 г. През третата седмица на месец май 2023 г. е отчетена най-високата стойност от 712 долара от 2014 г. до сега.

фигура 114 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – юли'23

С уважение,

ВЛАДИМИР ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ